

KÖZFOGLALKOZTATÁSI ÉVKÖNYV

BELÜGYMINISZTERIUM

2017

2017

Közfoglalkoztatási **ÉVKÖNYV**

Grafikai és nyomdai munkák:
Duna-Mix Kft., Vác (www.dunamix.hu)
Felelős vezető: Szokolczai Lóránt

Tartalomjegyzék

Köszöntő	5	Csongrád megye	55
I. A munkaerőpiac 2017. évi folyamatainak áttekintése	7	Fejér megye	57
A Közfoglalkoztatási rendszert érintő változások 2017-ben	14	Győr-Moson-Sopron megye	58
II. Képzés és szolgáltatás a közfoglalkoztatás rendszerében	17	Hajdú-Bihar megye	60
A GINOP-6.1.1-15 kiemelt projekt keretei között megvalósuló képzési programok	18	Heves megye	61
III. A közfoglalkoztatás alapjain létrejövő szociális szövetkezetek	25	Jász-Nagykun-Szolnok megye	63
1) A közfoglalkoztatás alapjain megalakult szociális szövetkezetek helyzete	27	Komárom-Esztergom megye	64
2) A közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szövetkezetek által végzett tevékenységek megoszlása	28	Nógrád megye	66
3) Állami képviselői feladatok	29	Pest megye	67
4) Finanszírozási lehetőségek, támogatások	29	Somogy megye	69
5) „Fókusz” program	30	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	70
6) A szociális szövetkezetek megalapításával és működésével kapcsolatos főbb eredmények	30	Tolna megye	72
7) A szociális szövetkezetek működésének hatásai	31	Vas megye	73
8) Sikeresen működő szociális szövetkezeti modellek	31	Veszprém megye	75
IV. Országos közfoglalkoztatók	35	Zala megye	76
1) Vízügyi igazgatóságok	36	VII. Jó gyakorlatok a 2017. évi közfoglalkoztatásban	79
2) Állami Erdőgazdaságok	36	VIII. Kapcsolattartás az önkormányzatok érdekszövetségeivel	85
3) Vízgazdálkodási Társulások	36	IX. Közfoglalkoztatási kiállítások	87
4) Nemzeti park igazgatóságok	37	1) A megyei közfoglalkoztatási kiállítások	88
5) Rendészeti szervek, katasztrófavédelmi szervek és a Magyar Honvédség	37	2) A III. Országos Közfoglalkoztatási Kiállítás	89
6) A Közútkezelő országos programjai	37	X. Interneten elérhető közfoglalkoztatási információk: Közfoglalkoztatási portál	91
7) Magyar Államvasutak Zrt.	38	XI. A Virtuális Közfoglalkoztatási Piac	93
V. Speciális tevékenységet megvalósító, többszörös hátránnyal küzdő személyek bevonását elősegítő közfoglalkoztatási programok	39	XII. Közfoglalkoztatás a média tükrében	95
1) Egyházak	40	XIII. Közfoglalkoztatási kiadványok 2017	97
2) Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft.	43	1. Közfoglalkoztatási Kiállítások 2016.	98
3) Kulturális közfoglalkoztatás	43	2. Közfoglalkoztatási Évkönyv (2011-2016)	98
4) Parlafü-mentesítés	44	XIV. A közfoglalkoztatási támogatások szabályszerű felhasználásának ellenőrzése	99
VI. Főbb közfoglalkoztatási programok megyénként	47	1) A Belügyminisztérium által lefolytatott ellenőrzések	100
Budapest (Főváros)	48	2) A kormányhivatalok és járási hivatalok által lefolytatott hatósági ellenőrzések	101
Baranya megye	49	3) Szankcionált esetek és visszafizetésekellenőrzések	102
Bács-Kiskun megye	50	4) Feljelentések és rendbárágok	102
Békés megye	52	5) Az ellenőrzések alapján levonható általános következtetések	102
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	54	XV. Zárszó	103
		XVI. A „Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok” díjazottjai	107

Tisztelt Olvasó!

A Kormány foglalkoztatáspolitikai célkitűzései között 2017-ben is meghatározó volt a teljes foglalkoztatás elérése. Ezt a célkitűzést támogatta a közfoglalkoztatottak nyílt munkaerőpiacra történő visszavezetése. Közfoglalkoztatási programjaink a munkalehetőség biztosításával, az ahhoz kapcsolódó képzésekkel, a munkaerő piaci szolgáltatásokkal nyújtanak segítséget a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedéshez.

Tapasztalataink szerint a piaci foglalkoztatás bővülése ellenére a hátrányos helyzetű térségekben továbbra is elengedhetetlen az állam által támogatott munkalehetőség biztosítása. A közfoglalkoztatottak jelentős része felkészültségi korlátai miatt csak fokozatosan vezethető vissza az elsődleges munkaerőpiacra. A Belügyminisztérium tapasztalataival egyezőek a települési önkormányzatoktól, az országos közfoglalkoztatóktól, az egyházaktól, a különböző társadalmi szervezetektől érkező jelzések.

Közfoglalkoztatási programjainknak is köszönhetően jelentős azoknak a korábbi állástalanoknak a száma, akik visszatértek az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szövetkezetek száma bővült. Az értékteremtő, magas hozzáadott értékű közfoglalkoztatási programjaink javították a helyi közélet minőségét.

A közfoglalkoztatás eredményeit a Belügyminisztérium 2012 óta minden évben elismeri, külön támogatja a példaértékű közfoglalkoztatókat. Start Plusz díjjal együtt járó kiemelt támogatásban a 2017. évben 75 kivételes eredményt elért közfoglalkoztató részesült, a támogatást, immár hagyományosan a programok további fejlesztésére, tevékenységeinek bővítésére fordíthatták.

A Belügyminisztérium szándékai szerint Közfoglalkoztatási Évkönyvünk 2017 jó gyakorlatait és eseményeit foglalja össze. Kérem, hasznosítsák fejlődésünk érdekében.

Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter

A munkaerőpiac 2017. évi folyamatainak áttekintése

A közfoglalkoztatási rendszer célja, hogy társadalmilag hasznos, értéket teremtő foglalkoztatási programok révén biztosítsák a munkaerőpiacról kiszorultak és tartósan munkát keresők aktivizálását (segély helyett munka); munkaképességük megőrzésével és a munkarutin megszerzésével segítsék elhelyezkedésüket az elsődleges munkaerőpiacon.

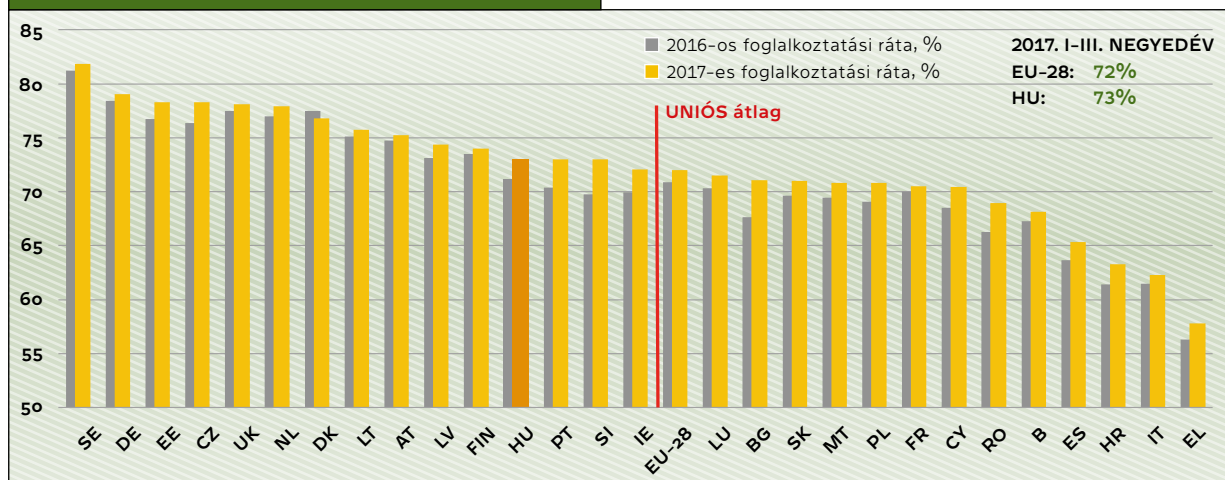
A közfoglalkoztatást a Kormány továbbra is átmeneti foglalkoztatásnak tekinti, amely segély helyett munkát és fizetést biztosít az álláskereső számára. Célja az elsődleges munkaerőpiaci integráció és reintegráció. A közfoglalkoztatás az ország leghátrányosabb térségeiben élők számára sokszor az egyetlen lehetőséget jelenti az értékteremtő munkára, ezért kiemelten fontos alapeleme a területi aránytalanságok felszámolása (1. ábra).

A foglalkoztatás szintje a 20-64 évesek körében 2016. II. negyedévben haladta meg először az uniós átlagot (HU: 71,4%, EU-28: 71,1%), majd fokozatosan nőtt a különbség, a jelenlegi eltérés mértéke 1,2 %-pont, de a férfiak körében még nagyobb, 3,2 %-pont. A 20-64 férfi népesség körében mért foglalkoztatási ráta a 75%-os célértéket (81,7%) is meghaladta.

A Munkaerő-felmérés adatai szerint 2017-ben 4 millió 421,4 ezer fő dolgozott Magyarországon. A reprezentatív felvétel szerint mért közfoglalkoztatottak száma 194 ezer fő, a külföldi telephelyen dolgozóké pedig 109,6 ezer fő volt. Előbbi a foglalkoztatottak 4,4%-át, utóbbi 2,5%-át teszi ki.

A teljes foglalkoztatottak létszáma egy év alatt 69,7 ezer fővel emelkedett. Az éves növekedés üteme a megelőző évekhez képest csökkent, a növekedési csúcs 2014-ben volt megfigyelhető 208,1 ezres megugrással, de a 2015-

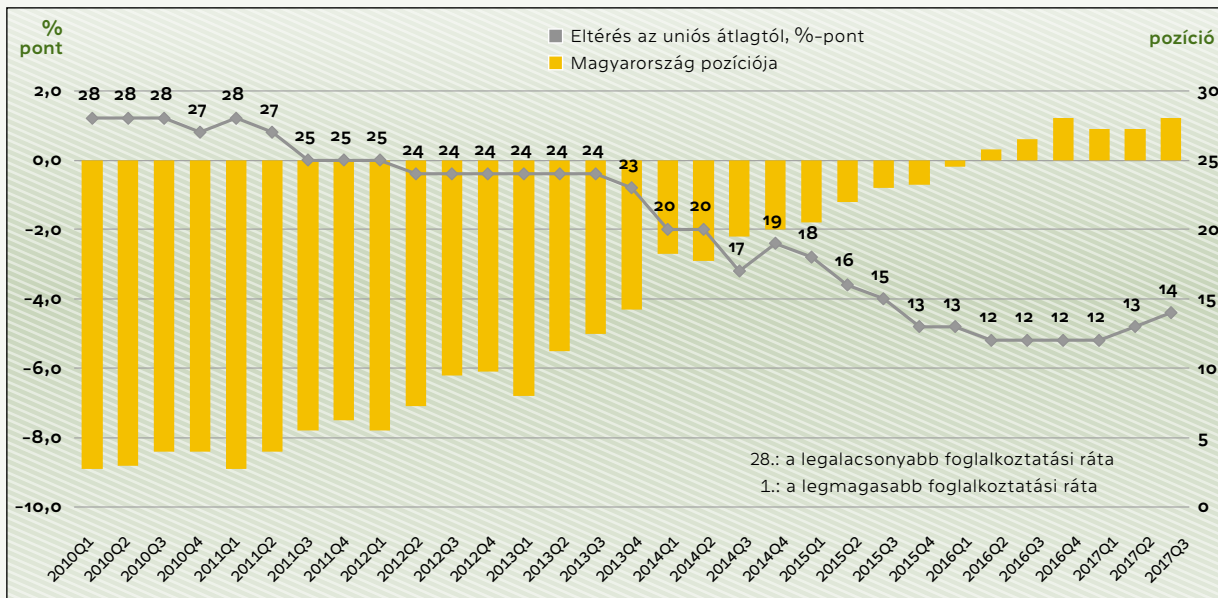
1. ábra: A foglalkoztatási ráta (20-64 évesek) alakulása az Európai Unió tagállamaiban az I-III. negyedévben. Forrás: Eurostat

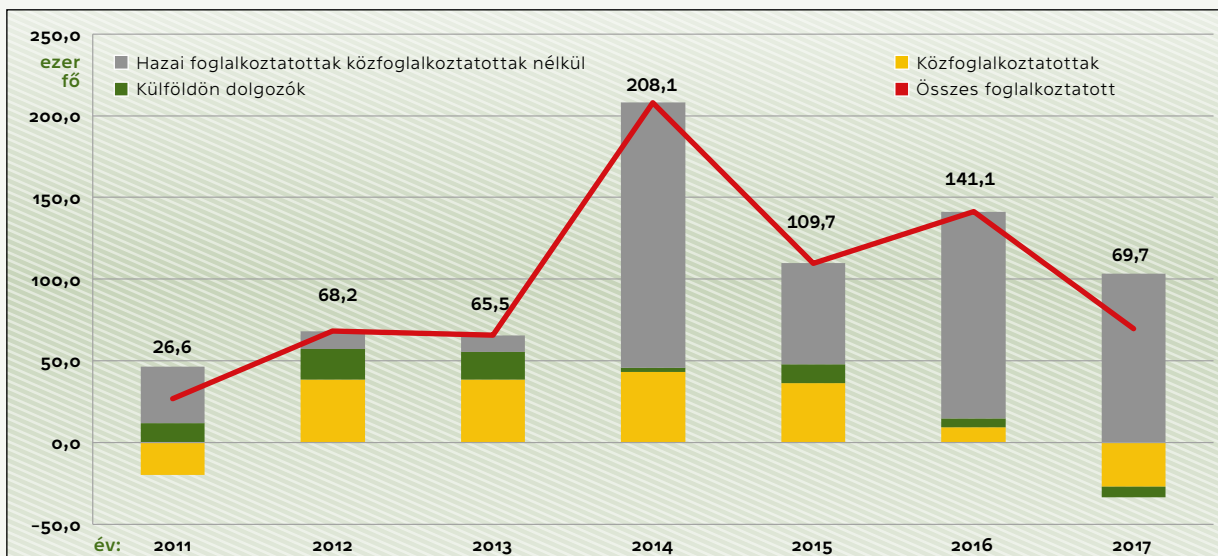
Magyarország munkaerőpiaci mutatói a 2017-es évben is folyamatos javulást mutattak, ezért hazánk uniós tagországok közötti pozíciója is kedvezően alakult az elmúlt években. A nemzetközi összehasonlításban elérhető legfrissebb adatok szerint 2017. I-III. negyedévében a magyar foglalkoztatási ráta a 20-64 évesek körében 73%-ot tett ki, amellyel az uniós rangsor közép- mezőnyébe kerültünk, míg 7 évvel ezelőtt a sereghajtó országok között voltunk. 2017. III. negyedévi adatok szerint a 28-as rangsorban jelenleg a 14. helyen áll Magyarország a foglalkoztatási rátát tekintve (2. ábra).

2016-os években is 100 ezer fő fölötti volt a bővülés nagysága. A közfoglalkoztatásban dolgozók száma 26,9 ezer fővel, a magyarországi lakóhellyel rendelkező, ám külföldi telephelyen dolgozók száma pedig 6,8 ezer fővel mérséklődött 2017-ben 2016-hoz képest. Összességében a foglalkoztatottak száma a közfoglalkoztatottak és a külföldi telephelyen dolgozók nélkül - vagyis a hazai elsődleges munkaerőpiacon dolgozók száma - 103,6 ezer fővel bővült. 2017-ben már csak az elsődleges piaci munkahelyek számának bővülése felelős a foglalkoztatás növekedéséért (3. ábra).

I. A munkaerőpiac 2017. évi folyamatainak áttekintése

2. ábra: A magyar foglalkoztatási ráta (20-64 évesek) eltérése az uniós átlagtól és pozíciója a 28 tagállam között. Forrás: Eurostat

3. ábra: A foglalkoztatottak számának éves változása 2011-2017 között. Forrás: KSH, Munkaerő-felmérés

A közfoglalkoztatás azonban igen eltérő szerepet játszik a területileg jelentősen differenciált hazai munkaerőpiacon. A közfoglalkoztatottak foglalkoztatottakon belül mért részaránya megyei szinten 0,1% és 17,0% között szóródott 2017. III. negyedévében. 1% alatti értékekkel a munkaerőpiaci szempontból kedvezőbb helyzetű megyék rendelkeznek, úgymint Budapest, Győr-Moson-Sopron és Pest megyék. Ezen túl országos átlag alatti szerepet a közfoglalkoztatás az alábbi megyék munkaerőpiacán játszott: Bács-Kiskun, Csongrád, Fejér, Komárom-Esztergom, Tolna, Vas, Veszprém, Zala; ahol a foglalkoztatottakon belül mért arány rendre 3,5% alatt maradt. A közfoglalkoztatás szempontjából dominánsabb megyékben - Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod-Abaúj-Zemplén, Somogy, és Hajdú-Bihar - a foglalkoztatottak több mint tizede közfoglalkoztatott, a legmagasabb ez az arány Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében (17%).

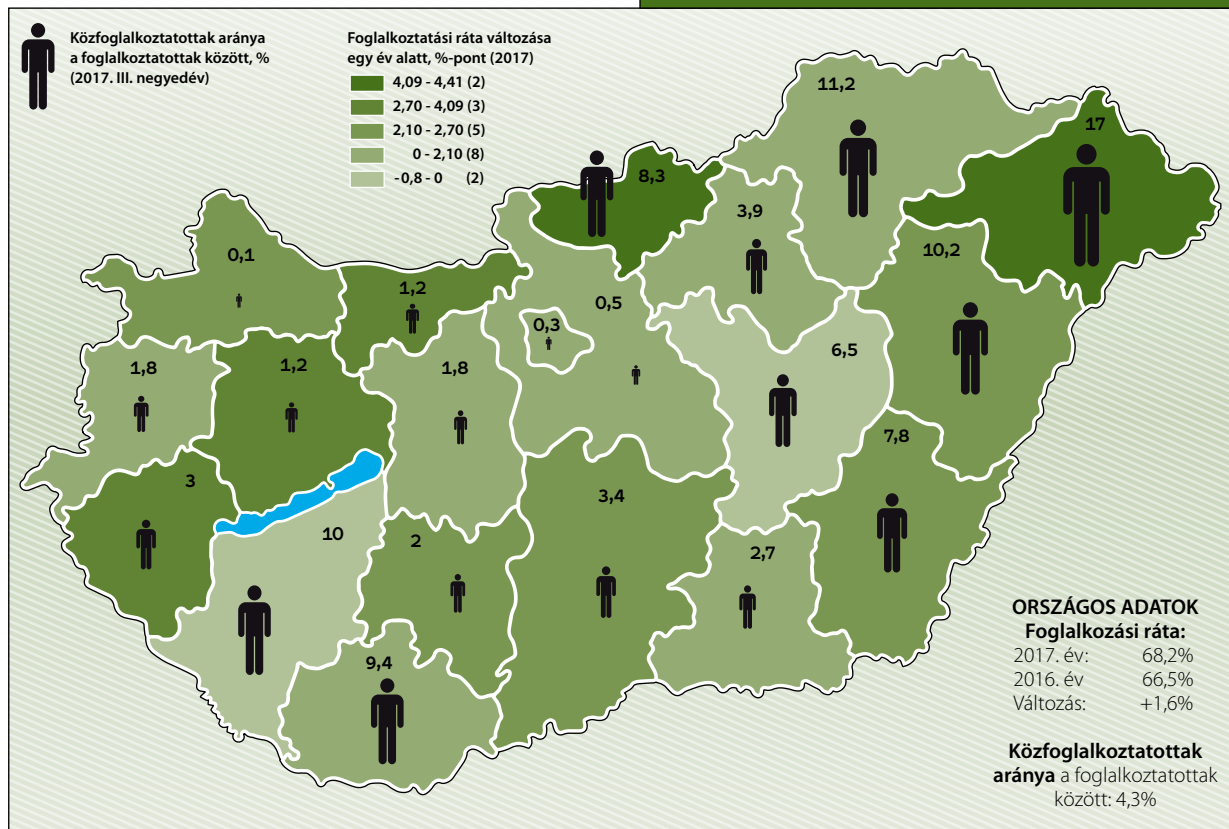
A közfoglalkoztatási források területi célzásának köszönhetően a közfoglalkoztatás azon térségekben tudott nagyobb mértékben hozzájárulni az aktivitási és foglalkoz-

tatási szint növekedéséhez, ahol a foglalkoztatási helyzet a legkritikusabb volt.

2017-ben a legalacsonyabb foglalkoztatási ráta Somogy és Borsod-Abaúj-Zemplén megyéket jellemezte, ahol a 15-64 éves népesség 60,7-62,9%-a dolgozott. Míg 2016-ban csupán Budapest rendelkezett 70% feletti foglalkoztatási rátával, ez 2017-ben már több (összesen 6) megye munkaerőpiacát jellemezte. Több megyében a ráta emelkedéséről adhatunk számot, kiemelhető Nógrád a 4,4%-pontos, Szabolcs-Szatmár-Bereg a 4,1%-pontos növekményével, illetve még Zala és Komárom-Esztergom megye is a 3,1-2,9%-pontos emelkedéssel (4. ábra).

Nemcsak területileg játszik igen differenciált szerepet a közfoglalkoztatás a munkaerőpiacon, de az egyes iskolai

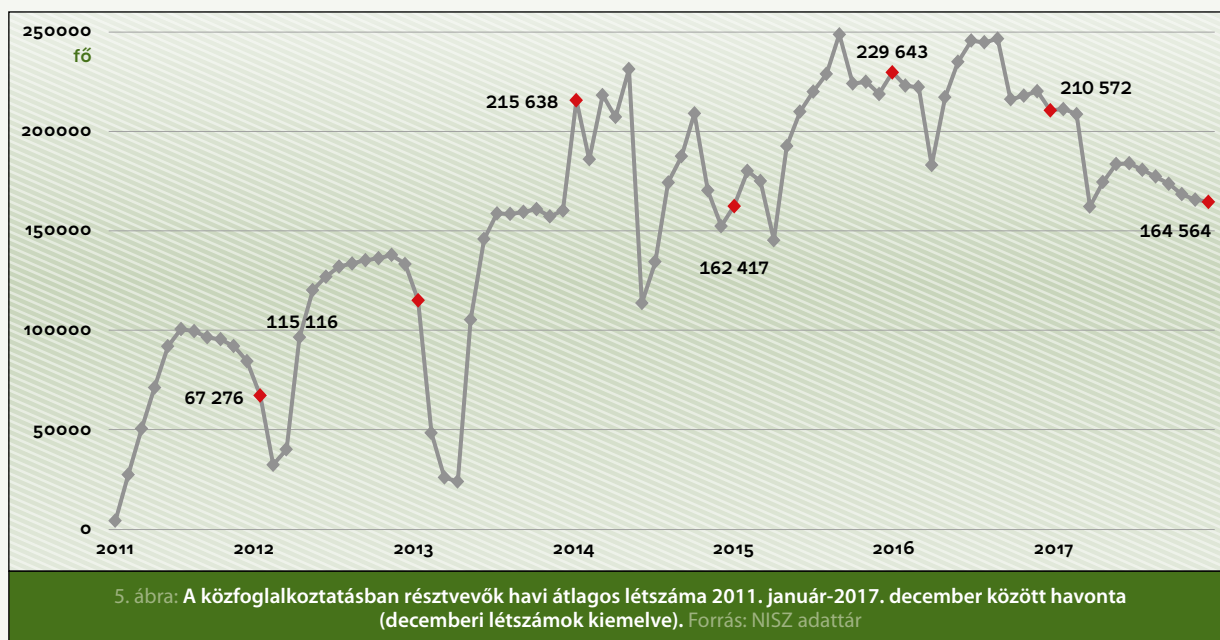
4. ábra: Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek) változása egy év alatt 2017-ben és a közfoglalkoztatottak aránya a foglalkoztatottak között 2017. III. negyedévében megyénként (az egyén lakóhelye szerint). Forrás: KSH, Munkaerő-felmérés

I. A munkaerőpiac 2017. évi folyamatainak áttekintése

végzettségű csoportok munkához jutási esélyeit is eltérően befolyásolta. A közfoglalkoztatottak 53-55% a legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik, ezért leginkább ezen alacsony végzettségű csoportok aktiválásához, foglalkoztatási szintjének javításához járult hozzá.

A közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos száma a márciusi ciklusváltást követően májusig 183,5 ezer főig emelkedett, ezt követően júniusban már csak stagnálás, júliustól fokozatosan kisebb csökkenés figyelhető meg. A közfoglalkoztatási létszámok előző év azonos időszaka-

2011 és 2017 között a legfeljebb alacsony végzettségű személyek foglalkoztatási szintje több mint 14%-ponttal emelkedett, ami nagyobb mértékű növekedést jelent a többi iskolai végzettségű csoporthoz képest. A tömeges közfoglalkoztatás megjelenése előtt a foglalkoztatás növekedéséből ezek az alacsony képzettségű csoportok nem tudták kivenni a részüket, így ez a növekedés a korábbi évekkal összehasonlítva példátlanul mondható (5. ábra).

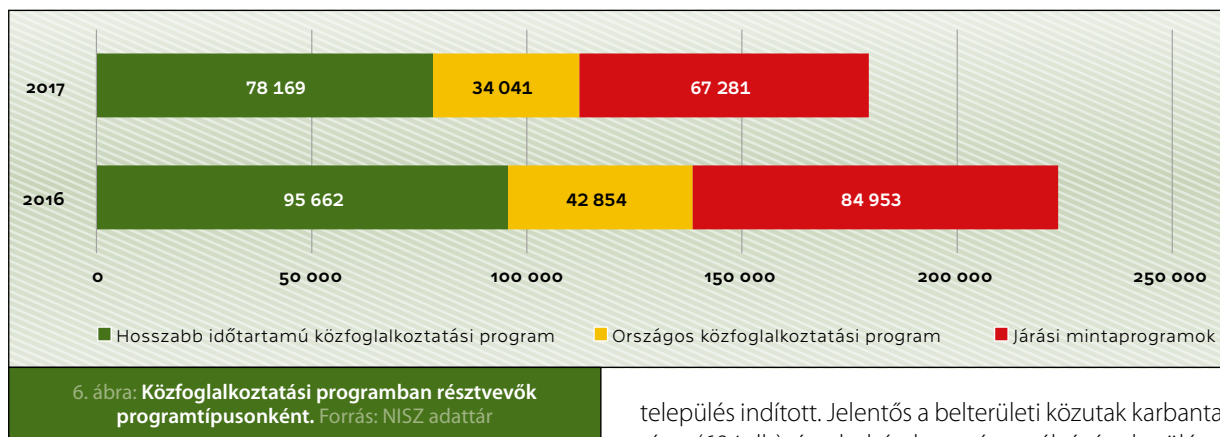
A közfoglalkoztatásban dolgozók átlagos száma a Belügyminisztérium adatai szerint 2017-es év átlagában 179,5 ezer főt tett ki, ami 19,7%-kal kisebb, mint az előző év ugyanezen időszakában.

kához vett csökkenése április hónaptól jelentősebb. Az új közfoglalkoztatási ciklus ez év márciusától induló programjai a korábbi évnél kisebb létszámokkal indultak, s nemcsak a szerződéseken támogatott létszámok csökkenése figyelhető meg, de a létszámok feltöltése is jobban elhúzódott, mint tavaly és emellett idén a létszám feltöltetlensége is nagyobb probléma volt. Elsősorban tehát a kevesebb számú belépő okozta a havi átlaglét-számok csökkenését.

Összességében 2017-ben 71,8 ezerrel (17,9%-kal) kevesebb volt a közfoglalkoztatásba belépők száma, mint 2016 ugyanezen időszakában. A csökkenés egyrészt visszave-zethető arra, hogy kisebb keretszámokkal indultak az idei

évi programok, másrészt a kedvezőbb munkaerőpiaci környezet, az emelkedő piaci bérek elszívó ereje is éreztette a hatását. Mind az álláskereső, mind a közfoglalkoztatottak közül az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedni tudók kiáramlása azt eredményezte, hogy a regiszterben ragadó állomány összetétele a foglalkoztathatóság szempontjából romlott, azok ragadnak a rendszerben – így a közfoglalkoztatásban is –, akik kimozdítása a szervezet részéről egyre nehezebb feladat.

A közfoglalkoztatásba belépők esetén fontos kiemelni azt is, hogy a fiatalok beáramlása az idei évben jelentősen csökkent: a közfoglalkoztatásba 2017-ben belépő fiatalok száma több mint 40%-kal csökkent, ami lényegesen magasabb az összes belépőnél mért csökkenési ütemhez képest. A jelenség hátterében az áll, hogy a járásokban jobban figyelnek a fiatalok esetén a célzás megfelelőségére, az Ifjúsági Garancia programba vonásuk élvez prioritást és csak indokolt esetben – a fiatal saját kérésére – vonják be őket a közfoglalkoztatási programokba (6. ábra).

A közfoglalkoztatottak átlagos létszámának 43,6%-a hosszabb idejű programban, 37,5%-uk startmunka minta-programban, míg 19,0%-uk az országos közfoglalkoztatási programban dolgozott 2017-ben.

2017-et tekintve az országos és a startmunka programok előző év azonos időszakához vett létszámcsökkenése közel azonos mértékű (20%-os). A startmunka programok átlagos létszáma különösen Baranya, Heves és Nógrád megyében csökkent. A hosszabb idejű közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos száma egy év alatt 18,3%-kal mérséklődött. A tavalyi évhez hasonlóan a hosszabb idejű közfoglalkoztatás-

ban dolgoztak a 2017-ben a relatív legtöbben. Több önkormányzat a korábbi startmunka programját folytatta ebben a formában – felhasználva a korábbi években megszerzett nagyértékű eszközöket és a megvalósított beruházásokat.

A 2017. évben is a közfoglalkoztatás fókuszában a járási startmunka mintaprogramok értékteremtő programjai álltak. A létszám több mint felét 3 megyében, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod-Abaúj-Zemplén és Hajdú-Bihar megyében foglalkoztatták, s a támogatások tekintetében is hasonló a területi megoszlás. A startmunka mintaprogramok támogatotti létszámának 38,9%-a dolgozott mezőgazdasági jellegű programban. Ezekben a programokban a települések főként önfenntartásukra termelnek, az ott élők ellátását szolgáló konyhák és egyéb intézmények ellátását végzik el. A létszám további ötöde a Helyi sajátosságokra épülő programban dolgozott 2017-ben. Ebben az évben a mintaprogramokban országosan összesen 1596 település vett részt. Mezőgazdasági programot 1190 település, helyi sajátosságra épülő programot 772

település indított. Jelentős a belterületi közutak karbantartása (694 db), és a belvízelvezetésre pályázó települések száma is (517 db).

A közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatott egyének többsége, 53,5%-a nő volt 2017-ben míg 46,5%-uk férfi, utóbbiak részaránya csökkenő. A résztvevők többsége (70,6%) 25 és 54 év közötti volt, a fiatalok pedig 7,2%-os aránnyal képviseltették magukat, ez utóbbi 3 %-ponttal csökkent egy év alatt. A közfoglalkoztatásban dolgozók több mint fele legfeljebb általános iskolát végzett álláskereső. 55,7%-uknak a megszerzett legmagasabb iskolai végzettsége legfeljebb 8 általános osztály, 42,1%-uknak középfokú végzettsége van, míg 2,2%-uk rendelkezik csupán felsőfokú végzettséggel (1. táblázat).

I. A munkaerőpiac 2017. évi folyamatainak áttekintése

		2016		2017	
		Fő	Megoszlás, %	Fő	Megoszlás, %
Nem	Férfi	111 174	49,7	83 466	46,5
	Nő	112 296	50,3	96 025	53,5
	Együtt	223 470	100,0	179 492	100,0
Kor	25 év alatt	22 880	10,2	12 950	7,2
	25-54 év	157 110	70,3	126 681	70,6
	55 év és felette	43 479	19,5	39 861	22,2
	Együtt	223 470	100,0	179 492	100,0
Legmagasabb iskolai végzettség	Alapfokú	122 018	54,6	99 997	55,7
	szakiskola+szakmunkás	58 037	26,0	45 173	25,2
	Szakközépiskola+technikum	20 870	9,3	16 852	9,4
	Gimnázium	16 965	7,6	13 492	7,5
	Felsőfokú	5 580	2,5	3 977	2,2
	Együtt	223 470	100,0	179 492	100,0

1. táblázat: Közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma. Forrás: NISZ adattár

A közfoglalkoztatás elsődleges célcsoportjai közé tartoznak mind a hátrányos helyzetű településen élő személyek, mind pedig az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, szakképzettség nélküli állás keresők. Amennyiben a teljes közfoglalkoztatotti létszámon belül adjuk meg a hátrányos és nem hátrányos helyzetű településen élők arányát, legmagasabb iskolai végzettségük szerint látható, hogy alig tizedrészükre (8,4%) jellemző, hogy valamilyen szakképzettséggel rendelkeznek és jobb helyzetű településeken élnek. Tehát a közfoglalkoztatottak kilencetizede (91,6%-a) vagy gazdasági, foglalkoztatási szempontból kedvezőtlen helyzetű településen él, vagy rendkívül alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik. A közfoglalkoztatottak több mint fele, 53,2%-a esetén mindkét, az elhelyezkedést erősen megnehezítő feltétel fennáll.

A közfoglalkoztatási programok eredményességét rendszeresen vizsgáljuk. Ilyen vizsgálati tényező az érintett személyeknek a támogatást követő időszakra vonatkozó nyomon követése. A nyomon követési eljárás során minden kilépő személy foglalkoztatási státuszát vizsgáljuk a

támogatás végétől számított 180. naphoz viszonyítva. Ez a mutató azok arányát mutatja meg, akik a támogatást követő 180. napon munkában álltak a kilépők közül, valamint azt, hogy mekkora részarányuk rendelkezett elsődleges munkaerőpiaci jogviszonnyal. A vizsgálat alapja az adóhatóság által kezelt biztosított foglalkoztatottak bejelentési adatbázisa, valamint a nyilvántartott állás keresők adminisztratív adatbázisa (2. táblázat).

	A közfoglalkoztatási programokból kilépők létszáma foglalkoztatási jogviszonyuk szerint a kilépéstől számított 180. napon (fő)					A kilépők közül elhelyezkedettek aránya (%)	
Év	Elsődleges munkaerőpiacon	Másodlagos munkaerőpiacon	Munka-nélküli	Nem ismert	Összesen	Elsődleges munkaerőpiacon	Másodlagos munkaerőpiacon
2014	67 540	268 780	101 379	98 207	535 906	12,6	50,2
2015	46 303	217 392	48 135	66 608	378 438	12,2	57,4
2016	47 285	195 021	43 418	59 430	345 154	13,7	56,5

2. táblázat: **Közfoglalkoztatásból kilépő személyek megoszlása 180. napi foglalkoztatási státuszuk szerint.** Forrás: NISZ regiszter

Adataink szerint a közfoglalkoztatásból kilépő személyek 12-14 százaléka helyezkedik el a nyílt munkaerőpiacon a támogatást követő 6. hónapban úgy, hogy a vizsgálat időpontjában is bejelentett jogviszonnyal rendelkezik. Az elhelyezkedők aránya 2016-ra megközelítette a 14%-ot. Az elsődleges munkaerőpiaci elhelyezkedési arány az országos közfoglalkoztatási programok esetén magasabb, 2016-ban 14,3%-os.

A közfoglalkoztatási programok nagy része a résztvevők képességeihez, készségeihez igazodva alacsony képzettséget igénylő, szakképzettség nélkül betölthető munkaköröket jelent, ám programonként jelentős szóródás figyelhető meg. Amennyiben a három nagy programtípusban hasonlítjuk össze a betöltött munkaköröket, a toplista élén mindhárom esetben az egyéb, egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozások állnak. Az országos programokban jelentősebb az adminisztratív munkakört betöltők részesedése. E programtípusban a nagy országos közfoglalkoztató cégekben ellátott tevékenységek tükröződnek a toplista további helyein: az egyszerű ipari, építőipari mezőgazdasági és takarító foglalkozások mellett erdészeti foglalkozások jelennek meg. A járási minta-programokban legnagyobb számosságban az egyszerű mezőgazdasági és egyszerű építőipari foglalkozások és a munka és termelés-szervezők tűnnek fel. A hosszabb idejű közfoglalkoztatásban a települések működtetésében játszott kisegítő szerepnek megfelelő munkakörök dominálnak: takarítók, karbantartók, szemétygyűjtők, konyhai kisegítők, egyéb ügyintézők (3. táblázat).

A közfoglalkoztatási rendszert érintő változások 2017-ben

A 1139/2017. (III. 20.) Kormányhatározat rendelkezései

A közfoglalkoztatási létszám csökkentése, célzottságának növelése és a közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerőpiacra való átmenet elősegítése érdekében elfogadásra került az egyes munkaerőpiaci intézkedésekről szóló 1139/2017. (III. 20.) Korm. határozat, melynek főbb elemei az alábbiak:

- A közfoglalkoztatottak elsődleges munkaerőpiaci elhelyezkedését ösztönözni szükséges.
- A közfoglalkoztatás célzottságának javítása: azok, akik képesek önállóan elhelyezkedni, valamint azok, akik szakképzettséggel rendelkeznek, csak abban az esetben vonhatók be a közfoglalkoztatásba, ha a járási hivatal közvetítési kísérlete három alkalommal a munkáltató oldalán felmerülő okból sikertelen volt, vagy 3 hónapig nem tudott a járási hivatal az álláskereső számára megfelelő állást felajánlani.
- A 25 év alatti személyek abban az esetben vonhatók csak be a közfoglalkoztatási programokba, ha az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló munkaerőpiaci program nem kínál számukra reális egyéb lehetőséget.)
- A közfoglalkoztatottak létszámának fokozatos csökkentése 2020-ig 150 ezer főre.
- A közfoglalkoztatási források átcsoportosítása aktív munkaerőpiaci eszközökre. Ennek érdekében összesen **40,205 milliárd forint 2017. évi előirányzat**

I. A munkaerőpiac 2017. évi folyamatainak áttekintése

3. táblázat: Közfoglalkoztatás egyes típusaiban betöltött munkakörök TOP listája a 2017. évi átlagos létszám alapján.

Forrás: NISZ adattár, A halványzöld cellák a 9-es szakképzettséget nem igénylő foglalkozások

Hosszabb időtartamú program		Országos közfoglalkoztatási program		Járási startmunka mintaprogram	
Egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású	43 824	Egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású	5 744	Egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású	34 247
Egyéb takarító és kisegítő	7 057	Egyszerű erdészeti, vadászati és halászati foglalkozású	3 470	Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású	12 726
Intézményi takarító és kisegítő	3 548	Kubikos	3 300	Egyéb egyszerű építőipari foglalkozású	5 629
Szemétygyűjtő, utcaseprő	2 906	Egyéb egyszerű építőipari foglalkozású	3 012	Munka- és termelésszervező	1 728
Általános irodai adminisztrátor	2 477	Általános irodai adminisztrátor	2 512	Egyszerű ipari foglalkozású	1 537
Egyéb, máshova nem sorolható irodai, ügyviteli foglalkozású	1 954	Egyéb ügyintéző	2 393	Általános irodai adminisztrátor	1 108
Mezőgazdasági és ipari gép (motor) karbantartója, javítója	1 344	Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású	1 535	Kubikos	920
Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású	1 200	Erdészeti foglalkozású	1 231	Egyéb takarító és kisegítő	623
Munka- és termelésszervező	1 165	Intézményi takarító és kisegítő	1 058	Egyéb, máshova nem sorolható ipari és építőipari foglalkozású	618
Egyéb ügyintéző	877	Egyéb, máshova nem sorolható ipari és építőipari foglalkozású	1 031	Mezőgazdasági és ipari gép (motor) karbantartója, javítója	557
Konyhai kisegítő	852	Könyvtári, levéltári nyilvántartó	866	Egyéb műszaki foglalkozású	532
Egyszerű erdészeti, vadászati és halászati foglalkozású	815	Munka- és termelésszervező	685	Kőműves	482
Szociális segítő	807	Egyszerű ipari foglalkozású	678	Egyéb, máshova nem sorolható szolgáltatási foglalkozású	428
Egyszerű ipari foglalkozású	776	Egyéb személygondozási foglalkozású	622	Szemétygyűjtő, utcaseprő	385
Egyéb egyszerű építőipari foglalkozású	602	Adatrögzítő, kódoló	592	Egyéb növénytermesztési foglalkozású	380
Összesen	78 169	Összesen	34 041	Összesen	67 281

átcsoportosítása történt meg, ebből 40 milliárd Ft a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Foglalkoztatási és képzési támogatások alcím javára, ezen felül a speciális közfoglalkoztatási program munkaerőpiaci, szociális, valamint egészségügyi szolgáltatásainak biztosítása érdekében további **180 millió Ft, illetve 25 millió Ft került átcsoportosításra az NGM és az EMMI részére.**

A 2017. évben ténylegesen felhasználható közfoglalkoztatási keretösszeg így 284,795 milliárd Ft, amely az elfogadott 2018. évi költségvetési törvény értelmében 225 Mrd Ft összegre csökken a következő évben.

Jogsabályi változások 2017. január 1-jétől

A munkaerőpiaci szolgáltatásban történő részvétel ideje az eddigi legfeljebb 3 napról 15 napra emelkedett, továbbá a nehezen bevonható álláskereső számára indított speciális közfoglalkoztatási programokban résztvevők számára nemcsak munkaerőpiaci, hanem egészségügyi és szociális szolgáltatás is biztosítható, melyek szintén közfoglalkoztatási jogviszonynak minősülnek.

A Kftv. 2017. január 1-jétől két új kizárási okot tartalmaz. Eszerint az álláskeresőt három hónap időtartamra ki kell zárni a közfoglalkoztatásból, ha a közfoglalkoztatási jogviszonya a közfoglalkoztató azonnali hatályú felmondásával szűnik meg. **A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény** (a továbbiakban: Flt.) **2017. január 1-jétől hatályos módosítása** alapján pedig a közfoglalkoztatott a felajánlott munkahely mellett a felajánlott képzést is köteles elfogadni. Ezt erősíti a másik új kizárási ok is, amely szerint ki kell zárni az álláskeresőt a közfoglalkoztatásból akkor is, ha a számára az Flt. alapján felajánlott, az álláskeresőkre vonatkozó rendelkezések szerinti képzési lehetőséget nem fogadja el¹.

¹ A Kftv. módosítása az egyik kizárási okot is pontosította azzal, hogy megkülönböztette azokat az eseteket, amelyeknél a munkaviszony próbaidő alatt szűnt meg a munkáltató azonnali hatályú felmondásával. A munkáltató az Mt. alapján a próbaidő alatt, azonnali hatállyal indoklás nélkül szüntetheti meg a munkaviszonyt, akkor is, ha az nem a munkavállaló hibájára, magatartására vezethető vissza. Ilyen esetben méltánytalan lenne az elbocsájtott munkavállaló szankcionálása, aki így önhibáján kívül még a közfoglalkoztatásban megszerezhető jövedelemtől is elesik, így a módosítás célja ennek kiküszöbölése volt.

Az Flt. 2017. január 1-jétől hatályos módosítása alapján, a közfoglalkoztatott részére a tömegközlekedési eszköz igénybevételével felmerült indokolt helyközi utazási költséget – ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez, illetve a foglalkoztatóhoz történő oda- és visszautazást – meg kell téríteni, ha számára az állami foglalkoztatási szerv munkát ajánl fel. Jogsabály az indokolt helyi utazási költségek megtérítéséről is rendelkezhet.

A közfoglalkoztatási bérek és a minimálbér közötti olló nyitása

A közfoglalkoztatottakat érdekeltté kell tenni a versenyszférában való munkavállalásban, meg kell szüntetni a szociális transzferek és a közfoglalkoztatás nyílt munkaerőpiaci munkavállalás ellen ösztönző hatását.

Az elmúlt években – jellemzően – a közfoglalkoztatási bér minden alkalommal követte a minimálbér mértékének változását, vagyis a két bértípus közötti különbség nem növekedett. A tapasztalatok azonban azt mutatták, hogy bár a közfoglalkoztatási bér alacsonyabb mértékű a minimálbér összegénél, azonban az sok esetben **mégsem eléggé ösztönöz a nyílt munkaerőpiaci munkavállalásra.** 2016-ban mindezek alapján a közfoglalkoztatási bér és a minimálbér közötti bérollót tovább nyitottuk és a közfoglalkoztatási bérek nem követték a minimálbér változását (6%), majd **2017-ben a jelentős mértékű minimálbér és garantált bérminimum emelkedést (15-25%), szerényebb mértékű közfoglalkoztatási béremelkedés kísérte (3-5%).** Ezen intézkedések egyértelműen és határozottan az elsődleges piac felé terelik mindazokat, akik alkalmasak a munkavégzésre.

Képzés és szolgáltatás a közfoglalkoztatás rendszerében

A közfoglalkoztatás rendszerével kapcsolatban támasztott egyik legfontosabb kormányzati célkitűzés, hogy a közfoglalkoztatottak képességeikhez mérten értéket termő munkát végezzenek és a **közfoglalkoztatás rendszeréből a munkaerőpiacra minél nagyobb arányban visszakerüljenek**. A közfoglalkoztatottak reintegrációjának egyik meghatározó eszköze a **piaci igényeknek megfelelő alap-, illetve szak- és továbbképzésben** való részvételük. A képzések rávilágítanak a tanulás fontosságára, lehetőséget biztosítanak a közfoglalkoztatottak számára, hogy a megszerzett tudással kilépjenek a nyílt munkaerőpiacra, munkához és ezzel együtt megélhetéshez jussanak. A **közfoglalkoztatást támogató képzési program** irányulhat **felzárkóztatásra, hiányzó kompetenciák, iskolai végzettség** vagy **szakmai tudás, szakképzettség** megszerzésére, szakképzésbe való belépés előkészítésére, **továbbképzésre**.

A GINOP-6.1.1-15 kiemelt projekt keretei között megvalósuló képzési programok

Az alacsony iskolai végzettségű közfoglalkoztatottak képzésének támogatására 2016-2018. között a **GINOP-6.1.1-15-2015-00001 azonosítószámú „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése”** című kiemelt projekt (a továbbiakban: kiemelt projekt) nyújt lehetőséget. A kiemelt projekt a Nemzetgazdasági Minisztérium (a továbbiakban: NGM) szakmai irányításával, a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal – mint konzorciumvezető –, továbbá a Belügyminisztérium (a továbbiakban: BM), és a konvergencia régióbeli 18 Kormányhivatal (a továbbiakban: Kormányhivatalok) – mint konzorciumi partnerek – együttműködésével valósul meg. A közfoglalkoztatottak a képzés ideje alatt közfoglalkoztatási bérben részesülnek, melynek pénzügyi hátterét a BM biztosítja.

A kiemelt projekt tervezetten **legalább 85 000 fő képzését** biztosítja – 30 milliárd Ft támogatással –, **amelyből 80 000 fő alacsony iskolai végzettségű, alapfokú, vagy alsó középfokú végzettséggel rendelkező (ISCED 1, ISCED 2) közfoglalkoztatási jogviszonyban, vagy munkaviszonyban álló személy.** A magasabb (legalább középfokú - ISCED 3) iskolai végzettségűek bevonására csak csekély arányban (5,9%) nyílik lehetőség. A tanúsítványt, vagy bizonyítványt szerzők célindikátora 68 000 fő (a teljes bevonandó létszám 80%-a).

A megvalósításban részt vevő Kormányhivatalok részére a kiemelt projektbe bevonandó megyei létszám a regisztrált álláskereső, a közfoglalkoztatottak és az alacsony iskolai végzettségűek számossága alapján, központilag került meghatározásra (létszám allokáció).

A kiemelt projektben indítandó képzések **elsődleges célja a felzárkóztatás**, a szakképzés megkezdéséhez szükséges **kompetenciák fejlesztése** és az **elsődleges munkaerőpiaci igények kielégítése**, melyek sikeressége érdekében új elemek is beépítésre kerültek. A célcsoporttagokkal kitöltendő **pályaérdeklődési kérdőív** a programba vonáskor az **egyéni érdeklődési irány meghatározását segíti**, az **egyéni képzési terv** a **képzések egyénre szabott kialakítását** támogatja. A program képzéseinek specialitása, hogy a képzési programok előtt 16 órában, a **beilleszkedést és képzésben tartást segítő „Képzés hatékonyságának növelése”,** a képzés végén 24 óra időtartamban, az **elsődleges munkaerőpiacra való kivezetést segítő „Munkavállalás elősegítése”** felnőttképzést kiegészítő tevékenység került beépítésre.

A **közfoglalkoztatás elsődleges célcsoportjai közé tartoznak** mind a hátrányos helyzetű településeken élő személyek, mind pedig az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, szakképzettség nélküli álláskereső, melyek között jellemzően megtalálhatók a magukat **roma nemzetiségűnek** vallók is. Ugyanakkor a romák számossága nem a projektre vonatkozó input indikátor és elvárt célérték, de ezen adatokat a BM statisztikai adatszolgáltatásaiban prioritásként kezeli.

A kiemelt projekt keretében, figyelembe véve a munkaerőpiaci változásokat a projekt kezdete óta már több képzési igényfelmérés történt a BM szakmai koordinálásával, s ebben mindig elvárásként került meghatározásra, hogy a Kormányhivatalok, illetve a járási hivatalok **a képzési szakirányokat** elsősorban a **helyi és az országos nyílt munkaerőpiaci szükségletek figyelembevételével**, az érintett **helyi kamarákkal, civil szervezetekkel történő napi kapcsolattartás során feltárt képzési** igények alapján mérik fel, gyűjtsék össze. Az igényfelmérésekben megjelenő szakirányok szolgálnak bázisul az Ajánlattételi Felhívásoknak és az arra épülő Képzési Jegyzékeknek, **ezzel biztosítva a képzések folyamatos indíthatóságát.**

A **Képzési Jegyzék** legalább évente megújul, de igény, indokoltság esetén külön eljárás keretében folyamatosan

II. A munkaerőpiac 2017. évi folyamatainak áttekintése

kiegészíthető, aktualizálható. A 2016 novemberében megjelent Képzési Jegyzék biztosított lehetőséget a 2016-2017. évi téli közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, 2016 decembere és 2017 márciusa között indult képzésekre is, amely a soron kívül felmerülő képzési szükségletek (pl.: személy- és vagyonőr, kéményseprő) alapján, 2017 évben **három alkalommal** került kiegészítésre. 2017 novemberében **jelent meg a 2017-2018. évi téli közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó új Képzési Jegyzék**, amely biztosítja 2017 decemberétől egészen a kiemelt projekt végéig induló képzések további megvalósítását.

A képzésekbe történő nagyarányú bevonás során kiemelt figyelemmel kísértük a közfoglalkoztatási programok indítását is, így a képzések elsősorban a téli időszakban valósultak meg.

A kiemelt projekt indulását követően **folyamatosan növekedett a képzésbe vontak létszáma**. 2016-ban 34 560 fő került bevonásra, s a **2017. évet** is közel hasonló teljesítés, **30 378 fő jellemezte**. Így a projekt kezdetétől (2016 februárjától) **2017. december 31-ig mindösszesen 64 938 fő került bevonásra**, melyből **22 478 fő** (34,6%) **vallotta magát roma nemzetiségűnek**.

A kiemelt projekt **legfontosabb eredmény indikátora a képzést sikeresen befejezők száma** 2016-ban 16 261 fő volt, amely 2017-ben közel duplájára, **31 206 főre emelkedett**, amely így **2017 év végén összesen 47 466 főt** tett ki (bevontak 73,1%-a).

A kiemelt projektben a hátrányos helyzetű személyek és közfoglalkoztatottak esetében a képzési időszak alatt **számos probléma veszélyeztetheti a képzések eredményes befejezését**. 2016-ban 1 227 fő, **2017-ben már 3 133 fő morzsolódott le**. A növekvő lemorzsolódás okai között dominánsan egészségügyi okok, anyagi nehézségek, családi és párkapcsolati problémák, beilleszkedési nehézségek szerepelnek. A kiemelt projektbe bevonásra kerülő ügyfelek már eleve olyan hátrányokkal indulnak, amelyek orvoslására a projekt keretében nem mindig van lehetőség, ezért van meg-

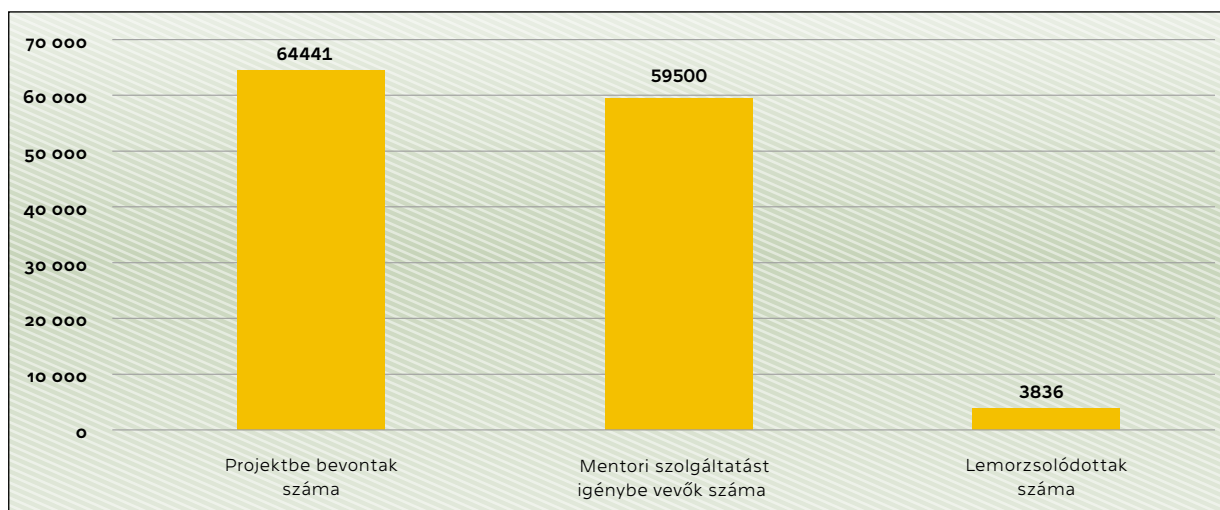
különböztetett fontossága a **mentori szolgáltatásnak** a képzés teljes időtartama alatt, amely **a konvergencia régiók mind a 18 megyéjében megszervezésre került**.

A közfoglalkoztatottak képzésének sikeres befejezését a 2017. év végi adatok alapján átlagosan 118 fő mentor segítette, akik **a kiemelt projektbe vontak 92,3%-át, 59 500 főt** részesítettek **mentori szolgáltatásban** (45 131 fő csak csoportos, 804 fő csak egyéni, 13 565 fő mind csoportos, mind egyéni formában). A szolgáltatást igénybe vevők közül lemorzsolódott ügyfelek száma 3 836 fő, ami a mentori szolgáltatásban résztvevők 6,5%-a. **(7. ábra)**.

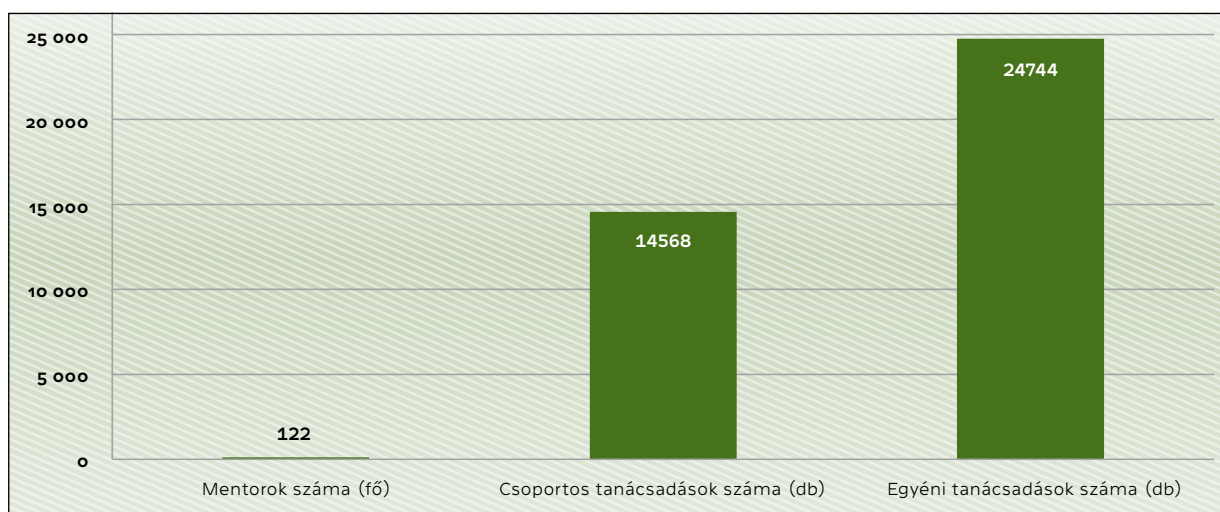
A képzés eredményes elvégzése érdekében a mentor személyes segítségnyújtása külön fontossággal bír, elsődleges és legfontosabb szerepe az ügyfelek képzésben tartása, a képzés eredményes befejezése, a lemorzsolódás minél hatékonyabb megakadályozása. (8. ábra).

A problémák feltárása és megoldása során a mentor szoros kapcsolatot alakít ki a képző intézmény és a képzésben résztvevő között, igény esetén a segítő folyamatba a közfoglalkoztató, munkaadó vagy más szociális intézmény bevonása is megtörténhet.

A 2017. év végéig indított képzési programok esetében megállapítható, hogy az alacsony iskolai végzettségű célcsoport esetében **a felzárkózásra lehetőséget nyújtó kompetenciafejlesztő programok** mellett, a tanfolyamok **60%-a OKJ-s**, illetve **OKJ+hatósági, 30%-a egyéb szakmai képzési program**. Ezek között - a munkaerőpiaci igényeknek megfelelően - a **hiány-szakképesítések** is megjelennek, amelyek a közfoglalkoztatottak későbbi sikeres elhelyezkedését biztosíthatják. A hiányszakmák közül az ipari és az építőipari (pl. gépi forgácsoló, kőműves és hidegburkoló, ács, zsáluzóács), illetve egyéb hiányszakmák is megjelentek a jegyzéken (pl.: szakács, szociális gondozó és ápoló, húsipari termékgyártó, kertész).

7. ábra: A GINOP-6.1.1 program keretében 2017.12.31-ig mentori szolgáltatást igénybevevők létszáma, lemorzsolódottak száma (fő). Forrás: BM – KKSZF

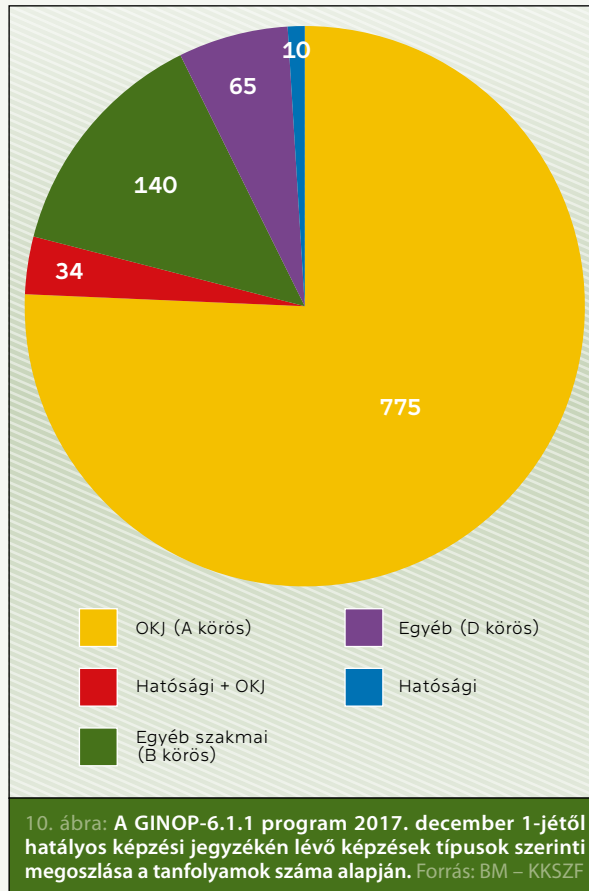
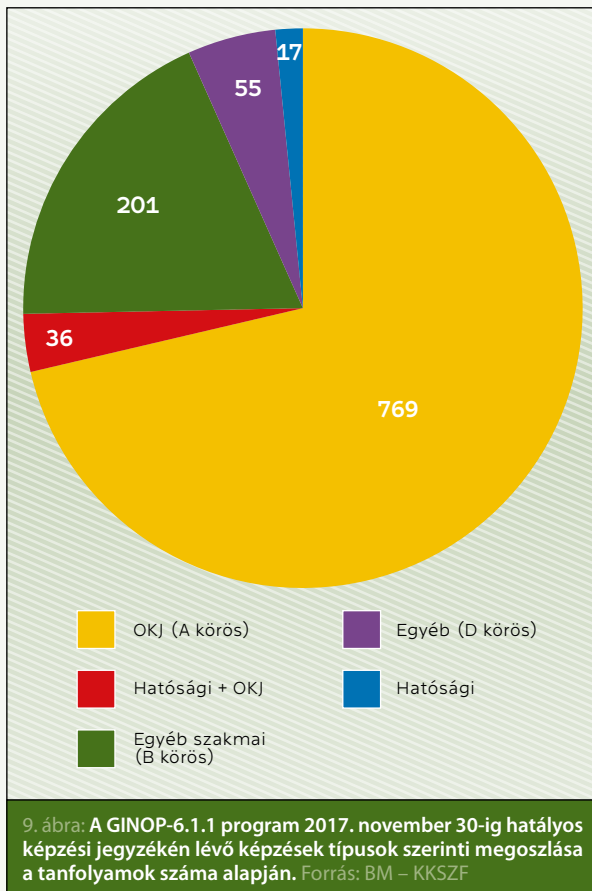
8. ábra: A GINOP-6.1.1 program keretében 2017.12.31-ig bevont, egyéni és / vagy csoportos tanácsadások alkalmainak száma. Forrás: BM – KKSZF

A kiemelt projekt költségvetése a projekt végéhez közeledve elviekben magasabb arányban lehetővé tenné magas óraszámú, anyag- és költségigényes képzési programok megvalósítását. Azonban a célcsoport iskolai végzettségét és motivációját is figyelembe véve, a hosszabb képzési programokban történő részvétel, a képzési időszak alatti motiváció fenntartása, a vizsgakövetelményeknek történő

megfelelés mind-mind újabb kihívást jelent a programok sikeres megvalósításában.

A 2017. **november 30-ig hatályos képzési jegyzéken** összesen **1078 db képzés** megvalósítását tervezték a Kormányhivatalok, míg a 2017. **december 1-től** hatályos jegyzéken **1024 képzési sor program szerepel**.

II. A munkaerőpiac 2017. évi folyamatainak áttekintése

2017. év végéig a képzési jegyzékre került programok között az 500 főt meghaladó létszámban **az alapkompétencia fejlesztés, a 7-8. osztályos felzárkóztató, a zöldterületi kisgép-üzemeltető, illetve a bio- és zöldhulladék hasznosítás, komposztálás** képzésekre mutatkozott a legnagyobb számú igény.

A 2017. december 31-ei állapotot tükröző tényleges képzésbe való **bevonási arányokat** az egyes megyék munkaerőpiaci helyzete, a közfoglalkoztatottak száma és több más tényező jelentősen befolyásolja.

Megyék megnevezése	Allokált létszámok megyéenként (fő)	Bevontak létszáma összesen 2016. 12. hó (fő)	Bevontak létszáma összesen 2017. 12. hó (fő)	Bevontak aránya az alokált 85 000 főhöz viszonyítva 2017. 12. hó (%)
Bács-Kiskun	4 995	1 773	4 018	80%
Baranya	4 945	2 625	3 828	77%
Békés	3 870	1 590	2 836	73%
Borsod-Abaúj-Zemplén	15 293	4 332	10 267	67%
Csongrád	2 447	1 241	2 114	86%
Fejér	2 588	1 194	1 795	69%
Győr-Moson-Sopron	686	153	587	86%
Hajdú-Bihar	8 242	3 323	6 427	78%
Heves	4 149	1 414	2 300	55%
Jász-Nagykun-Szolnok	5 331	2 048	4 289	80%
Komárom-Esztergom	1 573	754	1 213	77%
Nógrád	4 097	1 229	2 609	64%
Somogy	5 240	2 707	3 880	74%
Szabolcs-Szatmár-Bereg	14 040	7 774	13 617	97%
Tolna	2 434	921	1 518	62%
Vas	1 007	282	821	82%
Veszprém	1 828	450	1 193	65%
Zala	2 235	750	1 626	73%
Összesen	85 000	34 560	64 938	75%

4. táblázat: GINOP-6.1.1 program megyei bevonási mutatói - 2017. december havi adatok. Forrás: BM – KKSZF

A bevontak számossága és a közfoglalkoztatási programok összevetése alapján megállapítható, hogy **elsősorban a hosszabb időtartamú**, majd a járási és az országos közfoglalkoztatási programokba integrált közfoglalkoztatottak vesznek részt a képzési programokban. Ez a közfoglalkoztatási és képzési programok hosszával és előre tervezhetőségével is magyarázható (5. táblázat).

A bevonási számokat vizsgálva megállapítható, hogy a **kiemelt projekt eredményindikátorainak megfelelően, elsősorban az ISCED 1-2 célcsoport bevonása történt meg**, de a projektbe bevonható személyek csoportja az idő

előrehaladtával egyre jobban szűkül, melynek oka elsősorban egészségügyi okokban, illetve a képzés eredményes elvégzéséhez szükséges képességek hiányában keresendő.

2017-ben a képzési programokba bevontak között a nők magasabb arányban jelennek meg - közülük is az ISCED 2 végzettségűek -, amelynek egyik lehetséges oka a motiváció mellett a férfiak tényleges munkavégzésben való részvételének nagyobb igénye (11. ábra).

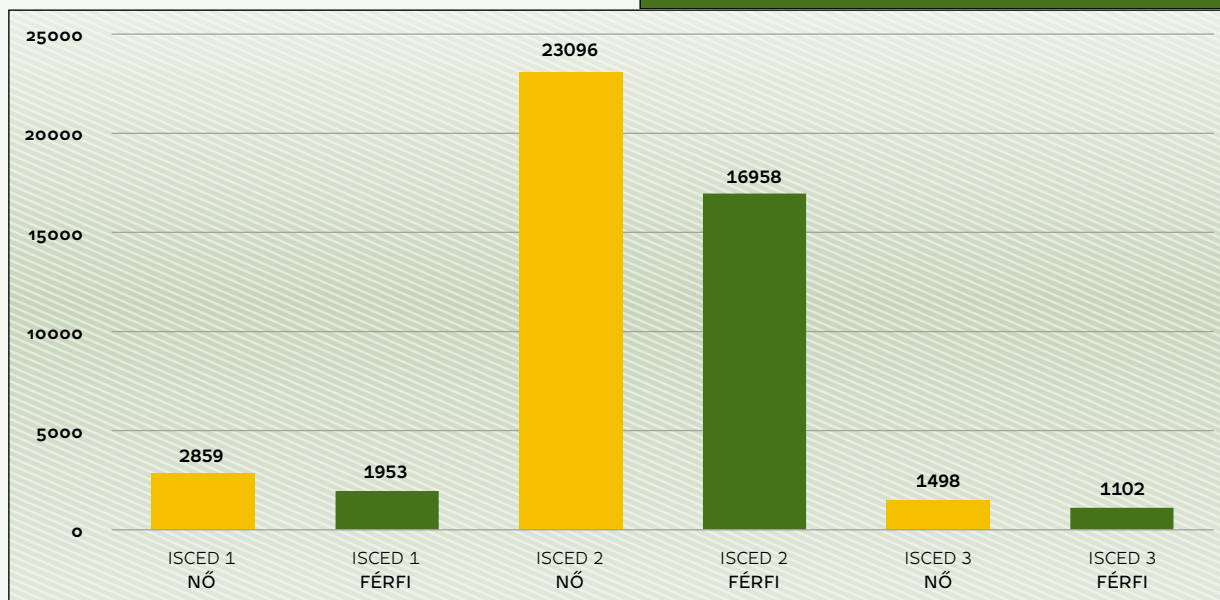
A kiemelt projekt megvalósulását a BM szakmai rendezvények (pl. a megvalósítók részére szervezett eszt megbeszélések, szupervíziós foglalkozások, továbbá szakmai felkészítők és workshopok) szervezésével is segíti, melyek közül 2017 végéig 18 került megtartásra.

II. A munkaerőpiac 2017. évi folyamatainak áttekintése

Közfoglalkoztatási program megnevezése	Képzésbe bevontak kumulált száma (fő)	Képzést sikeresen befejezők kumulált száma (fő)	Képzésbe bevont romák kumulált száma (fő)
Hosszabb időtartamú programok	57 744	42 380	21 099
Országos programok	2 593	1 879	528
Járási mintaprogramok	4 229	2 914	831
Országos mintaprogramok	55	55	9
Egyéb mintaprogramok	68	55	8
LHH képzési programok	0	0	0
Közfoglalkoztatottak száma összesen	64 689	47 283	22 475
Munkaviszonyban állók összesen	249	183	3
Képzések adatai összesen (közfoglalkoztatás + munkaviszony)	64 938	47 466	22 478

5. táblázat: A GINOP-6.1.1 program keretében megvalósult és folyamatban lévő képzési programok résztvevőinek kumulált száma - 2017. december havi adatok. Forrás: BM – KKSZF

11. ábra: A GINOP-6.1.1 program keretében megvalósult és folyamatban lévő képzési programok résztvevőinek végzettség szerinti létszáma - 2017. december havi adatok (fő). Forrás: BM – KKSZF

A közfoglalkoztatás alapjain létrejövő szociális szervezetek

A szövetkezetek az európai jogrendszerekben elismert, a tagállamok gyakorlatában eredményesen működő olyan, az önségély elve alapján létrehozott különleges társas vállalkozások, amelyek más piaci szereplőkhöz képest sajátosságokat mutatnak célkitűzéseikben, működésükben és értékeikben.

A Kormány az 1139/2017. (III. 20.) Korm. határozatában megerősítette azon szándékát, amely szerint támogatja,

- többek között az arra alkalmas közfoglalkoztatási programokban a szociális szövetkezetek alakításának elősegítését, valamint a szociális szövetkezetek működési feltételeinek javítását célzó tevékenységek szakmai-módszertani támogatását, az e célra biztosított uniós források elérésének elősegítését határozta meg.

A Kormány céljainak megfelelően e kormányzati ciklus végére a közfoglalkoztatás alapjain megalakuló és működő szociális szövetkezetek száma ütemezetten növekedett.

Alapvető cél, hogy a - közfoglalkoztatási Startmunka mintaprogramok bázisán - meglévő és a leendő szociális szövetkezetek vállalkozásként valódi piaci szereplők legyenek, lehetőség szerint hasznosítsák és működtessék a közfoglalkoztatás keretében korábban beszerzett eszközöket (infrastruktúrát). A szociális szövetkezetek alapításának további célja, hogy járuljon hozzá az elmaradott települések foglalkoztatottsági szintjének növeléséhez, a foglalkoztatottság területi kiegyenlítéséhez, az elmaradott térségek gazdasági felzárkóztatásához.

A célok eléréséhez szükséges fejlesztés komplex megközelítést igényel, a gazdasági élet és a helyi társadalom szereplőivel strukturált együttműködést tesz szükségesé és a tevékenységeket oly módon kell megszervezni és működtetni, hogy azok hosszú távon is életképesek tudjanak maradni.

A Belügyminisztérium 2011. évtől a közfoglalkoztatás támogatásával a járási Startmunka mintaprogramokban elsősorban mezőgazdasági termelő tevékenységek beindításához teremtette meg az alapokat, 2013. évtől pedig **egyedi fejlesztési megoldást jelentett a közfoglalkoztatás rendszeréből történő többléptékű támogatás is.** E támogatások lehetőséget biztosítottak a szociális szövetkezetek kialakításában elhivatott települési önkormányzatoknak arra, hogy a szociális szövetkezet működéséhez nélkülözhetetlen további beruházások még a közfoglalkoztatási programok ideje alatt megvalósuljanak.

A közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szövetkezetek akkor lehetnek működőképeseek, amennyiben:

- a tudatosan tervezett és támogatott **közfoglalkoztatási programban üzemszerű termelés folyik;**
- a saját felhasználáson túlmenően **piaci értékesítés történik, amellyel** szerencsés esetben **már a közfoglalkoztatás során megteremtődik a szövetkezet piaci pozicionálása és termékpiac kialakítása;**
- **a közfoglalkoztatási támogatásból átvett eszközök mellett a likviditás egyéb forrásból** (vagyon hozzájárulás, pályázati forrás) is **biztosított.**

A szociális szövetkezet, mint új erőforrás, egyszerre alkalmas a munka alapú gazdaság fejlesztésére, az elszegényedés megállítására, az értékteremtő, önellátásra és öngondoskodásra szocializáló munkavégzésre széles társadalmi rétegek, így a jelenlegi közfoglalkoztatási programban résztvevők számára is. A szövetkezetek biztosítják a hátrányos helyzetű csoportok közösségbe történő integrációjának lehetőségét, a leszakadt térségek fejlesztését és nem utolsósorban az erős helyi közösségek megteremtésével a vidéki népesség elvándorlási arányának mérséklését, a demográfiai mutatók kedvező alakulását.

III. A közfoglalkoztatás alapjain létrejövő szociális szövetkezetek

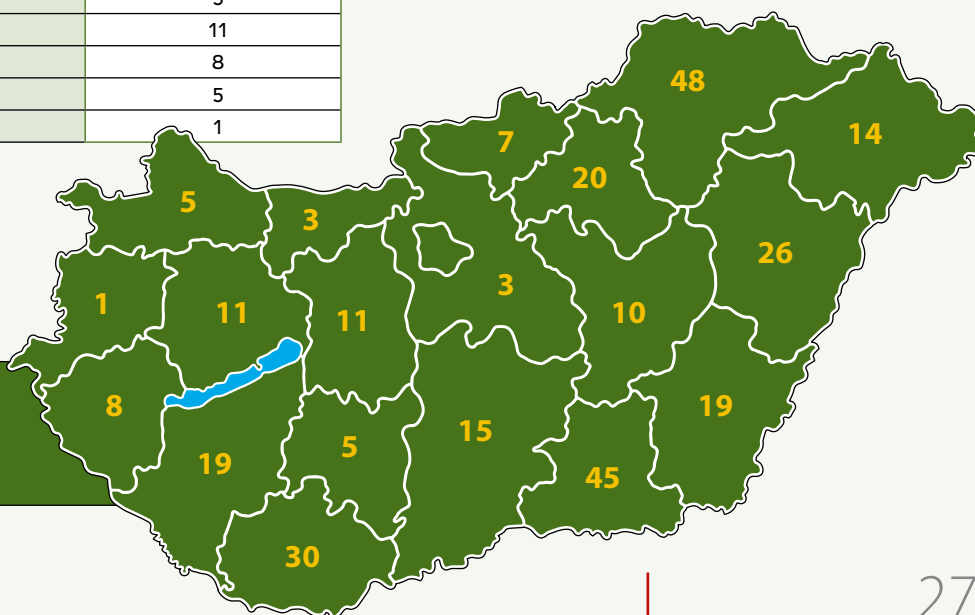
III.1. A közfoglalkoztatás alapjain megalakult szociális szövetkezetek helyzete

Jelenleg a közfoglalkoztatás alapjain 300 megalakult szociális szövetkezet van az országban. Megyéenkénti megoszlásuk a következő:

Megye	Szövetkezetek száma
Bács-Kiskun	15
Baranya	30
Borsod-Abaúj-Zemplén	48
Békés	19
Csongrád	45
Hajdú-Bihar	26
Heves	20
Fejér	11
Pest	3
Jász-Nagykun-Szolnok	10
Komárom-Esztergom	3
Nógrád	7
Somogy	19
Szabolcs-Szatmár-Bereg	14
Tolna	5
Veszprém	11
Zala	8
Győr-Moson-Sopron	5
Vas	1

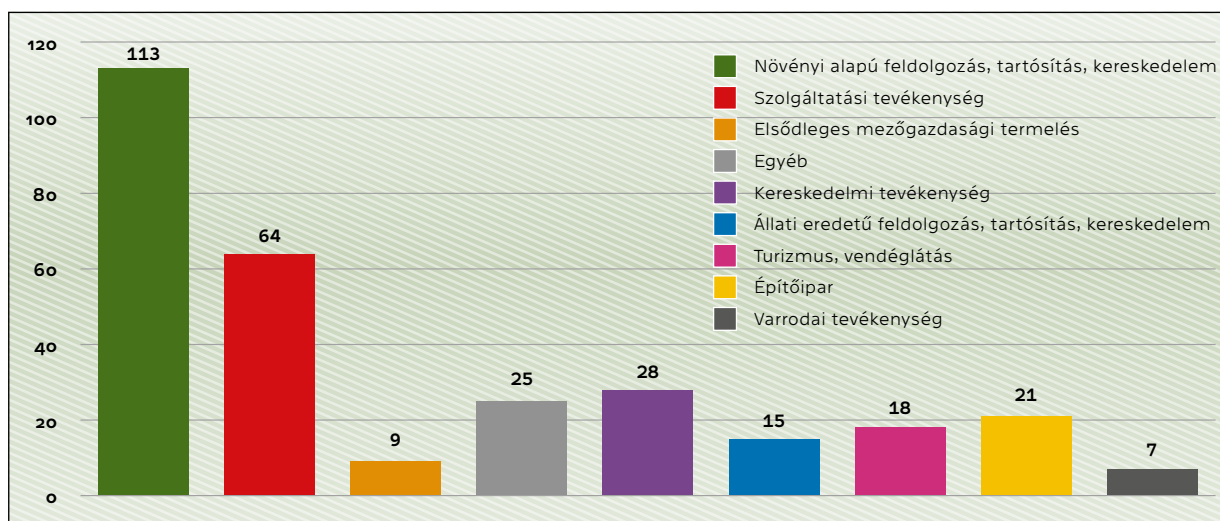
A szociális szövetkezetek megalapításával, annak eredményes működtetésével kapcsolatos lehetőségeik, képességeik megyéenként jelentősen eltérőek. Az eddigi tapasztalatok szerint a nyugati területek kevésbé, az északi, déli és dél-keleti régiók nagyobb mértékben tűnnek alkalmasnak a szociális szövetkezetek létrehozására, működtetésére. A megalakult szociális szövetkezetek legnagyobb számban továbbra is Baranya, Hajdú-Bihar, Borsod-Abaúj-Zemplén, valamint Csongrád megyében találhatók.

A közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szövetkezetek töredékénél jelenik meg az elsődleges mezőgazdasági termelés, amelynek oka a szükséges mértékű termőföld és infrastruktúra hiánya, illetve az agrár „de minimis” korlátba ütköző támogatási rendszer (15.000 euro), ezért a közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szövetkezetek tevékenysége jellemzően feldolgozás, építőipar, értékesítés és szolgáltatás.

III.2. A közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szövetkezetek által végzett tevékenységek megoszlása

A közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szövetkezetek - figyelembe véve az önkéntes adatszolgáltatást - közel fele foglalkozik mezőgazdasági - növényi és állati termékek feldolgozásával, élelmiszer feldolgozással. Tevékenységük alapja túlnyomóan a közfoglalkoztatás támogatásából - haszonkölcsön szerződés keretében - átadott és a TÁMOP forrásból beszerzett infrastruktúra.

12. ábra: Tevékenységi körök megoszlása.

A megalapított szociális szövetkezetek esetében a **Belügyminisztérium Szociális Szövetkezeti Koordinációs Osztály** (a továbbiakban: **Osztály**) munkatársai **folyamatos szakmai támogatást nyújtanak a szövetkezetek vezetőinek**. A hátrányos helyzetű településeken alapított szociális szövetkezetek napi „törődést” igényelnek. A munkatársak részéről biztosított személyes jelenlét elengedhetetlen a szociális szövetkezetek hosszú távú és fenntartható működéséhez.

III.3. Állami képviselői feladatok

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Kftv.) megteremtette annak lehetőségét, hogy a legalább egy éve azonos közfoglalkoztatónál együtt dolgozó közfoglalkoztatottak, amennyiben vállalják, hogy szociális szervezet tagjaként a továbbiakban legalább két évet együtt fognak dolgozni, a közfoglalkoztatás során használt tárgyi eszközöket az általuk megalapított szociális szervezet

a közfoglalkoztatótól haszonkölcsön-szerződés alapján ingyenesen használatba vehesse.

A közfoglalkoztatási támogatásból származó vagyonelemek átadásához kapcsolódóan - a jogszabályban kötelezően előírt - **kijelölt állami képviselői feladatok végrehajtását** - a haszonkölcsön-szerződés lejártáig **az Osztály munkatársai végzik.**

III.4. Finanszírozási lehetőségek, támogatások

A szociális szervezetek gazdasági modellezése során a tevékenység beindításának finanszírozása jelenti az egyik legjelentősebb problémát, így a források felkutatása és biztosítása elsődleges feladat. E feladat kapcsán az Osztály

közreműködik a szociális szervezeteket érintő hazai és uniós támogatások tervezésében, hitellehetőségek feltárásában és a forrásintegráció biztosításában.

III.5. „Fókusz” program

A „Fókuszban az önkormányzati tagsággal rendelkező szociális szövetkezetek támogatása” (a továbbiakban: Fókusz) támogatási program 12 milliárd Ft keretösszegeből valósul meg.

A foglalkoztatási célú támogatási program célja

- hátrányos helyzetű munkavállalók, valamint közfoglalkoztatottak munkaerőpiaci integrációjának elősegítése, illetve
- új, fenntartható munkahelyek létrehozása a szociális szövetkezetek tevékenységének, működésének támogatásával.
- A támogatási program elsősorban a közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szövetkezetek foglalkoztatási képességének növeléséhez, önfenntartó piaci szereplővé válásához kíván ösztönzést és támogatást nyújtani.

A programban összességében 199 - közfoglalkoztatás alapjain szerveződő - pályázó szövetkezet nyert támogatást.

A Fókusz támogatási program a célnak megfelelően, valóban

- a közfoglalkoztatás alapjain alakuló szociális szövetkezetek hátrányos helyzetben lévő tagjai számára **biztosítja a közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerőpiacra történő integrálást - a 199 kedvezményezett összesen 1444 fő célcsoportbeli személy munkaviszonyban történő foglalkoztatását vállalta 4,5 éven keresztül**, továbbá
- a szociális szövetkezet korábban közfoglalkoztatott tagjai számára a munkaviszonyban történő foglalkoztatás **helyben teremt munkahelyet** oly módon, hogy a foglalkoztatás támogatása degresszíven történik.

III.6. A szociális szövetkezetek megalapításával és működésével kapcsolatos főbb eredmények

Egy szövetkezet sikeressége már szinte az alapításnál eldőlhet. A települési önkormányzat alapító tagsága meghatározó a szociális szövetkezet működése szempontjából. A **szociális szövetkezeti** szektor erősítése és növekedése hosszú távon a nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatást és így a biztosabb megélhetést teremti meg a hátrányos helyzetű tagjai számára.

- A szociális szövetkezetek megerősödésével a szociális gazdaság tartalma kiterjesztődik.
- A szociális szövetkezetek a hátrányos helyzetű emberek köréből bővítik a munkaerőpiacot, akik a szövetkezet keretei között kapcsolódnak be a szervezett munkaerőpiac és a gazdaság területére.

- A szociális szövetkezetek bevonásával nő a munkaerőpiac fő áramlatán kívüli munkahelyteremtés és foglalkoztatási kapacitás.
- A Fókusz támogatási program kedvezményezettjei a szakmai szolgáltatások által olyan tudás és információ birtokába kerülnek, amelyek szükségesek a projektjük megvalósításához és fenntartásához.
- Megjelennek a szociális gazdaság alapértékei, felértékelődik az öngondoskodás, a társadalmi szolidaritás és az együttműködés.

III.7. A szociális szövetkezetek működésének hatásai

A Kormány célja a szociális szövetkezeti forma elterjesztésével, hogy a **szövetkezetek részt vállaljanak a gazdaság és a helyi közösség fejlődésének serkentésében.**

E vállalkozásokat nem lehet csak a gazdasági teljesítmény alapján mérni - amely ugyanakkor szükséges a kölcsönösség és szolidaritás elvéhez kapcsolódó céljaik megvalósításához -, hanem **főképpen a szolidaritás, a társadalmi kohézió és területi kapcsolatok alapján kell értékelni őket.**

Összefoglalva, a magyar társadalomban szükség lenne egyfajta szemléletmód váltásra. A szövetkezés, az összefogás, az együttműködés, a közösségi felelősség olyan alapelvek, amelyeket már a gyerekek nevelésekor a családban, és az iskolákban a képzésbe beépítve el kellene kezdeni.

A szociális szövetkezet összetartó ereje a közösen felismert érdek, az alulról építkezés, a tudatos és felelős egyének társulása. **Egy erős szövetkezet alapvetően a benne részt vevő egyének, tagok döntésén, hozzáállásán alapszik.**

III.8. Sikeresen működő szociális szövetkezeti modellek

Bács-Kiskun megye

BÁCSALMÁS | A **Bácsalmásért Feldolgozó és Értékesítő Szociális Szövetkezet** 2013. augusztusban jött létre. A szövetkezet fő tevékenysége az élelmiszertermék-feldolgozás, amely a közfoglalkoztatásban kialakított alapokra épül. A Bácsalmási Finomságok márkájú saját termelésű, vagy helyben vásárolt alapanyagokból gyártott, tartósítószer-, adalék- és színezékanyag mentes élelmiszertermékek a szövetkezet által üzemeltetett zöldség-gyümölcs feldolgozó üzemben készülnek. A termékek értékesítése az Egészséges Bácsalmásért mintaboltjukban és közterületi árusítóhelyeiken, valamint a közétkeztetésben, vendéglátó egységekben és élelmiszerboltokban történik, helyben

és vidéken. Létrejött a Bácsalmási Portéka Szatyorközösség, mely a helyi termékek helyben történő vásárlására, fogyasztására ösztönzi a lakosságot. A vásárlást segíti a 2015-ben kibocsátott Bácsalmási Portéka Utalvány, amely kizárólag helyi termékek beszerzésére használható.

Baranya megye

PALKONYA | A **Palkonyai Termelői Piac Szociális Szövetkezet** alapításának célja egy helyi termelői piac létrehozása volt, ahol a környéken tevékenykedő kistermelők, ill. őstermelők termékeikkel megjelenhetnek. A beruházás keretében a palkonyai pincesoron a szövetkezet rendelke-

zésére álló ingatlanon létesült egy nyíltszíni, térburkolattal, és tetővel ellátott piactér, és a piacteret kiszolgáló épület, mely egyben vendéglátó egységként is funkcionál. A vendéglátó egységben a szövetkezet saját borai mellett - minőségi borokat előállító - kistermelők, őstermelők, családi pincészetek borainak árusítása zajlik.

MAGYARBÓLY | A **Település Szerviz Szociális Szövetkezet** 2013-ban alakult. Tevékenységi körét tekintve legjelentősebb a sertés bérhízalás, az építőipari munka és a zöldség- gyümölcslé készítése. Az állattartási tevékenység során évi 2500 sertést nevelnek fel, amelyből a szövetkezetnek jelentős árbevétele származik. Az építőipari tevékenység keretein belül az elmúlt két évben a szövetkezet részt vett 2 db 500 kW teljesítményű naperőmű építésében, lakóházak külső-belső felújítási munkálataiban, illetve egy panzió építésében. A zöldség- gyümölcs feldolgozási tevékenység során elsősorban helyi és környékbeli kis- és őstermelők termékeit dolgozzák fel bér munka keretében, illetve az önkormányzat által megtermelt zöldség és gyümölcs feldolgozásában vesznek részt, a helyi közétkeztetést ellátó főzőkonyha alapanyag szükségleteinek biztosítására. Az önkormányzat intézményeinek karbantartását is a szövetkezet látja el szakembereinek részvételével.

III.8.3. Békés megye

BATTONYA | A **Battonyai Haladás Szociális Szövetkezet** 2015 augusztusában alakult. Főbb tevékenysége az építési betonelem gyártás, drótfonat készítés, zöldterület kezelés, valamint a gyártásokkal összefüggő összetett szolgáltatások, pl. kivitelezés, összetett adminisztratív szolgáltatások volt. Jövőben a betonelem gyártáson kívül a település és a térség jellegéhez igazodva a mezőgazdasággal kapcsolatos szolgáltatások, bér munka szélesebb körben való kiterjesztése a cél. A szövetkezet másik fő profilja a betonelem gyártáson túl a betonoszlop és a járdalap készítése. A későbbiekben e termékek körét szeretnék bővíteni több méretben való elérhetőséggel, valamint gyeprács készítése is szerepel a tervek között. A szövetkezet vállalja a legyártott termékek helyszínen történő letelepítését, illetve bejárók elkészítését is.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

MISKOLC | A **MISKÉP Miskolci Építő Szociális Szövetkezet** 2013 szeptemberében alakult, és 2014 áprilisában kezdte meg aktív működését, fő profiljuk az épület felújítás. Az első évben kizárólag miskolci közintézmények infrastruktúrájának felújítását végezték, a második évtől tevékenységüket kiterjesztették a város agglomerációjára és a magánmegrendelések piacára is. Kőművesekkel, burkolókkal, asztalosokkal, festőkkel, csőhálózat szerelőkkel, segéd munkásokkal értékesítő munkát végeznek. Stratégiai céljuk a szövetkezet piaci pozícióinak erősítése, keresletvezérelt, versenyképes szolgáltatási profil fejlesztésével és kapacitásbővítéssel, melynek révén tartósan finanszírozható, önfenntartó, nyereséges működés érhető el. A szövetkezet működésének értékes eleme az egymást segítő, munkaidőn kívüli munkavégzés, melyhez az eszközöket térítésmentesen a szövetkezet adja kölcsön. A foglalkoztatás terén, hosszabb távon továbbra is céljuk, hogy elsősorban közfoglalkoztatottak, illetve regisztrált álláskereső számára biztosítsanak tartós munkalehetőséget.

Fejér megye

SÁRKERESZTÚR | A **Sárkeresztúri Hangyák Termelő és Értékesítő Szociális Szövetkezet** 2016. évi alapításakor a fő cél az volt, hogy olyan közös érdekeltségű tevékenységet folytassanak, amely biztonságos megélhetést, jó minőségű egyéni, családi és közösségi életformát tesz elérhetővé tagjai számára. A sárkeresztúri szövetkezet a helyi gazdaság fejlesztése érdekében jött létre, megteremtve a lehetőségét annak, hogy a közfoglalkoztatásból fokozatos átmenetet biztosítson a nyílt munkaerőpiacra. A szövetkezeti tevékenységekben a természet-termékfeldolgozás során visszatértek a hagyományokhoz, a természet közeli, fenntartható módszerekhez. A közfoglalkoztatásban elkezdett tevékenységeket, a levendula és kosárvessző feldolgozást teljesítik ki. Jelenlegi termékeik: osztályozott nyers és főzött-hántolt kosárvessző, vesszőseprű, levendulás ajándéktárgyak tökmag termékek és csomagok. Hosszú távú céljuk élményeket, pozitív jövőképet adni a sárkeresztúri és környékbeli lakosságnak, vonzóvá és élhetővé tenni a falut a fiatalok számára (is).

III. A közfoglalkoztatás alapjain létrejövő szociális szövetkezetek

Hajdú-Bihar megye

BALMAZÚJVÁROS | A településen a 2014. évben a közfoglalkoztatás keretén belül betanított száraztészta készítő tanfolyamot indítottak 20 fő álláskereső bevonásával. A megszerzett tudás hasznosnak bizonyult, jó minőségű száraztésztát gyártottak kézi eszközökkel. 2015 novemberében lehetőség nyílt a program továbbfejlesztésére azáltal, hogy egy nagy teljesítményű tésztagyártó gépet és szárító kamrát szerezhettek be pályázati forrásból, válalva azt, hogy a továbbiakban szövetkezeti formában tevékenykednek. Ennek eredményeként növelték a tészta választékot, homogénebb lett a minőség, nőtt a mennyiség és a csomagolás is új külsőt kapott.

Mára „**Balmaz**” Szociális Szövetkezet néven kínálják termékeiket több országos és megyei vásáron, piacon. Mivel termékeik prémium minőséget képviselnek, ezért szinte valamennyi helyszínen kapnak újabb megrendelést. A minőség elismerését mutatja az is, hogy 2016 márciusától jogot nyertek a „Balmazportéka” embléma használatára.

FOLYÁS | A Folyási Boróka Szociális Szövetkezet 2016 novemberében alakult. A szövetkezet mintagazdaságot működtet, ahol az újonnan épült passzív ház jellegű épületben kézműves száraztészta előállítás folyik. A mintagazdaság látogatható és a jövőben falusi vendéglátó rendezvények helyszínéül is szolgál.

Az önkormányzat által a közfoglalkoztatásban megtermelt zöldségféléket a szövetkezet felvásárolja és Folyási Finomságok néven 18-féle terméket állít elő, melyeket élelmiszerboltokban és vásárokon értékesítenek. A termékcsalád nem tartalmaz mesterséges adalékanyagot, tartósítószer és cukrot sem.

Az idei esztendőben az önkormányzat részére a belterületi közutak karbantartását és a zöldterület gondozását is a szövetkezet látja el. A közfoglalkoztatás keretein belül beszerzett és a szociális szövetkezet részére átadott mezőgazdasági gépekkel, eszközökkel a lakosság részére a kertek művelésére is jelentős igény mutatkozott.

A szociális szövetkezet - a több lábon állás jegyében - olyan tevékenységek fejlesztését és működtetését végzi, amelyek a helyben élő fiataloknak kínálnak kiegészítő munkalehetőséget.

Jász-Nagykun-Szolnok megye

TISZAIGAR | Az **API-GAR Szociális Szövetkezet** 2015-ben alakult. Fő tevékenysége mézüzem működtetése, méz felvásárlása és értékesítése. Az üzemhez tartozik egy családi ház is, melyből egy szociális boltot alakítottak ki, ahol többek között a környező települések termékeit is értékesítik. A szövetkezet több lábon áll, a méhészet mellett sárgakésszítással és a kaptárgyártással is foglalkoznak. A FÓKUSZ programban támogatást nyert a szövetkezet, amely segítségével ebben az évben beindítják a szikvíz és üdítőital gyártó üzemet.

Somogy megye

FIAD | A Koppány-völgye Szociális Szövetkezet 2014-ben alakult. Fő tevékenysége a laskagomba termesztés. A gombatermesztés a közfoglalkoztatás keretei között indult el és vált a szövetkezet fő tevékenységévé. A folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően egy kis kapacitású komposzt üzemet is létrehozta. Az évek során kialakult egy törzsvásárlói réteg, amely az értékesítés fő bázisa lett, ennek köszönhetően a szövetkezet megháromszorozta a termelő kapacitását. Mára 1-2 napos határidővel vállalják a csomagolt gomba levelek értékesítését, ezzel biztosítva a frissességet. 2016. évben nyertes pályázatot nyújtott be a szövetkezet a FÓKUSZ programba, a támogatásból, – a tevékenység bővítése érdekében – fűrészüzemet is működtetnek.

BÁRDUDVARNOK | A Bárdudvarnoki Szociális Szövetkezet 2016-ban alakult azzal a céllal, hogy a hátrányos helyzetben lévő tagjai számára munkafeltételeket teremtsen, és szociális helyzetüket javítsa.

Célul tűzte ki, hogy Bárdudvarnok község szolgáltatásait fejleszti, a helyben és a környéken termelt termékeket feldolgozza és értékesíti. A helyi foglalkoztatással ösztönözni kívánja a helyi szintű közösség-szervezést, valamint erősíti a szociális kohéziót.

Fő tevékenysége a vízi létesítmények építése, ugyanakkor nagy hangsúlyt helyez a zöldterületek karbantartására, az édesvízi halászatra és halgazdálkodásra, kézi és gépi földmunkára, intézmények és épületek takarítására. Amennyiben az elindított és előkészítés alatt lévő folyamatok kibontakoznak, biztos és stabil alapot adnak a szövetkezet további működéséhez.

Tolna megye

NAGYSZOKOLY | A Szokolyi Sóllyom Termelő, Feldolgozó és Értékesítő Szociális Szövetkezet a 2016. évben alakult. A szövetkezet jelenleg a Nagyszokoly Község Önkormányzata által a START közfoglalkoztatási mezőgazdasági programban megtermelt és előállított termékek és termények értékesítésével foglalkozik. Ilyen termékek a lekvárok, szörpök, befőttek, savanyúságok és gépi szárzetszta. Több kiállításon, termelői piacon megjelennek, hogy szélesebb körben megismertessék a termékeket. Beszállítóként jelen vannak a közétkeztetésben, illetve éttermekkel is kapcsolatban állnak.

Veszprém megye

KÜNGÖS | A 2016 júliusában bejegyzett **Szent Kinga Éléstára Szociális Szövetkezet** az aktív, tenni akaró személyek taggá, sőt munkavállalóvá válását célozza meg.

Fő tevékenységként a közfoglalkoztatási program keretén belül megtermelt zöldségek és gyümölcsök feldolgozását végzik, ezen felül a helyi, közeli őstermelőktől vásárolják fel az alapanyagot a feldolgozáshoz. A friss terményből a községben található zöldség-gyümölcs feldolgozó üzemben készítenek savanyúságokat, lekvárokat, szörpöket, szószokat, befőtteket a szövetkezet szakképzett dolgozói. A folyamatokat a vegyszermentesség, környezettudatosság, az egészséges étkezés alapelveinek fontossága, a hozzáértés és gondoskodás kíséri végig egészen a termék üvegeinek lezárásáig. A készítményeket helyben, boltokban, Budapesten és kisebb mennyiségben intézményeknél, közétkeztetéshez értékesíti a szövetkezet.

VÁRPALOTA | A Molnár Mária Gyümölcs- és Zöldségfeldolgozó, Tartósító Szociális Szövetkezet 2014 júliusában alakult, fő tevékenysége a gyümölcs, zöldség feldolgozás, tartósítás. Termékeit Palotai Ízek márkanév alatt gyártja és forgalmazza. Kisüzemben, házas receptek alapján készítenek lekvárokat, szörpöket, natúr 100%-os ivóleveket, fűszeres eceteket, olajakat, savanyúságokat, tisztított, darabolt, vákuumcsomagolt zöldségeket. Termékeiket nagy csomagolásban a közétkeztetők, éttermek számára értékesítik, illetve kis kiszerelésben a lakossági igényeket szolgálják ki. Saját termékeiken kívül vállalnak bérfeldolgozást is.

Az elmúlt években a Palotai Ízek ismertsége jelentősen bővült, több kiállításon, vásáron szerepelt a szövetkezet, mindig nagy érdeklődés mellett.

Tagjai a Csalán Kosár Közösségnek, ezáltal online módon is értékesítik termékeiket.

UKK | A Bébic Szociális Szövetkezet 2013-ban alakult. A szociális szövetkezet az önkormányzati területeken létrehozott homoktövis-, málna-, fekete berkenye-, cékla- és egyéb zöldségültetvényeken megtermelt alapanyagokat dolgozza fel kiváló minőségű lekvárokká és italokká. Termékeik kiváló minőségét igazolja a Vidék Minősége - Éltes Balaton-felvidékért Védjegy szabályzatában előírtaknak való megfelelés. 2017-ben bővült a szövetkezet termékpalettája az Ukkberry termékcsaláddal, mely több alapanyagból előállított 80-100 % gyümölcsstartalmú zöldség- és gyümölcslé 0,25 l és 0,33 l kiszerelésben. A piaci érdeklődés nagy a termékek iránt, ezért a jövőben több, önkormányzati tulajdonú szociális szövetkezettel együttműködve kívánják gyártani a termékeket - hazai és külföldi piacra egyaránt.

IV.

Országos közfoglalkoztatók

Az országos közfoglalkoztatók olyan állami költségvetési szervek, amelyek több megyére kiterjedően folytatják tevékenységüket. Az országos közfoglalkoztatók szinte valamennyi közfoglalkoztatási munkatevékenységben részt vesznek, ebből fakadóan jelentős létszámú közfoglalkoztatottal végzik tevékenységeiket.

IV.1. Vízügyi igazgatóságok

A vízügyi igazgatóságok közfoglalkoztatási programjainak célja, hogy működtessék a kizárólagosan állami tulajdonban lévő vízi létesítményeket, gondoskodjanak a közcélú, állami és önkormányzati, továbbá saját célú vízi létesítmények fejlesztéséről, fenntartásáról, üzemeltetéséről. Közreműködnek a települési ivóvízminőség javításában, valamint a települési szennyvíztisztítási, illetőleg vízkár-elhárítási feladatokban. Az időjárás változásából eredő rendszeresen ismétlődő munkák a karbantartás, cserjeirtás, iszapolás, rézsű burkolatok tisztítása, karbantartása.

A Belügyminisztérium 2017-ben **17 milliárd Ft** támogatást nyújtott a vízügyi igazgatóságok közfoglalkoztatási programjaihoz. A közfoglalkoztatottak a belvíz csatornák és a hullámtér levezető képességének javítását, a mederben és a felrakódásokon keletkezett vízfolyási akadályok eltávolítását végezték el. Ez utóbbi tevékenység javítja a belvizek elvezetését, csökkenti a vízkárokat és növeli a termésbiztonságot. A közfoglalkoztatottak munkája tehát komoly segítséget jelent. A programokban – a 2017. március-december közötti időszakban – átlagosan **10 998 fő** vett részt.

IV.2. Állami erdőgazdaságok

Az állami erdőgazdaságok célja a közfoglalkoztatásban az erdőterületek rehabilitációja, erdészeti sétatutak, tanösvények, turistautak kijelölése, karbantartása, tűzpászták készítése, tűz megelőzést szolgáló feladatok ellátása, erdőterületek kommunális szennyeződéstől való megtisztítása. Feladataik

köze sorolható továbbá a talaj-előkészítés, ültetés, sorkapálás, parlagfű és egyéb allergén gyomnövények irtása, sarjleverés, törzssapolás, vadszőlő eltávolítása. A 2017-es évben átlagosan **3966 fő** tevékenykedett ezekben a munkálatokban, a **6 milliárd Ft** támogatási összegnek köszönhetően.

IV.3. Vízgazdálkodási társulások

A vízgazdálkodási társulatok a közfoglalkoztatás keretében is a köz érdekeit szolgáló feladatokat látnak el, melyek javítják az ország környezeti értékeit, infrastrukturális hálózátát, s igen hatékonyan bizonyultak a belvíz és árvíz elleni védekezésben is. A közfoglalkoztatottak részt vettek a belvízmentesítésben és vízpótlásban, mezőgazdasági vízszolgáltatásban, csatorna-felújításban, tereprendezésben, cserje- és növényirtásban, iszap-csapolásban.

A vízgazdálkodási társulatok esetében 2016-ban év közben felülvizsgálatra került sor, hogy indokolt-e még közfoglalkoztatási támogatás nyújtása a tevékenységükhöz, hiszen az állami feladatok ellátásában való részvételük folyamatosan csökkent. Mivel télen is folyamatosan adódtak elvégzendő munkák, ezért szükséges volt új programok indítása, melyekben 2017-ben átlagosan **4091 fő** közfoglalkoztatása valósult meg **3,5 milliárd Ft** közfoglalkoztatási támogatásból.

IV.4. Nemzeti park igazgatóságok

A nemzeti park igazgatóságok célja a közfoglalkoztatásban, hogy ellássák a védett és fokozottan védett természeti értékek, területek, a Natura 2000 területek, valamint a nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó területek és értékek természetvédelmi kezelésével kapcsolatos munkálatait.

Mindezekből következően 2017-ben is természetvédelmi kezelési munkákat, tájidegen fajok irtását, allergén növények irtását, madáretetőket, nagyvadetetőket felújítását, játszótérek, tanösvények és túraútvonalak tisztán- és karbantartását, legelő- és állattartást kisegítő feladatokat, valamint a nemzeti parkok kezelésében lévő épületek állagmegőrzését végezték el átlagosan **645 fő** bevonásával, a programok **1 milliárd Ft** támogatásával.

IV.5. Rendészeti szervek, katasztrófavédelmi szervek és a Magyar Honvédség

A rendészeti szervek, katasztrófavédelmi szervek, valamint a Magyar Honvédség közfeladatokat látnak el. Működési területükön a tulajdonukban, vagyongazdálkodásukban, valamint használatukban lévő ingatlanok karbantartása,

állagmegővése, takarítása, raktári munkák ellátása a feladatuk. Ezen feladatok színvonalas ellátására 2017. évben **6 milliárd Ft** támogatást kaptak, ami átlagosan **3514 fő** közfoglalkoztatását tette lehetővé.

IV.6. A Közútkezelő országos programjai

A Magyar Közút Nonprofit Zrt. – Közútkezelő – a kezdetektől folyamatosan részt vesz a közfoglalkoztatásban, az egyik legnagyobb létszámot megmozgató országos közfoglalkoztatóként. A foglalkoztató közfeladatai körébe tartozik az út, autópálya, híd, alagút építése, ezek fenntartásához és üzemeltetéséhez kapcsolódó közhasznú feladatok ellátása.

2017. március-április hónapokban 2035 fő bevonásával, a mezőgazdasági földterületek és a közutak között fekvő területek tisztántartására irányuló közfoglalkoztatási programhoz kapcsolódó feladatokról szóló 1887/2016. (XII. 28.) Korm. határozat alapján programot indítottak a mezőgazdasági földterületek és az állami fenntartású

közutak között külterületen fekvő, állami tulajdonban lévő területek tisztántartására vonatkozóan.

Az utak mentén található vadrétegek felújítása vagy telepítése a Kormány döntése alapján a jövőben új eljárás keretében történik majd, amely szerint az építéshez vagy pótláshoz, felújításhoz szükséges anyagokat a büntetés-végrehajtási intézetek gyártják, a vadrétegek telepítése, karbantartása pedig közfoglalkoztatás keretében valósítható meg. Az előző évi program eredményességére alapozva terjesztették ki a programot országos szinten március 1-i indulással, 224 fő átlaglétszám bevonásával.

IV.7. Magyar Államvasutak Zrt.

A **vasúti pályahálózatot működtető** MÁV Zrt. a 2017. évi közfoglalkoztatási programjában - a korábbiakhoz hasonlóan - a vasúti pálya és környezete tisztántartásával, a kapcsolódó területek növényzetének karbantartásával, a

vasúti üzemi létesítmények állagmegóvásával kapcsolatos tevékenységeket végzett. Tavalyi programjukat a Belügyminisztérium **1,6** milliárd **Ft-tal** támogatta, s **1005 főnek** nyújtottak munkát ebben az átmeneti foglalkoztatási formában.

Speciális tevékenységet
megvalósító, többszörös
hátránnyal küzdő személyek
bevonását elősegítő
közfoglalkoztatási programok

V.1. Egyházak

Az egyházi szervezetek már 2011-ben bekapcsolódtak a közfoglalkoztatásba. Néhány év alatt ugrásszerűen megnőtt a közfoglalkoztatási programjaikba bevontak száma, hiszen az indulás évében még csak 815 főnek adtak így munkát, 2017-ben pedig már átlagosan 2499 főt foglalkoztattak ilyen formában. Az utóbbi években a legnagyobb egyházi foglalkoztatók **a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány, a Baptista Szeretetszolgálat, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, a Szent Lukács Görögkatolikus Szeretetszolgálat, a Boldog Ceferino Intézet, valamint a Váci Egyházmegye Vidékfejlesztési Nonprofit Kft.**

V.1.A. Magyar Református Szeretetszolgálat

A **Magyar Református Szeretetszolgálat** a kezdetektől az egyik legjelentősebb közfoglalkoztató. Az önálló projektben 2017-ben átlagosan **1825 főt** vettek be. **3,3 milliárd Ft** közfoglalkoztatási támogatás segítségével elhanyagolt temetőket, parkokat tesznek rendbe, idős gondozással, templomok, szociális intézmények takarításával, rendezvények őrzésével, gyermekrendezvények felügyeletével, a gyermekek kísérésével foglalkoznak. A szociális intézményekben jellemzően mosást, ágyneműcserét, konyhai és étkeztetési kisegítő feladatokat látnak el.

V.1.B. Baptista Szeretetszolgálat

HAJLÉKTALAN MINTAPROGRAM | A **Baptista Szeretetszolgálat** évek óta jelentős egyházi közfoglalkoztató, kiemelkedő a hajléktalan személyeket segítő tevékenységük. 2017. évben a Belügyminisztérium a Baptista Szeretetszolgálat mellett, további 33 közfoglalkoztatóval együtt valósította meg a 2017. évi **országos hajléktalan mintaprogramot**. A közfoglalkoztatási mintaprogram célja kettős: olyan tevékenységeket folytatnak, melyek javítanak a fedél nélküliek élethelyzetén, ugyanakkor fontos szempont az is, hogy a program keretében elvégzett munkák a köz számára is értéket jelentsenek.

A korábbi programok folytatódtak, de ezeken kívül új tevékenységek is megjelentek a 2017. évi mintaprogramban,

amely **884 fő hajléktalan** részére **1,7 milliárd Ft** támogatási keretösszeggel biztosított értékteremtő munkalehetőséget.

A hajléktalanok foglalkoztatására irányuló országos mintaprogramban a leggyakoribb tevékenységek a települések tisztántartása, szemétszedés, önkormányzati és egyéb intézményekben takarítási feladatok ellátása, kertészet-parkgondozás, mosodai tevékenység ellátása, zöldhulladék kezelése és szállítása, varrodai tevékenység, virág- és növénytermesztés, szabadföldi és fóliasátras zöldség- és gyümölcstermesztés, erdőtelepítés és gondozás, kültéri padok, hirdetőtáblák, buszvárók felújítása, karbantartása voltak.

A Szeretetszolgálat fenntartásában álló intézmények tisztántartási, karbantartási feladatait végzik, valamint az intézményekhez tartozó zöldterületeket gondozzák. Hozzáadott értékként a tevékenységek között megjelent a nyugdíjasok és mozgásukban korlátozott emberek segítése és életminőségük javítását célzó munkálatok elvégzése is. Ebben a programban **410 fő** vett részt.

A hajléktalan emberek rehabilitációjának egyik legfontosabb eleme a munkalehetőség biztosítása. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a közfoglalkoztatás nyújtotta munkalehetőség komoly segítség abban, hogy a hajléktalanok újra a társadalom hasznos tagjává válhassanak és az elsődleges munkaerőpiacon is eredményesen helyezkedhessenek el.

UTCAFRONT MENEDÉK PROGRAM | A Szeretetszolgálat mintaeértékű és kiemelkedő szerepet tölt be a szociálisan rászoruló személyek gondozásában. Közfoglalkoztatási programjában a **Főváros X. kerületében szociális mosodát és népfürdőt épített, s folytatták a népkonyha szolgáltatást, a szociális tűzifa feldolgozást, valamint a szociális intézmények karbantartását.** A közfoglalkoztatási tevékenységgel szoros összhangban a telephelyen **támogatott lakhatási szolgáltatás is működik.** A beköltöző hajléktalan emberek számára a foglalkoztatás, illetve az egyéni szociális esetkezelés olyan komplex támaszrendszert nyújt, amelynek segítségével a Baptista Szeretetszolgálat nagymértékben elősegíti a hajléktalan emberek társadalmi reintegrációját.

A 2017. évi **országos programban 291 fő** közfoglalkoztatott a Szeretetszolgálat fenntartásában álló intézmények

V. Speciális tevékenységet megvalósító, többszörös hátránnyal küzdő személyek bevonását elősegítő közfoglalkoztatási programok

tisztántartását karbantartását és az intézményekhez tartozó zöldterületek gondozását végezte el. Tevékenységeik között megjelent a nyugdíjasok és mozgásukban korlátozott emberek segítése és életminőségük javítását célzó munkálatok elvégzése is (karbantartási, kertgondozási feladatok, zöldhulladék begyűjtés és feldolgozás).

Mintaprogramjukban a X. kerületben található népkonyha szolgáltatást, szociális intézmények karbantartását és a szociális tűzifa feldolgozó üzemegység fejlesztését és bővítését végezték el. A Maglódi úti telephelyen megvalósult **mintaprogramban 38 fő** hajléktalan embert foglalkoztattak.

KATICA CSALÁDOK ÁTMENETI OTTHONA | A 2017. évi hajléktalan mintaprogramjukkal azoknak a hajléktalanná vált családoknak kívántak segíteni, akik számára egyedül az átmeneti otthon nyújt segítséget abban, hogy ne veszítsék el gyermekeiket. A Baptista Szeretetszolgálat fenntartásában működő **hajdúböszörményi Katica Családok Átmeneti Otthona** vállalta azt a feladatot, hogy a szociális segítségnyújtáson túl a lakóik számára olyan mintaértékű programot vezetnek be, amely révén a munkaképes álláskereső felnőttek jövedelemhez jutnak, gyermekeiknek jó és követendő példát mutatva. A Belügyminisztérium támogatásával az intézmény új ingatlanba tudott átköltözni, amely már teljesen megújult, XXI. századi környezetben fogadja a családokat. Az ingatlan átalakításával olyan szociális intézményt sikerült létrehozni, amely a férőhely biztosításán túl foglalkoztató helyiségekkel és két apartman helyiséggel is rendelkezik. A közfoglalkoztatási tevékenységeiket **410 millió Ft-tal** támogatta a Belügyminisztérium.

V.1.C. Magyar Máltai Szeretetszolgálat

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat (továbbiakban: MMSZ) **közfoglalkoztatási programjait a Belügyminisztérium összesen 66,7 millió Ft-tal támogatta. Ezekben a projektekben összesen átlagosan 43 fő** dolgozott közfoglalkoztatottként. Az ország több pontján megjelennek

közfoglalkoztatóként, egyik legkiemelkedőbb a Jász-Nagykun-Szolnok megye 2 településén, Tiszaburán és Tiszabón megvalósuló egyéb mintaprogramjuk. **Tiszaburán közfürdő-közmosodát, asztalos üzemet és varrodát, Tiszabón pedig növénytartósító üzemet** működtetnek.

Az ország egyik legszegényebb települése **Tiszabura**, ahol sokan élnek telepszerű, szegregált környezetben, komfort nélküli házakban, ahol nincs mód a napi tisztálkodásra. Ezért a 2017. évi program célja az egészség- és környezettudatos nevelés kialakítása, a környezeti- és személyi higiéniai szükségletek fejlesztése, valamint a társadalmi felzárkóztatás, a munkahelyteremtés, továbbá a háztartás-gazdaságtani ismeretek bővítése és a közösségfejlesztés volt. Ezen célok elérése érdekében építették meg a Belügyminisztérium 356 millió Ft-os támogatásával a **közfürdő-közmosodát**.

Az építési munkálatokon kívül a közfoglalkoztatottak feladatai közé tartozott a mosodai szolgáltatást igénybe vevő helyi lakosok ágyneműinek, ruhaneműinek, lakástextíliáinak mosó- és szárítógépekkel történő mosása, szárítása tisztítása, ipari vasalása, illetve a zuhanyzós közfürdő üzemeltetése és takarítása. A közmosodában az MMSZ részére adományként juttatott ruhaneműk kitisztítását is elvégezték, így azokat az újonnan kialakított adományponton tisztán kaphatták meg a rászorulóknak.

Az **asztalos üzem** épületét szintén a program keretén belül újíttották fel. A szükséges segédmunkát közfoglalkoztatottak végezték. Az üzemben piacképes termékeket állítanak elő, elsősorban nyílászárókat, valamint egyszerűbb szerkezetű bútorokat (konyhabútor, utcabútorok) készítenek, egyelőre karitatív célokra. Az épületben tanműhely is működik, ami évről-évre gyakorlati helyet biztosít iskolarendszerű vagy iskolarendszeren kívüli asztalos képzések számára.

Az MMSZ közfoglalkoztatási programja keretében a **varroda** épületét is felújították, illetve felszerelték a tevékenységhez szükséges gépekkel, alapanyagokkal, így szabni, hímezni, gombozni és szitázni is tudnak. A termelő tevékenység mellett tanműhelyként is funkcionál női szabó képzések számára. A varrodában elsősorban

ágyneműket és lakástextíliákat, valamint egyszerűbben megvarrható munkaruházati termékeket készítenek. A program ideje alatt karitatív célokra termelnek.

Tiszabón 2017-ben 90 millió Ft támogatásból **növény-tartósító üzem** alakítottak ki. A program hosszú távú célja, hogy fenntartható és a közösséget támogató gazdálkodásával hozzájáruljon a helyi családok szociális és munkaerőpiaci helyzetének javulásához, ezen keresztül pedig a falu egészének fejlődéséhez. A termékek az MMSZ karitatív tevékenységéhez illeszkedően sok rászoruló ember számára jelentettek természetbeni adományt, ugyanakkor 2018. év folyamán a termékek piaci értékesítését is megkezdik.

V.1.D. *Szent Lukács Görögkatolikus Szeretetszolgálat*

A **Szent Lukács Görögkatolikus Szeretetszolgálat** házi segítségnyújtó tevékenységét a Belügyminisztérium **188 millió Ft-tal** támogatta 2017. évben. A Szeretetszolgálat programjába átlagosan **112 fő** közfoglalkoztatottat vontak be. Mind a közfoglalkoztatásban, mind az ellátottak körülményeinek javításában fontos szerepet kap az emberi méltóság megőrzésére való törekvés, valamint a külső és belső környezet tisztán és rendben tartása.

V.1.E. *Boldog Ceferino Intézet*

A **római katolikus** egyház alapításával működő **Boldog Ceferino Intézet** a cigányság és a hátrányos helyzetű emberek keresztény értékeken alapuló segítségét végzi. A program gerincét azok a roma szociális segítők alkotják, akik a roma családok, közösségek részére hitelesen tudnak segítséget nyújtani az információ átadásában, tanácsadásban, mentális támogatásban. Ebben a munkában 2017. évben átlagosan **188 fő** közfoglalkoztatott vett részt. A **263 millió Ft** támogatású programban szerepel többek között az oktatást kiegészítő tevékenység, valamint a hátrányos helyzetű családok öngondoskodását célzó háztáji gazdálkodás támogatása is.

V.1.F. *Szent Lukács Görögkatolikus Szeretetszolgálat*

A szintén a római katolikus egyház alapításával működő **Váci Egyházmegye Vidékfejlesztési Nonprofit Kft.** a 2017. évi programjához 19 millió Ft-ot biztosított a belügyi tárca. Közfoglalkoztatás keretében kerteszet hoztak létre a római katolikus egyház tulajdonában lévő templom 2720 m²-es kertjében. A gyógy-, fűszer-, és konyhakerti növények, tájhonos gyümölcsfajták, virágok, örökzöldek telepítésében, termesztésében vettek részt a közfoglalkoztatottak. A gyógynövénytermesztés szorosan kapcsolódik Rákócziújfalva Város Önkormányzata által indított komplex közfoglalkoztatási mintaprogramhoz. Emellett a templomkert kerítését, kútját, illetve a plébánia területén található parkolót felújították, és kiépítették az öntözőrendszert is. A gazdasági társaság összesen 24-féle gyógy-, és 24-féle fűszernövényfaj termesztését kezdte meg, amelyeket az önkormányzat által működtetett gyógynövény-feldolgozó üzembe szállítanak. A termékek felvásárlására és hasznosításra a gazdasági társaság és az önkormányzat hosszú távú megállapodást kötött.

A mintakert gyakorlati tanórák, szakköri és szabadidős foglalkozások kiváló helyszíne, de egyházi ünnepek, vagy egyéb városi rendezvények lebonyolítására is alkalmas. A beruházások, beszerzések tekintetében alapvetően a térségi közfoglalkoztatókkal, a feldolgozás terén az önkormányzattal, a közfoglalkoztatottak segítése okán pedig helyi karitatív szervezetekkel működnek együtt.

Az **egyházi közfoglalkoztatás támogatására mindösszesen 4,3 milliárd Ft támogatást biztosított a Belügyminisztérium**, melynek keretében többségében szakképzettséggel nem rendelkező közfoglalkoztatottak foglalkoztatása valósult meg. Döntő részben konyhai kisegítői, intézményi takarítói, karbantartói, szociális segítői munkakörökben, de előfordul szakképzett munkaerő alkalmazása is, elsősorban adminisztrátor munkakörben. Jellemzően a templomok környezetének, valamint az intézmények tisztántartási feladatait látják el, a temetők és épületek karbantartását, kisebb felújításokat, egyszerűbb adminisztrációs tevékenységeket végeznek. A megkérdezettek nagy része szívesen választaná elsődleges munkahelyként az egyházat. A toleráns és az erkölcsi épülést is segítő környezet pozitív hatással van a közfoglalkoztatottakra.

V.2. Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft.

Várhatóan 2030-ra a 65 év felettiek száma kb. 2,1 millió főre növekszik Magyarországon, míg a 75 év felettiek száma több mint 1,1 millió fő lesz. Ezekben a korosztályokban jelentősen megnövekszik a tartós gondozási szükséglet és a magányosság. Ezen szakmai felismerés bázisán, a Kisvárdai és Szombathely városokban zajló Segítő Kezek Infokommunikációs Modellprogram pozitív tapasztalataira alapozva Budapest V. kerületében indult el az országos közfoglalkoztatási program a Belügyminisztérium támogatásával. A program célja, az említett modellprogram hátrányos helyzetű térségekben történő kiterjesztése, az infokommunikációs eszközök nagyobb számban történő alkalmazása. Az idősek saját otthonukban történő szociális gondozása és az egészségügyi ellátórendszer tehermentesítése, a gondozó családtagok terheinek csökkentése, illetve a generációk közötti kommunikáció erősítése, to-

vábbá a szociális- és egészségügyi ellátórendszer költség-hatékonyabb működtetése.

A programban használt infokommunikációs eszközök alkalmazása hozzájárul a részt vevő idősek magányának enyhítéséhez, biztonságérzetének növekedéséhez, valamint a kor előrehaladásával természetes módon bekövetkező egészségromlás csökkentéséhez. A program keretében megvalósult infokommunikációs eszközök (számítógép és internet hozzáférés) biztosításának, valamint a diszpécserközpont felállításának elsődleges célja az idősek magányosságának enyhítése, biztonságérzetük növelése, valamint az egészségmegőrzés elősegítése.

A Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft. programjának megvalósulását a Belügyminisztérium **1,5 milliárd Ft-tal támogatta**, amely **957 fő** közfoglalkoztatását tette lehetővé.

V.3. Kulturális közfoglalkoztatás

Évek óta sikeresen működik a kulturális közfoglalkoztatás. Ennek oka egyrészt, hogy a program a kulturális-közművelődési területen munka nélkül maradt, közép-és felsőfokú végzettséggel rendelkező személyeknek biztosít a szakmájukban átmeneti elhelyezkedési lehetőséget. Másrészt enyhíti a települések kulturális szakember-hiányát, növeli a helyi identitást, erősíti a kisebb települések népesség-megtartó képességét.

2017-ben több, kulturális közfoglalkoztatási programban résztvevő intézmény megszűnt, feladataikat, tevékenységeiket jellemzően nonprofit társaságok vették át. Ennek eredményeként a digitalizációs programokban folytatódott a kulturális és természeti értékek gyűjtése, rendszerezése, mely tevékenységeket a Belügyminisztérium összesen

5,5 milliárd Ft támogatás nyújtásával támogatott. A különböző programokban összesen átlagosan **6094 fő** közfoglalkoztatott vett részt.

V.3.A. Nemzeti Művelődési Intézet Nonprofit Kft.

2017-ben a **Nemzeti Művelődési Intézet Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság** folytatta a 2016. december 31-én jogutód nélkül megszűnt Nemzeti Művelődési Intézet által megkezdett kulturális közfoglalkoztatási programot. A program célja továbbra is a közművelődési feladatokat ellátó, kulturális civil szervezetek és az önkormányzatok szakmai munkájának támogatása volt. A munka

hatékonyságának növeléséhez nélkülözhetetlenné vált képzést elsősorban on-line tartalmakkal biztosították. A korábban kiépült országos szakmai hálózat gondoskodott a folyamatos, magas színvonalú feladatellátásról.

A hátrányos helyzetű rétegek számára indítottak kézművességre épülő közösségi foglalkoztatási programot, aminek keretében kézművességgel és néphagyományokkal kapcsolatos tudásmegosztáson vesznek részt, figyelembe véve a lakóhelyük tájegységét és adott esetben a nemzetiségüket is. Az önkormányzati partnerek mellett a közművelődési intézményeket és a közművelődési megállapodással feladatokat ellátó szervezeteket is bevonták. A programban átlagosan **3083 fő** kulturális közfoglalkoztatása valósult meg a Belügyminisztérium **3,6 milliárd Ft** támogatásával. Bár csökkent a bevontak létszáma, ugyanakkor több, magasabb iskolai végzettséggel (OKJ, felsőfokú) rendelkező egyén vett részt a közfoglalkoztatási programban.

V.3.B. Magyar Nemzeti Múzeum

A Közgyűjteményi Digitalizálás Stratégiához kapcsolódva, a 2017. évi kulturális közfoglalkoztatási programban sokan a digitalizálási feladatok kiemelt szakmai támogatását végezték a Magyar Nemzeti Múzeum szakmai módszertani háttértámogatásával. A program megvalósítása során összesen átlagosan **540 fő** közfoglalkoztatott közreműködött az adatbázisok építésében és a publikus adatok hozzáférhetővé tételében. A könnyebb kezelhetőség érdekében kifejlesztett gyorsbeviteli rendszerekben (OnlineData rendszer, onlinedata.museumap.hu) rögzítették az adatokat. A digitalizált műtárgyadatokat a Magyar Nemzeti Múzeum **MuseumMap** portálján (museumap.hu és igény szerint) az **Europeana** portálon publikálják. A programot a Belügyminisztérium **750 millió Ft**-tal támogatta.

V.3.C. Országos Széchenyi Könyvtár

A kulturális közfoglalkoztatás könyvtári ága lehetőséget biztosít az egyetemi, illetve az önkormányzati fenntartású könyvtárak számára, hogy a közfoglalkoztatottak segítsék a könyvtárosok munkáját az olvasóközönség jobb kiszolgálása érdekében. A program célja, hogy

megismertesse a könyvtárak korszerű, praktikus, mindenki számára hozzáférhető szolgáltatásait, amelyek az emberek tájékozódásához, tanulásához, kulturált szabadidős és közösségi tevékenységéhez nyújtanak komoly segítséget, lehetőséget. A hátrányos helyzetű településeken működő könyvtárakban a helyben olvasás mellett lehetőség nyílik az internetezésre, szövegszerkesztésre is, ennek köszönhetően a könyvtár látogatók száma jelentősen nőtt. A Magyar Nemzeti Digitális Archívum és Filmintézet (rövidítve: MaNDA) megszűnésével az Országos Széchenyi Könyvtárhoz került a könyvtári anyagok digitalizálásának feladata. A programban a Belügyminisztérium **2 milliárd Ft**-os támogatásával átlagosan **1427 fő** foglalkoztatása valósult meg. Nőtt az adatrögzítő, digitalizáló munkakörökben dolgozók létszáma az előző évhez képest.

V.3.D. Magyar Nemzeti Levéltár

A Magyar Nemzeti Levéltár (Levéltár) feladata a maradandó értékű történeti dokumentumok hosszú távú megőrzése. Ennek a munkának a sikerességéhez jelentős mértékben hozzájárult a BM **204 millió Ft** összegű támogatása. A beszerezni kívánt eszközök is a program hosszú távú fenntarthatóságát biztosítják. A mára rendszeressé váló adatbázis építés és digitalizálás mellett 2017-ben összesen átlagosan **160 fő** közfoglalkoztatottat sikerült számos speciális feladat ellátásába bevonni. Olyannyira sikerült integrálódniuk a szervezetbe, hogy az elmúlt évek során a közfoglalkoztatott kollégák közel 10%-a a Levéltár közalkalmazottja lett, e mellett továbbra is segíteni kívánnak a közfoglalkoztatottaknak az elsődleges munkaerőpiacra való visszajutásban. A Levéltárból kilépettek mintegy 40%-a tudott elhelyezkedni egyéb munkáltatóknál.

V.3.E. Magyar Teátrum Közhasznú Nonprofit Kft.

A magyar előadó-művészet fejlesztési törekvéseivel összhangban az ágazat kulturális közfoglalkoztatási programjának megvalósítására 2016-ban **szakmai konzorcium** jött létre a **Magyar Teátrum Közhasznú Nonprofit Kft., a MACIVA Kft., a Nemzeti Színház, a Vidéki Színházak Igazgatóinak Egyesülete és a Magyar Teátrumi Társaság** részvételével. 2017-ben a BM **548 millió Ft**-tal

V. Speciális tevékenységet megvalósító, többszörös hátránnyal küzdő személyek bevonását elősegítő közfoglalkoztatási programok

támogatta a programot, mely **426 fő** közfoglalkoztatását tette lehetővé. Az **Előadó-művészeti Kulturális Közfoglalkoztatási Program** keretében létrehoztak egy szakmai adatbázist, illetve egy előadó-művészeti hálózatot, mely alkalmas a művészeti ágazatok tevékenységének szélesebb körű megismertetésére és népszerűsítésére. A program nagymértékben megkönnyítette a Magyarországon működő előadó-művészeti szervezetek napi működését, sok esetben egyetlen lehetőségként a fennmaradásra.

V.3.F. Forum Hungaricum Nonprofit Kft.

A Forum Hungaricum Nonprofit Kft. közhasznú jogállású szervezet, a MaNDA jogutódjaként jött létre. A Nonprofit Kft. összesen átlagosan **450 fő** kvalifikált, de a munkaerőpiacon elhelyezkedni nem tudó álláskeresőt vont be a kulturális örökség digitalizálásának és archiválásának folyamatába. Tevékenységükkel jelentős mértékben hozzájárultak kulturális örökségeink digitalizálás útján való közkinccsé tételéhez itthon és külföldön is. A Belügyminisztérium 2017. évben **603,5 millió Ft**-tal támogatta digitalizációs programot.

V.3.G. Médiaszolgáltatás-támogató Vagyonkezelő Alap

A Médiaszolgáltatás-támogató Vagyonkezelő Alap (MTVA) több éve futó közfoglalkoztatási programjaiban az archívumban őrzött médiavagyon audiovizuális tartalmának digitalizálását és feldolgozását végzi. Mivel rengeteg, rohamosan romló minőségű értékes film, illetve hanganyag halmozódott fel, szükségessé vált a megőrzésük mai, modern technológiával. A közfoglalkoztatottak által feldolgozott anyagoknak köszönhetően indult el az M3 tematikus archív televíziós csatorna, valamint a Nemzeti Audiovizuális Archívum új on-line felülete.

A 2017. évi program legfőbb célja a még mindig jelentős mennyiségben található, analóg tartalmú közszolgálati médiavagyon digitalizálása volt. Annak érdekében, hogy a dokumentumok könnyen áttekinthetővé és kereshetővé váljanak, az adatbázisokat érvényesítették, korszerű IT megoldásokkal strukturálták és analizálták. A közfoglalkoztatási program három budapesti helyszínen – a Kunigunda utcai gyártóbázison, a Bródy Sándor utcai rádió épületében, valamint a Naphegy téri MTI épületében valósult meg. A Belügyminisztérium a program megvalósítására mindösszesen **279 millió Ft** támogatást biztosított. A program átlagosan **36 fő** közfoglalkoztatott részére biztosított munkalehetőséget.

V.4. Parlagfű-mentesítés

Becslések szerint hazánkban minden ötödik ember allergiás a parlagfűre, illetve asztmás megbetegedésben szenved. A helyzet tartós megoldása érdekében a Kormány hosszú távú célként a parlagfű drasztikus visszaszorítását tűzte ki céljául. A közfoglalkoztatási programok keretében végzett parlagfű-mentesítést a közfoglalkoztatottak 2017-ben is kiemelt feladatként kezelték, nagy figyelemmel látták el a parlagfű irtásával és a megelőzéssel kapcsolatos feladatokat. 2017. évben a nagyon jelentős mennyiségű allergén pollen, valamint az időjárás alakulása is indokoltá

tette - a már elvégzett négy kaszálási ütem kiegészítéseként - az V. kaszálási ütem indítását. Ezért az év elejétől folyamatban levő közfoglalkoztatási programok esetében a Földművelésügyi Minisztériummal egyeztetve, ötszöri kaszálás lett meghatározva.

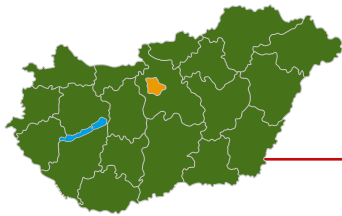
A bevont közfoglalkoztatottak létszáma lehetővé tette azt, hogy az önkormányzatok megfelelő emberi erőforrással rendelkezzenek a feladat ellátásához, a programok keretében beszerzett eszközök pedig megfelelő gépparkot biztosíthattak a tevékenységekhez.

A közfoglalkoztatás keretén belül önkormányzati területeken, valamint állami tulajdonban lévő területeken (vízügyi, erdészeti, nemzeti parkok, közút, MÁV, ORFK) május-június-július-augusztus, illetve szeptember hónapban került sor az irtási munkálatokra. A parlagfű-mentesítési feladatokat a 2017. évi járási startmunka mintaprogramok keretében, jellemzően a mezőgazdasági, belvíz-elvezetési, mezőgazdasági földutak rendbetétele, belterületi közúthálózat karbantartása, illegális hulladéklerakó-helyek felszámolása programelemekben, az országos közfoglalkoztatási programokban, valamint a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programban részt vevő közfoglalkoztatottak segítségével végezték el. 2017-ben **60 462 fő** közfoglalkoztatott **10 321,8 hektár** területet parlagfű-mentesített.

Az előző évekhez hasonlóan az önkormányzatok és az országos közfoglalkoztatók a rendelkezésükre álló ka-

pacitással mindent megtettek a parlagfű terjedésének megakadályozásáért. Védekezési módszerként elsősorban a kézi és gépi kaszálást, kapálást részesítették előnyben, de dolgoztak kézi szerszámokkal is. Több helyen vegyszeres gyomirtást is alkalmaztak, ugyanakkor a gyomnövény gyökerestől való kihúzása bizonyult a leghatékonyabb megoldásnak. Az állami tulajdonú területeken az országos közfoglalkoztatási programok keretében végezték a parlagfű-mentesítési tevékenységet. Országos közfoglalkoztatóként az állami erdészeti társaságok, nemzeti park igazgatóságok, a MÁV Zrt., a rendészeti szervek, a vízügyi igazgatóságok, valamint a Magyar Közút Nonprofit Zrt. vett részt a növény irtásában. Kaszálási ütemenként mintegy 70 ezer fő közfoglalkoztatott vett részt e munkálatokban. Összességében megállapítható, hogy az elvégzett parlagfű-mentesítési tevékenység a települések arculatát is kedvezően befolyásolta.

Főbb közfoglalkoztatási programok megyénként

Budapest (Főváros)

Terület: **525 km²**

Lakónépesség: **1 752 704 fő¹**

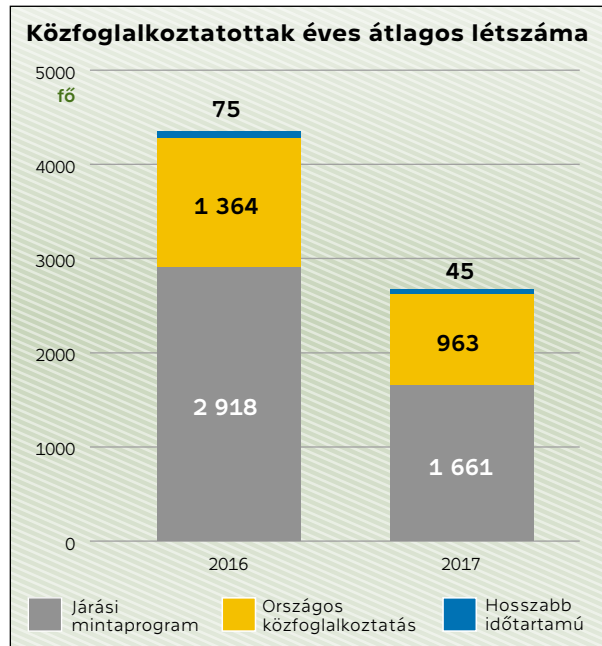
Járások száma: **23²**

Budapesten a foglalkoztatottak létszáma 1%-os emelkedést követően 835,3 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke a fővárosban a legmagasabb, a 15-64 évesek 74%-a dolgozik (70%-osnál magasabb foglalkoztatási mutatóval a fővároson kívül Zala, Vas, Komárom-Esztergom, Veszprém és Győr-Moson-Sopron megyék rendelkeznek).

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ³	835,3	1,0
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	74,0	1,3 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ³	2,7	-38,7
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ⁴	20,0	-22,5

A munkaerőpiacon a közfoglalkoztatás szerepe nem jelentős, mindössze az összes munkavállaló 0,4%-a dolgozott közfoglalkoztatottként. A budapesti lakóhelyű közfoglalkoztatottak átlagos száma 2017-ben 2,7 ezer főt tett ki, számuk 2016-hoz képest csaknem 40%-kal csökkent. Ez a legnagyobb mértékű egy év alatti csökkenést jelenti az országban. A nyilvántartott álláskeresők zárónapi létszáma 20,0 ezer fő volt, ami egy 22,5%-os egy év alatti mérséklődés eredménye.

A budapesti lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak nagyobb része (1,7 ezer fő) hosszabb idejű programban dolgozott, csaknem 1000 fő pedig országos közfoglalkoztatásban vett részt.

A fővárosban azonban jelentősebb munkaterhelést jelent a kormányhivatalnál és a járási hivataloknál a közfoglalkoztatással kapcsolatos feladatok ellátása, mint ami az itt lakó közfoglalkoztatottak létszamarányából feltételezhető, ugyanis a fővárosban kezelik azon országos közfoglalkoztatási programokat, amelyek esetén a foglalkoztatás az ország több megyéjére (sokszor az egész országra is kiterjed) és a foglalkoztató székhelye a fővárosban található. Ennek megfelelően a Budapest Főváros Kormányhivatala 40 darab országos közfoglalkoztatási program működtetésében vett részt a 2017. évben, köztük a legnagyobb közfoglalkoztatási programokkal. Így a Nemzeti Művelődési Intézet 2017. évi kulturális közfoglalkoztatási programjában átlagosan 3083 fő foglalkoztatására kapott támogatást, második legnagyobbként pedig a Református Szeretetszolgálat 2321 főre. A Magyar Közút 4 különböző programjában összesen 2274 főre kapott támogatást (köztük a vadterelő kerítések építését megvalósító mintaprogramra, valamint a közutak és mezőgazdasági területek közti térségek tisztántartására indított programokra). Az Országos Széchényi Könyvtár is viszonylag nagy programot vitt 2017-ben, amelyben 1427

1 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

2 A KSH: Munkaerő-felmérés adata

3 Havi átlagos létszámok éves átlaga, az egyén lakóhelye szerint

4 Zárónapi létszámok éves átlaga, az egyén lakóhelye szerint

VI. Főbb közfoglalkoztatási programok megyénként

fő átlagos létszám közfoglalkoztatására kapott támogatást. A MÁV átlagosan 1371 fő közfoglalkoztatására indított programot 2017-ben. A fővárosban irányított országos közfoglalkoztatási programok résztvevőinek azonban mindössze 8,3%-a köthető lakóhely szerint a fővároshoz. A 2017. évben a fővárosban 117 foglalkoztató összesen 159 darab szerződést kötött a hosszabb idejű közfoglalkoztatásban.

Ebből 100 fő feletti létszámra az alábbi foglalkoztatók kaptak közfoglalkoztatási támogatást: Budapest Esély Nonprofit Kft (108 fő), Újpest Önkormányzata (127 fő), Pesterzsébet Önkormányzat Szociális foglalkoztató (120 fő), Óbudai Vagyongazdálkodó Zrt. (112 fő), Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósága Gazdasági Ellátó Központja (106 fő), Városgazda XVIII. kerületi Nonprofit Zrt. (100 fő).

Baranya megye

Terület: **4 430 km²**

Lakónépesség: **365 726 fő⁵**

Járások száma: **10**

A megyéhez tartozó települések száma: **301**

Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **275⁶**

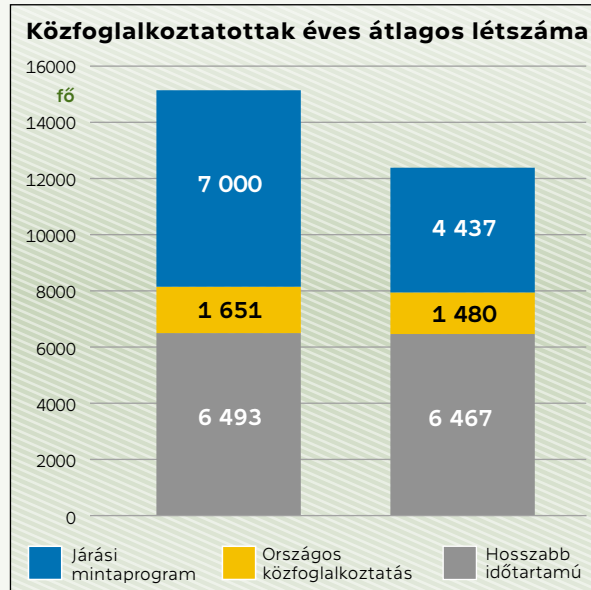
Baranya megyében a foglalkoztatottak létszáma kisebb emelkedést követően 153,6 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 64,5%-ot mutatott, amely érték jóval az országos átlag van. A munkaerő-felmérés 2017. évi adatai szerint közel minden 10. Baranyai megyei lakóhelyű foglalkoztatott dolgozott közfoglalkoztatási jogviszonyban.

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ⁷	153,6	0,8
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	64,5	1,2 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ⁸	12,4	-18,2
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ⁹	14,3	-9,5

5 2016. év végén (a népszámlálás (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

6 A 209/2014. Korm.rendelet szerint és/vagy 105/2015. Korm.rendelet

A nyilvántartott álláskeresők zárónapi létszáma 14,3 ezer fő volt, ami a 9,5%-os mérséklődés eredménye. A közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma egy év alatt erőteljesebben csökkent, mégpedig 18,2%-kal.

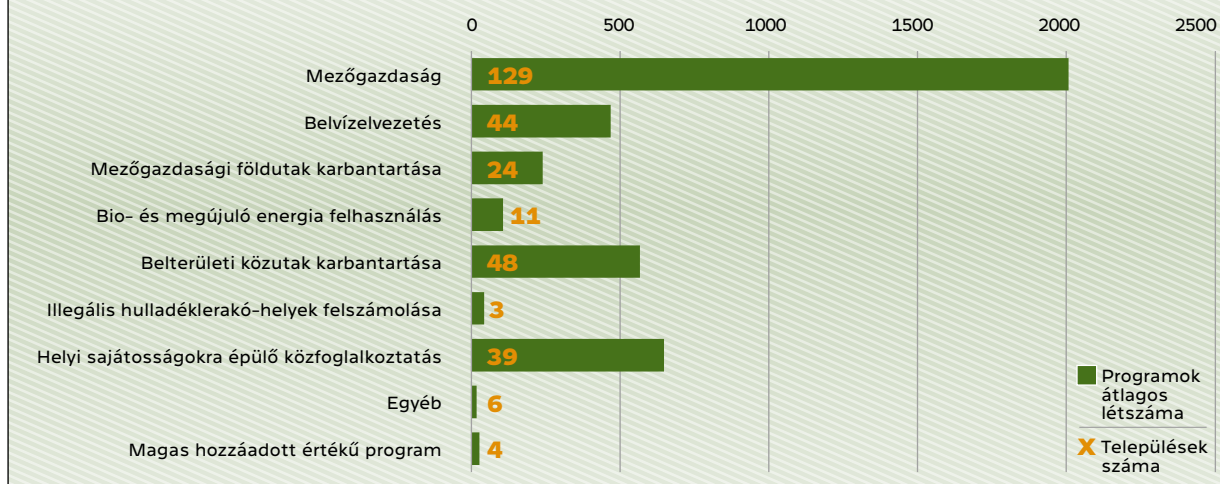

7 A KSH Munkaerő-felmérés adata

8 Havi átlagos létszámok éves átlaga, az egyén lakóhelye szerint

9 Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

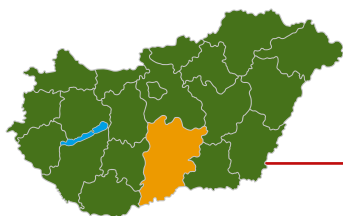
Járási programokat indító települések száma és ezen programokban foglalkoztatott személyek 2017. márciustól 2018. februárig tartó átlagos létszáma a közfoglalkoztató települése szerint

A Baranya megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak (12,4 ezer fő) több mint fele (52,2%-a) hosszabb idejű programban, 35,8%-a járási mintaprogramban, 12,0%-a pedig országos közfoglalkoztatási programban vett részt. A járási mintaprogramokban foglalkoztatottak átlagos létszáma jelentősen, 36,6%-kal esett vissza egy év alatt, a másik két program résztvevőinek száma kisebb mértékű csökkenést könyvelhetett el.

Baranya megyében összesen 168 település, 308 járási mintaprogramot indított 2017-ben, legtöbbször (129 település) mezőgazdasági programot. Emellett jelentős azon települések száma, ahol a belterületi közutak karbantartására (48 db) és a belvíz elvezetésére (44 db) irányuló program működött.

A mezőgazdasági programot működtető települések közel kétharmadán kisebb, 5 hektár alatti területen gazdálkodtak. Baranya megyében 4 magas hozzáadott értékű közfoglalkoztatási program indult 2017-ben. Az egyik fűrjtozásból előállított száraztészta gyártásra.

Bács-Kiskun megye

Terület: **8 445 km²**

Lakónépesség: **508 017 fő¹⁰**

Járások száma: **11**

A megyéhez tartozó települések száma: **119**

Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **1 05¹¹**

Bács-Kiskun megyében a foglalkoztatottak létszáma 2,3%-os emelkedést követően 226,6 ezer főt tett ki 2017-ben. A 15-64 évesek foglalkoztatási rátájának értéke 68,3%-ot mutatott, amellyel a megye az ország középmezőnyében helyezkedik el.

A megye járásai között azonban igen nagyok a területi különbségek a foglalkoztatási helyzetet tekintve: a megyeszékhely járása kiemelkedően kedvező helyzetű, míg a megye déli részén, az országhatár mentén található bácsalmási

10 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

11 A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend.

VI. Főbb közfoglalkoztatási programok megyénként

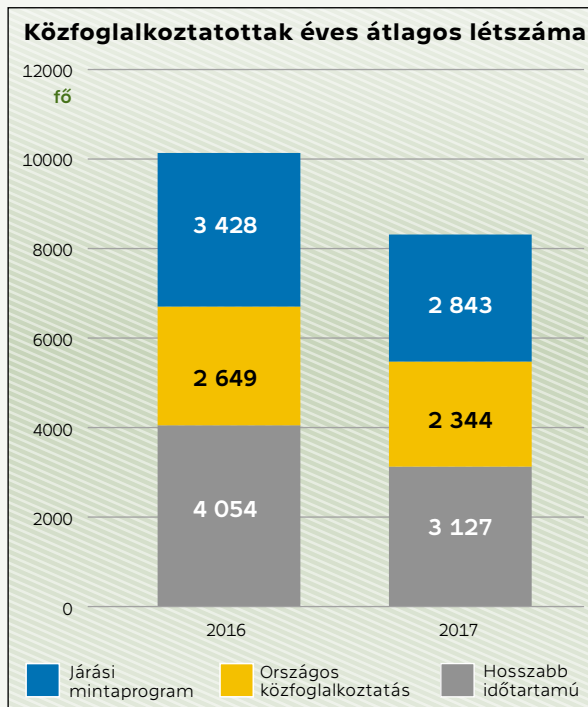
	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ¹²	226,6	2,3
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	68,3	2,5 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ¹³	8,3	-17,9
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ¹⁴	15,0	-11,6

járás az országban a legrosszabb foglalkoztatási mutatóval rendelkező járások között van. A munkaerő-felmérés évi adatai szerint a Bács-Kiskun megyei lakhelyű foglalkoztatottak 3,7%-a dolgozott közfoglalkoztatási jogviszonyban. A nyilvántartott álláskeresők zárónapi létszáma 15,0 ezer fő volt 2017-ben, ami egy 11,6%-os mérséklődés eredménye. A közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma egy év alatt erőteljesebben csökkent, mégpedig 17,9%-kal.

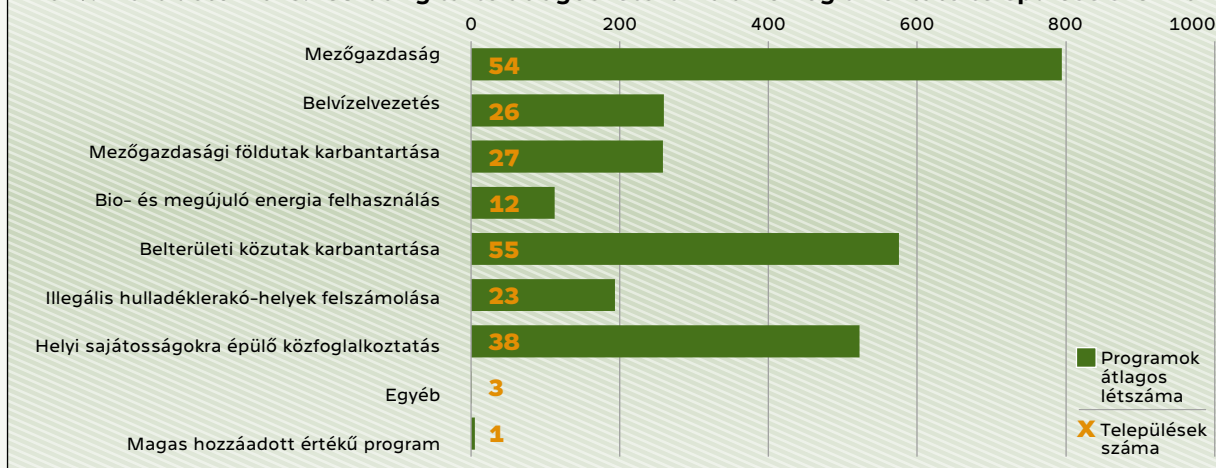
12 A KSH Munkaerő-felmérés adata

13 Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

14 Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

Járási programokat indító települések száma és ezen programokban foglalkoztatott személyek 2017. márciustól 2018. februárig tartó átlagos létszáma a közfoglalkoztató települése szerint

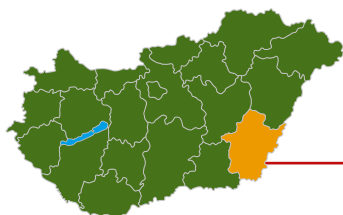

A Bács-Kiskun megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottakon (8,3 ezer fő) belül viszonylag kiegyenlített a járási mintaprogramban és a hosszabb idejű közfoglalkoztatásban dolgozók aránya (34,2 illetve 37,6%). További 28,2%-uk országos közfoglalkoztatásban vett részt 2017-ben.

Bács-Kiskun megyében összesen 82 település 239 járási mintaprogramot indított 2017-ben, legtöbbször (55 település) a belterületi utak karbantartására. Jelentős azon települések száma, ahol mezőgazdasági program (54 db) és helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatási program (38 db) volt. A legnagyobb átlaglétsszámmal a

mezőgazdasági programokban dolgoztak (2017. március – 2018. február közötti „közfoglalkoztatási évben” összesen csaknem 800 fő).

A mezőgazdasági programot működtető települések közel háromnegyede (39 település) kisebb, 5 hektár alatti területen gazdálkodott, további 10%-uk (5 település) esetén a megművelt terület nagysága 5 és 10 hektár közé esett. Ennél nagyobb területen 10 településen gazdálkodtak. Bács-Kiskun megyében 1 magas hozzáadott értékű közfoglalkoztatási program indult 2017-ben: Tompán 5 fővel biohulladék udvar kialakítása zajlik.

Békés megye

Terület: **5 630 km²**

Lakónépesség: **342 438 fő¹⁵**

Járások száma: **9**

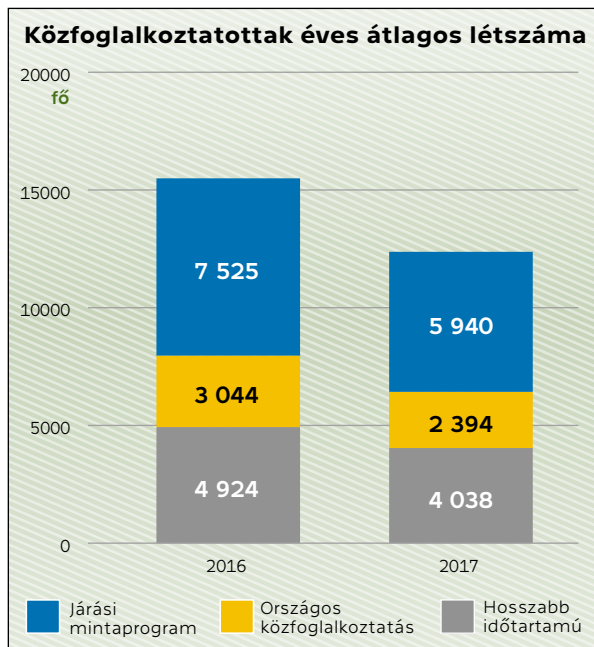
A megyéhez tartozó települések száma: **75**

Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **69¹⁶**

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ¹⁷	145,3	1,7
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	69,9	2,4 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ¹⁸	12,4	-20,1
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ¹⁹	11,7	-5,6

Békés megyében a foglalkoztatottak létszáma kisebb (1,7%-os) emelkedést követően 145,3 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 65,9%-ot mutatott, amely érték 2,4%-ponttal alacsonyabb az országos átlagnál.

A munkaerő-felmérés 2017. III. negyedéves évi adatai szerint a Békés megyei foglalkoztatottak között viszonylag magas, 8,9%-os volt a közfoglalkoztatásban dolgozók aránya. A nyilvántartott álláskeresők átlagos zárónapi létszáma 11,7 ezer fő volt 2017-ben, ami az 5,6%-os mérséklődés eredménye. Ez relatív kisebb csökkenésnek számít, a me-

15 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

16 A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm.rend.

17 A KSH munkaerő-felmérés adata

18 Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

19 Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

VI. Főbb közfoglalkoztatási programok megyénként

gyék többségében (20-ból 15-ben) ennél jelentősebb mérséklődés következett be, s nyilvánvalóan összefügg Békés megye kevésbé élénkülő munkaerőpiaci keresletével. A közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma egy év alatt erőteljesebben, mintegy egyötödnnyel csökkent.

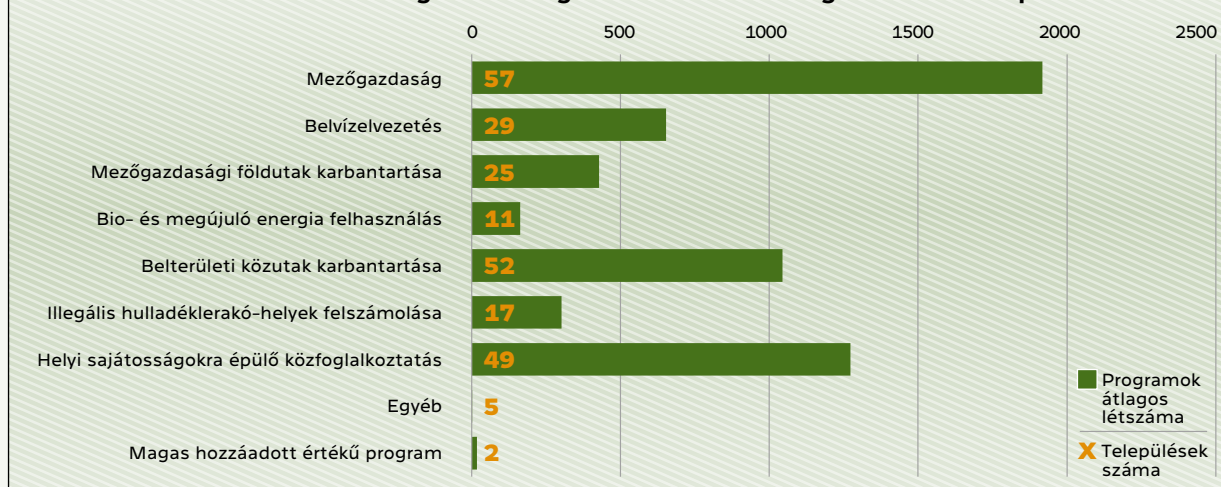
A Békés megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak (12,4 ezer fő) csaknem fele (48%-a) járási mintaprogramban, további harmada (32,6%-a) hosszabb idejű közfoglalkoztatásban, míg ötödük országos programokban dolgozott. A járási mintaprogramban dolgozók ilyen magas aránya jelentősen meghaladja az országos átlagot, s ez a magas arány Békés megye mellett csak Hajdú-Bihar megyére jellemző.

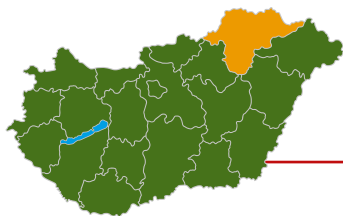
Békés megyében összesen 62 település 247 járási mintaprogramot indított 2017-ben, a legtöbben, 57 település mezőgazdasági programot. Ez azt jelenti, hogy 5 kivételével valamennyi Startmunka programos településen

folyt mezőgazdasági tevékenység. Emellett jelentős azon települések száma, ahol a belterületi közutak karbantartására irányuló (52 db) és helyi sajátosságokra épülő (49 db) közfoglalkoztatási program működött. A mezőgazdasági programokban dolgozók átlagos létszáma a 2017. március és 2018. február közötti ún. „közfoglalkoztatási évben” (ettől eddig tartanak jellemzően a programok) csaknem kétezer fő volt. A mezőgazdasági programokban művelt terület nagysága a megyében az ország más részeihez viszonyítva jelentősen nagyobb. A települések több mint 60%-a (35 település) ugyanis 10 hektáros vagy annál nagyobb területen gazdálkodott.

Békésben 2 magas hozzáadott értékű közfoglalkoztatási program indult 2017-ben. Kaszaperen zöldség-gyümölcs szárító- és aszaló üzem, Vésztőn tejfeldolgozó készül. Magyardombegyházán ezen kívül a sajtüzem bővítése történt 2017-ben, egyéb mintaprogram keretében.

Járási programokat indító települések száma és ezen programokban foglalkoztatott személyek 2017. márciustól 2018. februárig tartó átlagos létszáma a közfoglalkoztató települése szerint

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Terület: **7 247 km²**

Lakónépesség: **654 402 fő²⁰**

Járások száma: **16**

A megyéhez tartozó települések száma: **358**

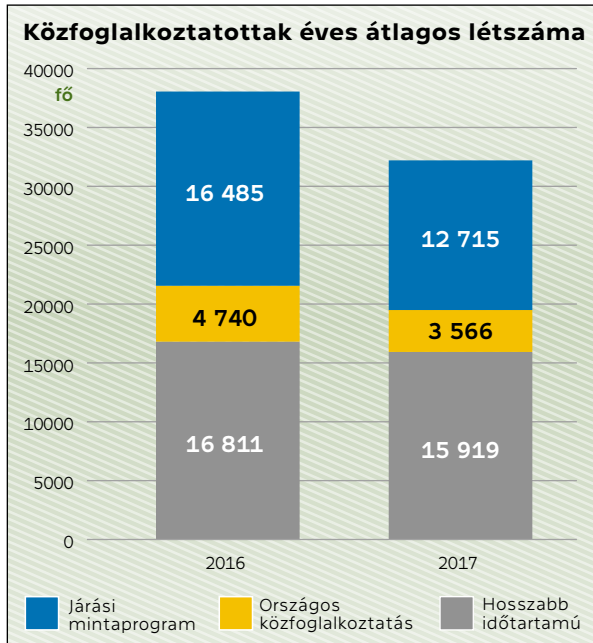
Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **334²¹**

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ²²	267,3	0,9
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	62,9	1,6 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ²³	32,2	-15,3
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ²⁴	37,4	-5,7

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a foglalkoztatottak létszáma kisebb emelkedést követően 267,3 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 62,9%-ot mutatott, amely érték jóval az országos átlag alatt van.

A munkaerő-felmérés 2017. évi adatai szerint kiemelkedően magas a közfoglalkoztatás súlya, a foglalkoztatottak 12%-a közfoglalkoztatottként dolgozott a megyében. A nyilvántartott álláskeresők zárónapi átlagos létszáma 2017-ben 37,4 ezer fő volt, ami egy 5,4%-os mérséklődés eredménye. A közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma egy év alatt ennél nagyobb mértékben, 15,3 százalékkal csökkent.

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak (32,2 ezer fő) közel fele (49,4%) hosszabb idejű programban, 39,5%-a járási mintaprogramban, 11,1%-a pedig országos közfoglalkoztatási programban vett részt. Az előző évhez képes jelentősen, 23 – 25 százalékkal csökkent a járási mintaprogramokban és az országos közfoglalkoztatási programokban dolgozók létszáma. A

hosszabb idejű közfoglalkoztatás résztvevőinek száma kisebb mértékben, 5,3 százalékkal csökkent.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében összesen 270 település 684 járási mintaprogramot indított. Legtöbbször, 223 település, mezőgazdasági programot indított. Jelentős volt azon települések száma, ahol helyi sajátosságokra épülő mintaprogram indult (171 db). Ezek mellett sok településen indult belterületi közutak karbantartására (87 db) és a belvíz elvezetésére (84 db) irányuló program. A mezőgazdasági programot működtető települések 45,7 %-a 5 hektár alatti, további 25,1 százalékuk 5 és 10 hektár közötti nagyságú területet művelt meg.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 3 magas hozzáadott értékű közfoglalkoztatási program indult 2017-ben. Ezek közül az abaújszántói szociális bolt kialakítására, a trizsi gyümölcsfeldolgozó üzem kialakítása és a háromhutai erdei iskola és turisztikai információs központ létrehozására irányul. Még 2016-ban indult, 3 további beruházási pilot program a megyében, húsfeldolgozó üzem létesítésére (Abaújszántó, Tiszatarján, Szegilong).

20 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

21 A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend.

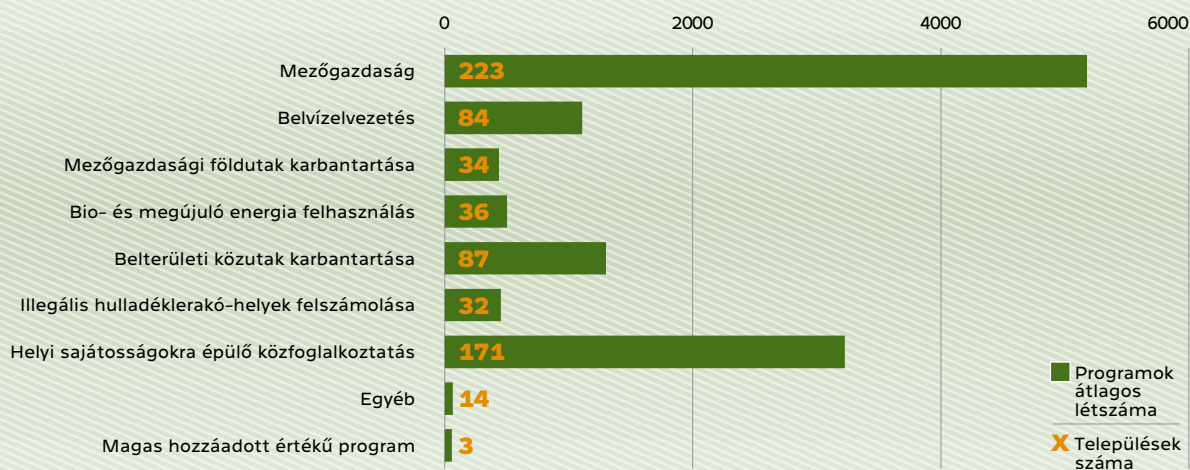
22 A KSH: Munkaerő-felmérés adata

23 Havi átlagos létszámok éves átlaga, az egyén lakóhelye szerint

24 Zárónapi létszámok éves átlaga, az egyén lakóhelye szerint

VI. Főbb közfoglalkoztatási programok megyénként

Járási programokat indító települések száma és ezen programokban foglalkoztatott személyek 2017. márciustól 2018. februárig tartó átlagos létszáma a közfoglalkoztató települése szerint

Csongrád megye

Terület: **4 263 km²**

Lakónépség: **401 469 fő²⁵**

Járások száma: **7**

A megyéhez tartozó települések száma: **60**

Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **50²⁶**

Csongrád megyében a foglalkoztatottak létszáma kisebb csökkenést követően 175,4 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 67,4%-ot mutatott, amely érték valamelyest az országos átlag alatt maradt.

A munkaerő-felmérés 2017. évi adatai szerint a megyében alacsony a közfoglalkoztatás súlya, 100 munkavállalóból 3 főhelyben élő foglalkoztatott dolgozott közfog-

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ²⁷	175,4	-1,5
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	67,4	0,1 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ²⁸	6,0	-18
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ²⁹	8,8	-15,0

lalkoztatási jogviszonyban. A nyilvántartott álláskeresők zárónapi átlagos létszáma 2017-ben 8,8 ezer fő volt, amely

25 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

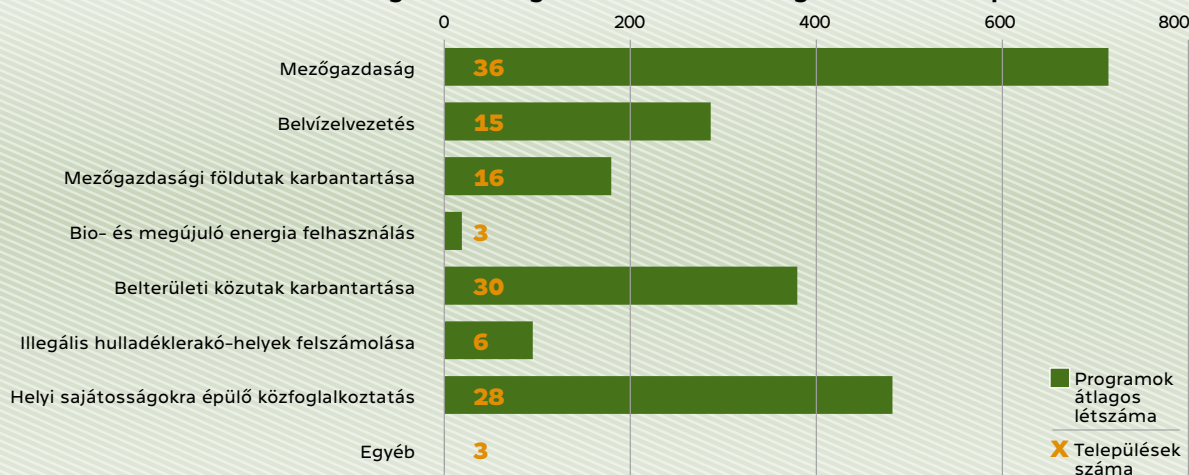
26 A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend.

27 A KSH munkaerő-felmérés adata

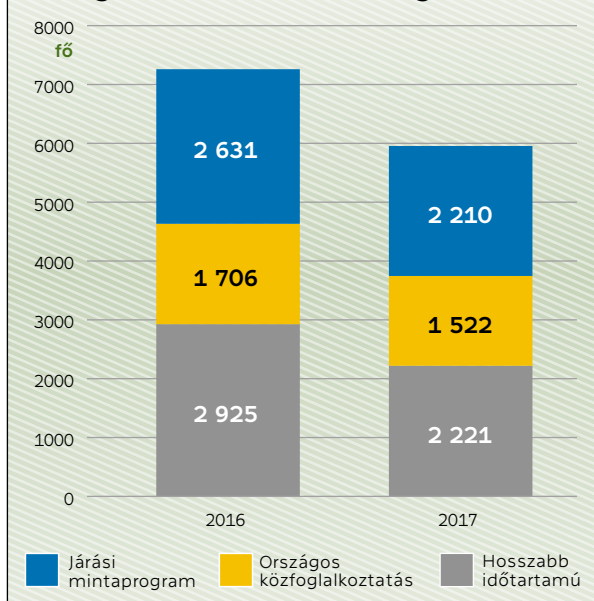
28 Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

29 Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

Járási programokat indító települések száma és ezen programokban foglalkoztatott személyek 2017. márciustól 2018. februárig tartó átlagos létszáma a közfoglalkoztató települése szerint

Közfoglalkoztatottak éves átlagos létszáma

a 15%-os mérséklődés eredménye. A közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma egy év alatt ennél nagyobb mértékben, 18 százalékkal csökkent.

A Csongrád megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak (6 ezer fő) több mint harmada (37,3%) hosszabb idejű programban dolgozott és ehhez hasonló arányú, 37,1% volt a járási mintaprogramban résztvevők aránya is. Az országos közfoglalkoztatási programban 25,6%-uk vett részt. Az előző évhez képest jelentősen csökkentek a közfoglalkoztatási programok létszámai. Legnagyobb mértékben, 24,1 százalékkal a hosszabb idejű közfoglalkoztatás résztvevőinek létszáma csökkent, de magas volt a mintaprogramok, és az országos programok létszámcsökkenése is.

Csongrád megyében összesen 46 település 137 járási mintaprogramot indított 2017-ben. A legtöbb helyen, összesen 36 településen indult mezőgazdasági program, 28 településen pedig helyi sajátosságokra épülő mintaprogram. Jelentős volt a belterületi közutak karbantartására programot indító települések száma is (30). A mezőgazdasági programot működtető települések 38,9 százaléka 5 hektár alatti, további 27,8 százalékuk 5 és 10 hektár közötti és 33,3%-uk 10 hektárt meghaladó területet művelt meg. A megyében nem volt magas hozzáadott értékű közfoglalkoztatási program 2017-ben.

Fejér megye

Terület: **4 358 km²**

Lakónépesség: **416 215 fő³⁰**

Járások száma: **8**

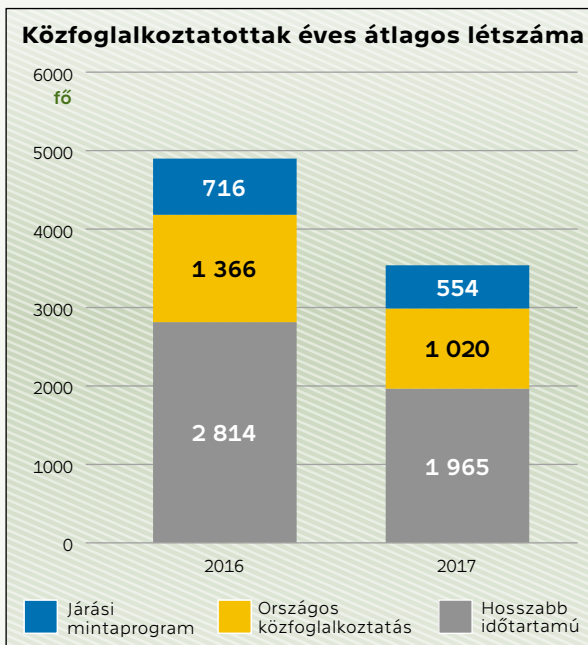
A megyéhez tartozó települések száma: **108**

Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **30³¹**

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ²⁷	192,8	0,2
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	69,4	1 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ²⁸	3,5	-27,7
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ²⁹	9,0	-13,9

Fejér megyében a foglalkoztatottak létszáma kisebb emelkedést követően 192,8 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 69,4%-ot mutatott, amely érték az országos átlag felett van. A munkaerő-felmérés 2017. évi adatai szerint a megyében igen alacsony a közfoglalkoztatás súlya, 100 munkavállalóból 2 főnél is kevesebb helyben élő foglalkoztatott dolgozott közfoglalkoztatási jogviszonyban.

A nyilvántartott álláskeresők zárónapi átlagos létszáma 2017-ben 9 ezer fő volt, ami a 13,9%-os mérséklődés eredménye. A közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma egy év alatt ennél nagyobb mértékben, 27,7 százalékkal csökkent.

A Fejér megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak (3,5 ezer fő) több, mint fele (55,5%) hosszabb idejű programban, 28,8%-a országos közfoglalkoztatási programban 15,7%-a pedig járási mintaprogramban vett részt. Az előző évhez képes jelentősen, 23 – 30 százalékkal csökkentek a közfoglalkoztatási programok létszámai. Legnagyobb mértékben, több mint 30 százalékkal a hosszabb idejű közfoglalkoztatás résztvevőinek létszáma csökkent.

Fejér megyében összesen 20 település 47 járási mintaprogramot indított. Legtöbbször (17 település) mezőgazdasági programot indítottak, 7 településen helyi sajátosságokra épülő mintaprogram indult és 8 település működtetett belvíz elvezetésére irányuló programot.

30 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

31 A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend.

32 A KSH munkaerő-felmérés adata

33 Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

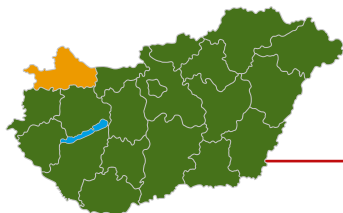
34 Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

Járási programokat indító települések száma és ezen programokban foglalkoztatott személyek 2017. márciustól 2018. februárig tartó átlagos létszáma a közfoglalkoztató települése szerint

A mezőgazdasági programot működtető települések közül kilenc 5 hektár alatti, további három település pedig 5 és 10 hektár közötti nagyságú területet művelt meg.

Fejér megyében nem indult magas hozzáadott értékű közfoglalkoztatási program 2017-ben.

Győr-Moson-Sopron megye

Terület: 4 **208 km²**

Lakónépesség: **457 344 fő³⁵**

Járások száma: **7**

A megyéhez tartozó települések száma: **183**

Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **27³⁶**

Győr-Moson-Sopron megyében a foglalkoztatottak létszáma kisebb emelkedést követően 219,5 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 71,8%-ot mutatott, amely Budapest után a második legnagyobb arányt jelenti.

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ³⁷	219,5	2,7
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	71,8	2,1 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ³⁸	1,7	-25,1
Nyilvántartott álláskeresőök száma, ezer fő ³⁹	3,5	-18,5

A munkaerő-felmérés 2017. évi adatai szerint a megyében a legalacsonyabb a közfoglalkoztatás súlya, a helyben élő

munkavállalók 0,2 százaléka (két ezreléke) dolgozott közfoglalkoztatási jogviszonyban. A nyilvántartott álláskeresőök

35 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

36 A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend.

37 A KSH munkaerő-felmérés adata

38 Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

39 Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

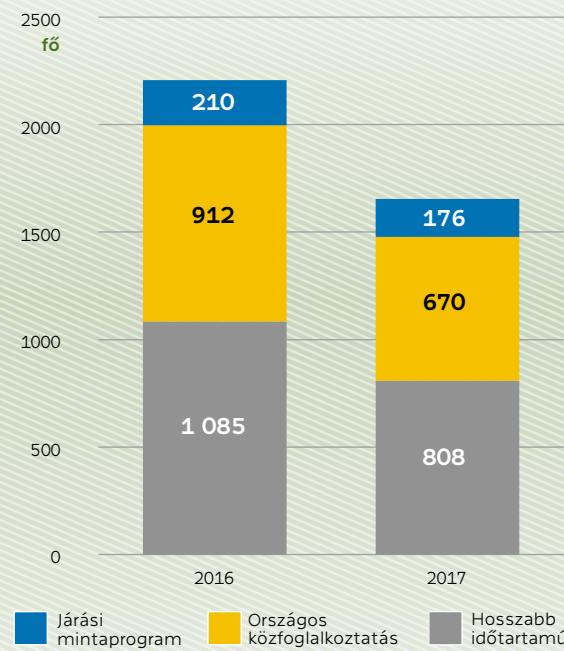
VI. Főbb közfoglalkoztatási programok megyénként

zárónapi átlagos létszáma 2017-ben 3,5 ezer fő volt, amely jelentős, 18,5%-os éves csökkenés eredménye. A közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma egy év alatt ennél is nagyobb mértékben, 25,1 százalékkal csökkent.

A Győr-Moson-Sopron megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak (1654 fő) közel fele (48,9%) hosszabb idejű programban, 40,5%-a országos közfoglalkoztatási programban, 10,6%-a pedig járási mintaprogramban vett részt. Az előző évhez képest jelentősen csökkentek a közfoglalkoztatási programok létszamai. Nagyobb mértékben, 26 - 27 százalékkal a hosszabb idejű közfoglalkoztatás és az országos közfoglalkoztatási programokban résztvevőinek létszáma csökkent.

Győr-Moson-Sopron megyében összesen 10 település 14 járási mintaprogramot indított. Az összes, járási programban részt vevő település indított mezőgazdasági programot. Ezek mellett illegális hulladéklerakók felszámolására és egyéb célokra indítottak programokat ezek a települések. A mezőgazdasági programot működtető települések közül négyben 5 hektár alatti, további 4 településen pedig 5 és 10 hektár közötti nagyságú területen működtették a mezőgazdasági programot.

Közfoglalkoztatottak éves átlagos létszáma

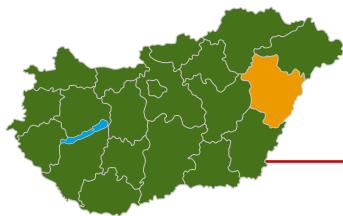

Járási programokat indító települések száma és ezen programokban foglalkoztatott személyek 2017. márciustól 2018. februárig tartó átlagos létszáma a közfoglalkoztató települése szerint

Győr-Moson-Sopron megyében 2 magas hozzáadott értékű közfoglalkoztatási program is indult 2017-ben. Ezek közül a rábaszentmihályi gluténmentes tésztagyártó üzem

kialakítására, a téti pedig betonggyártó üzem létrehozására irányult.

Hajdú-Bihar megye

Terület: **6 210 km²**

Lakónépesség: **532 399 fő⁴⁰**

Járások száma: **10**

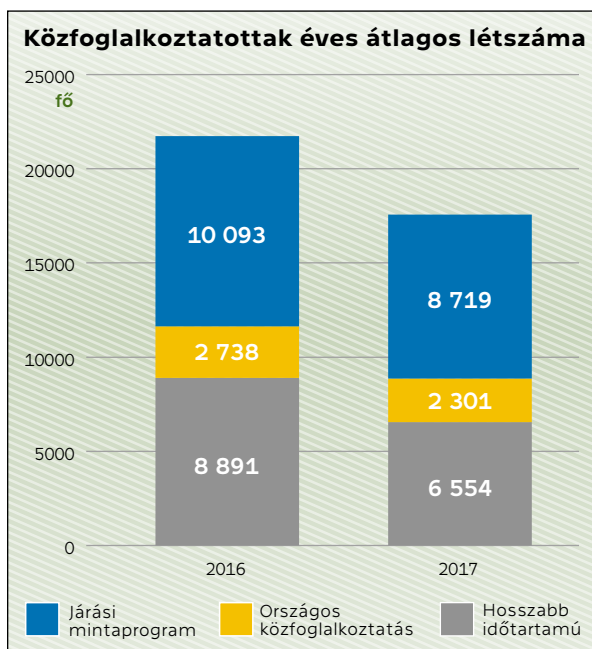
A megyéhez tartozó települések száma: **82**

Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **81⁴¹**

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ⁴²	227,0	2,3
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	64,6	2,2 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ⁴³	17,6	-19,1
Nyilvántartott álláskeresőők száma, ezer fő ⁴⁴	25,3	-8,8

Hajdú-Bihar megyében a foglalkoztatottak létszáma 2,3%-os emelkedést követően 227,0 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 64,6%-ot mutatott, amely érték az országos átlag alatt maradt, de a középmezőnybe tartozik.

A munkaerő-felmérés 2017. éviadatai szerint a Hajdú-Bihar megyei lakhelyű foglalkoztatottak jelentős hányada, 10%-a dolgozott közfoglalkoztatási jogviszonyban. A nyilvántartott álláskeresőők zárónapi létszáma 25,3 ezer fő volt, ami a 8,8%-os mérséklődés eredménye. A közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma egy év alatt erőteljesebben csökkent, mégpedig 19,1%-kal.

A Hajdú-Bihar megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak (17,6 ezer fő) közel fele járási mintaprogramban, 37,3%-uk hosszabb időtartamú programban, míg 13,1%-a országos programban dolgozott. A hosszabb időtartamú programok átlagos létszáma több mint negyedével esett vissza egy év alatt, a járási mintaprogramok és az országos programok létszáma 13,6%-kal és 16%-kal csökkent. Hajdú-Bihar megyében összesen 79 település 325 járási mintaprogramot indított, legtöbbször (75 település) mezőgazdasági programot. Emellett még a helyi sajátosságokra épülő (66 db) és a belterületi közutak karbantartására (63 db) irányuló programok is említésre méltóak a megyében.

A mezőgazdasági programot működtető települések több mint fele 10 hektárt is meghaladó területen gazdálko-

40 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

41 A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend.

42 A KSH munkaerő-felmérés adata

43 Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

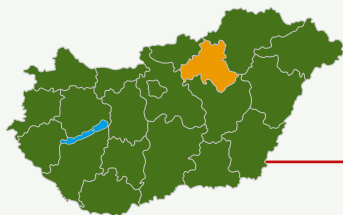
44 Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

VI. Főbb közfoglalkoztatási programok megyénként

dott, míg 30,7%-uk 5 hektár alatti területet művelt. Hajdú-Biharnak két nagyobb beruházási jellegű mintaprogramja is volt 2017-ben. Az egyik a hajdúhadházi kiskapacitású

vágóhíd létesítése, a másik pedig a hajdúböszörményi húsfeldolgozó üzem kialakítása.

Heves megye

Terület: **3 637 km²**

Lakónépesség: **296 927 fő⁴⁵**

Járások száma: **7**

A megyéhez tartozó települések száma: **121**

Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **76⁴⁶**

Heves megyében a foglalkoztatottak létszáma 1,3%-os mérséklődés után 122,5 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 64,5%-ot mutatott, amely érték az országos átlag alatt maradt, de a középmezőnybe sorolta ezzel a megyét.

A munkaerő-felmérés 2017. évi adatai szerint a Heves megyei lakhelyű foglalkoztatottak 3,9%-a dolgozott közfoglalkoztatási jogviszonyban. A nyilvántartott álláskeresők zárónapi létszáma 11,7 ezer fő volt, ami a 7,6%-os mérséklődés eredménye. A közfoglalkoztatásban résztvevők

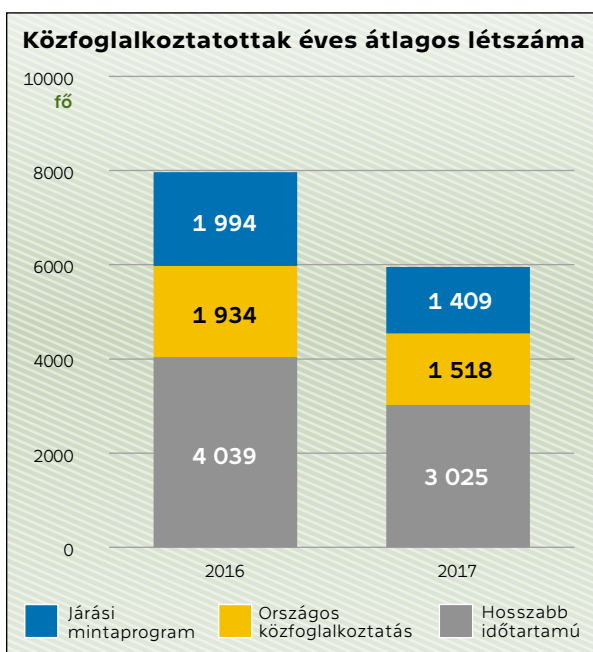
⁴⁵ 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

⁴⁶ A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend.

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ⁴⁷	122,5	-1,3
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	64,5	0,1 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ⁴⁸	6,0	-25,3
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ⁴⁹	11,7	-7,6

átlagos létszáma egy év alatt erőteljesebben csökkent, mégpedig 25,3%-kal.

A Heves megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak (6 ezer fő) 50,8%-a hosszabb idejű közfoglalkoztatásban, 23,7%-a járási mintaprogramban, míg 25,5%-a országos programban dolgozott. A járási mintaprogramok létszáma esett vissza a legnagyobb mértékben egy év alatt, 29,4%-kal, a hosszabb időtartamú programok átlagos létszáma 25,1%-kal, az országos programoké pedig 21,5%-kal csökkent. Heves megyében összesen 51 település 107 járási mintaprogramot indított, a legtöbbször, 36 település, mezőgazdasági programot. Emellett még a helyi sajátosságokra és a belterületi közutak karbantartására irányuló programok

is említésre méltóak, amelyek 18-18 településen indultak a megyében. A mezőgazdasági programot működtető települések 42,9%-án 5 hektár alatti területeken gazdálkodtak, ugyanakkor magas a 10 hektárt is meghaladó területeket igénybe vevő települések aránya (34,3%). Heves megyének egy beruházási pilot programja futott 2017-ben, amelynek keretében tejfeldolgozó üzemet alakítanak ki Csányon.

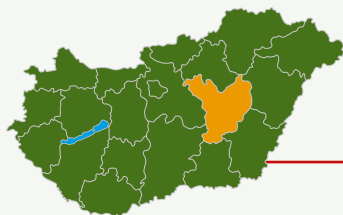
47 A KSH munkaerő-felmérés adata

48 Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

49 Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

VI. Főbb közfoglalkoztatási programok megyénként

Jász-Nagykun-Szolnok megye

Terület: **5 582 km²**

Lakónépesség: **373 631 fő⁵⁰**

Járások száma: **9**

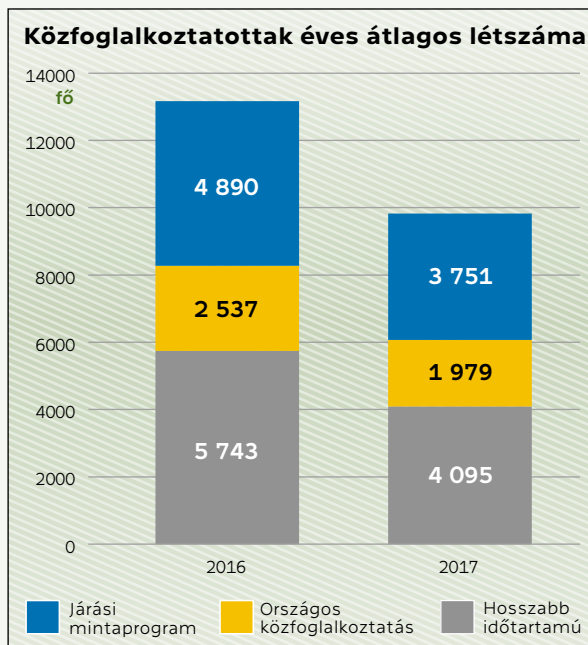
A megyéhez tartozó települések száma: **78**

Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **66⁵¹**

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ⁵²	122,5	-1,3
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	64,5	0,1 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ⁵³	6,0	-25,3
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ⁵⁴	11,7	-7,6

Jász-Nagykun-Szolnok megyében a foglalkoztatottak létszáma 1,4%-os mérséklődés után 156,3 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 64,7%-ot mutatott, amely érték az országos átlag alatt maradt, egy év alatt 0,1 %-ponttal csökkent.

A munkaerő-felmérés 2017. évi adatai szerint a Jász-Nagykun-Szolnok megyei lakhelyű foglalkoztatottak 7,5%-a dolgozott közfoglalkoztatási jogviszonyban. A nyilvántartott álláskeresők zárónapi létszáma 15,7 ezer fő volt, ami a 9,6%-os mérséklődés eredménye. A közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma egy év alatt erőteljesebben csökkent, mégpedig 25,4%-kal.

A Jász-Nagykun-Szolnok megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak (9,8 ezer fő) 41,7%-a hosszabb idejű közfoglalkoztatásban, 38,2%-a járási mintaprogramban, míg 20,1%-a országos közfoglalkoztatási programban dolgozott. A hosszabb időtartamú programok átlagos létszáma 28,7%-kal esett vissza egy év alatt, a járási mintaprogramok és az országos programok létszáma 23,3%-kal és 22,0%-kal csökkent.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében összesen 60 település 205 járási mintaprogramot indított, legtöbbször (50 település) mezőgazdasági programot. Emellett még a helyi sajátosságokra épülő, belvízelvezetésre és a belterületi közutak karbantartására irányuló programok is említésre méltóak a megyében.

⁵⁰ 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

⁵¹ A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend

⁵² A KSH munkaerő-felmérés adata

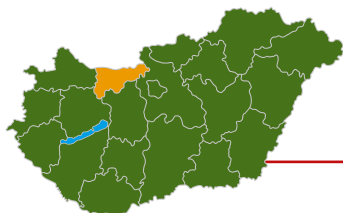
⁵³ Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

⁵⁴ Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

A mezőgazdasági programot működtető települések közel fele 10 hektárt is meghaladó területeken gazdálkodott és a kisebb területeket igénybe vevő települések aránya (33,3%) is jelentősnek mondható. Jász-Nagykun-Szolnok megyében

egy magas hozzáadott értékű program indult 2017-ben zöldség-gyümölcs feldolgozó üzem kialakítására Berekfürdőn. Valamint két beruházási pilot programjuk is volt ebben az évben: sajtüzem és kiskapacitású vágóhíd létesítése.

Komárom-Esztergom megye

Terület: **2 264 km²**

Lakónépesség: **297 381 fő⁵⁵**

Járások száma: **6**

A megyéhez tartozó települések száma: **76**

Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **18⁵⁶**

Komárom-Esztergom megyében a foglalkoztatottak létszáma 3,5%-os emelkedést követően 139,8 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 70,6%-ot mutatott, amely a negyedik legmagasabb érték a megyék között.

A munkaerő-felmérés 2017. évi adatai szerint a foglalkoztatottaknak minimális hányada, 1,9%-a közfoglalkoztatott.

A nyilvántartott álláskeresők zárónapi létszáma 5,3 ezer fő volt, ami 11,2%-kal csökkent az előző évhez képest. A közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma egy év alatt negyedével mérséklődött.

A Komárom-Esztergom megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak (2,4 ezer fő) 60%-a hosszabb idejű programban, 10,7%-a járási mintaprogramban, 30,2%-a pedig országos közfoglalkoztatási programban vett részt. Leginkább az országos programban résztvevők átlagos létszáma csökkent, esetükben 31,3%-os mérséklődésről adhatunk számot.

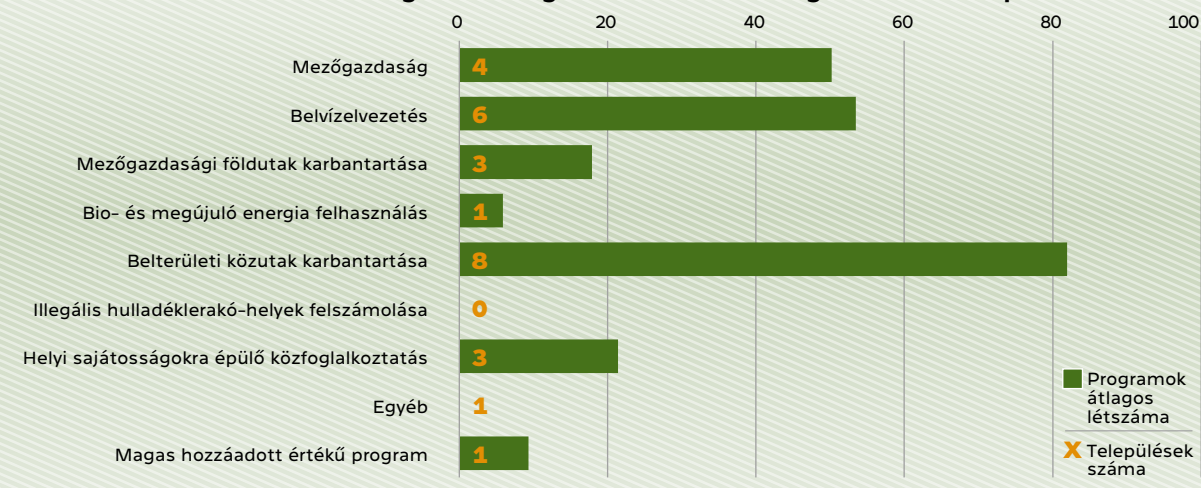
A megyében összesen 17 település indított 27 járási mintaprogramot, legtöbbször (8 település) belterületi közutak karbantartására. Emellett még jelentősebb azon települések száma, ahol a belvízelvezetésére irányuló programot indítottak (6 db).

55 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

56 A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend.

VI. Főbb közfoglalkoztatási programok megyénként

Járási programokat indító települések száma és ezen programokban foglalkoztatott személyek 2017. márciustól 2018. februárig tartó átlagos létszáma a közfoglalkoztató települése szerint

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ⁵⁷	122,5	-1,3
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	64,5	0,1 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ⁵⁸	6,0	-25,3
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ⁵⁹	11,7	-7,6

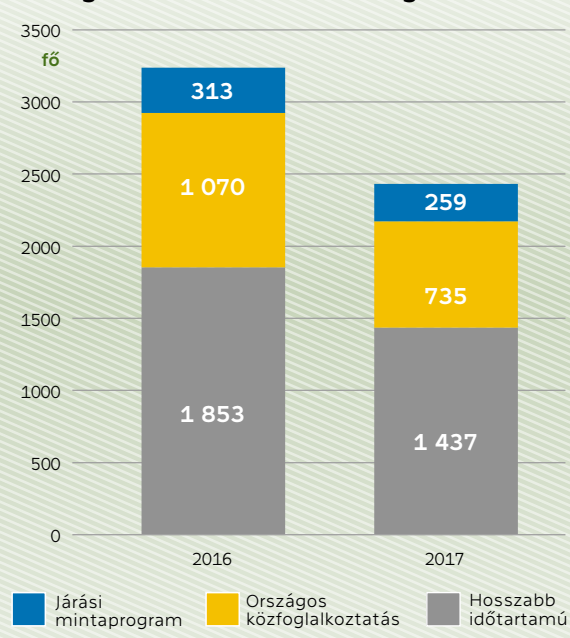
A mezőgazdasági programot működtető települések közül kettő 10 hektárnál nagyobb területen, egy-egy település pedig 5 hektár alatt illetve 5 és 10 hektár közötti területen gazdálkodott. Komárom-Esztergom megyében egy magas hozzáadott értékű közfoglalkoztatási program indult 2017-ben, elektronikai hulladékgyűjtő- és feldolgozó üzemet alakítottak ki Etén.

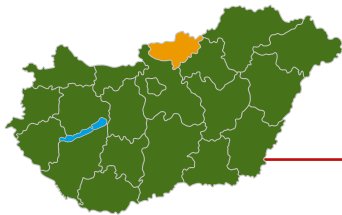
57 A KSH munkaerő-felmérés adata

58 Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

59 Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

Közfoglalkoztatottak éves átlagos létszáma

Nógrád megye

Terület: **2 544 km²**

Lakónépesség: **192 573 fő⁶⁰**

Járások száma: **6**

A megyéhez tartozó települések száma: **131**

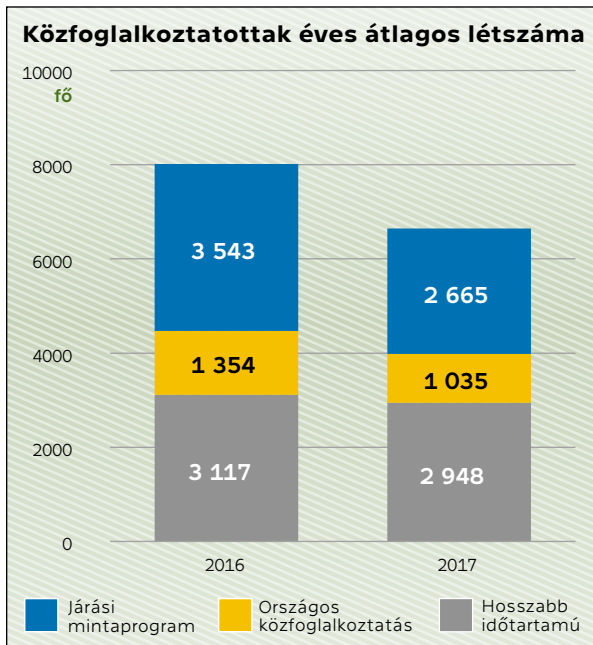
Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **131⁶¹**

Nógrád megyében a foglalkoztatottak létszáma jelentős, 5,7%-os emelkedés után 79,7 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 63,8%-ot mutatott, 4,4 %-ponttal a legmagasabb növekedést könyvelhette el a megye.

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ⁶²	79,7	5,7
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	63,8	4,4 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ⁶³	6,6	-17,0
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ⁶⁴	11,5	-8,9

A munkaerő-felmérés 2017. évi adatai szerint a foglalkoztatottakon belül 8,0% a közfoglalkoztatottak aránya.. A nyilvántartott álláskeresők zárónapi létszáma szintén jelentős, 11,5 ezer fő volt 2017-ben, ami 8,9%-kal csökkent egy év alatt. A közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma 6,6 ezer fő volt 2017-ben, ami egy év alatt 17,0%-kal csökkent.

A Nógrád megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak 40,1%-a járási mintaprogramban, 44,3%-a hosszabb időtartamú programban, míg 15,6%-a országos programban dolgozott. A hosszabb időtartamú programok átlagos létszáma mérsékelten (5,4%-kal) csökkent, az országos programok és a járási mintaprogramok átlagos létszáma közel negyedével esett vissza.

Nógrád megyében összesen 94 település 194 járási mintaprogramot indított, legtöbbször (54 település) mezőgazdasági programot. Emellett a helyi sajátosságokra és a belterületi közutak karbantartására irányuló programok is említésre méltóak a megyében a 40 és 41 programmal.

A mezőgazdasági programot működtető települések 62,3%-a 5 hektár alatti területeken gazdálkodott, 15,1% az 5 és 10 hektár közötti területet művelők, továbbá 22,6% a 10 hektárt is meghaladó területeket igénybe vevő települések aránya. Nógrád megyének egy beruházási pilot programja futott 2017-ben, amelynek keretében vágóhidat létesítettek Szécsényben.

60 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

61 A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend.

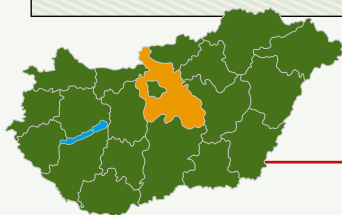
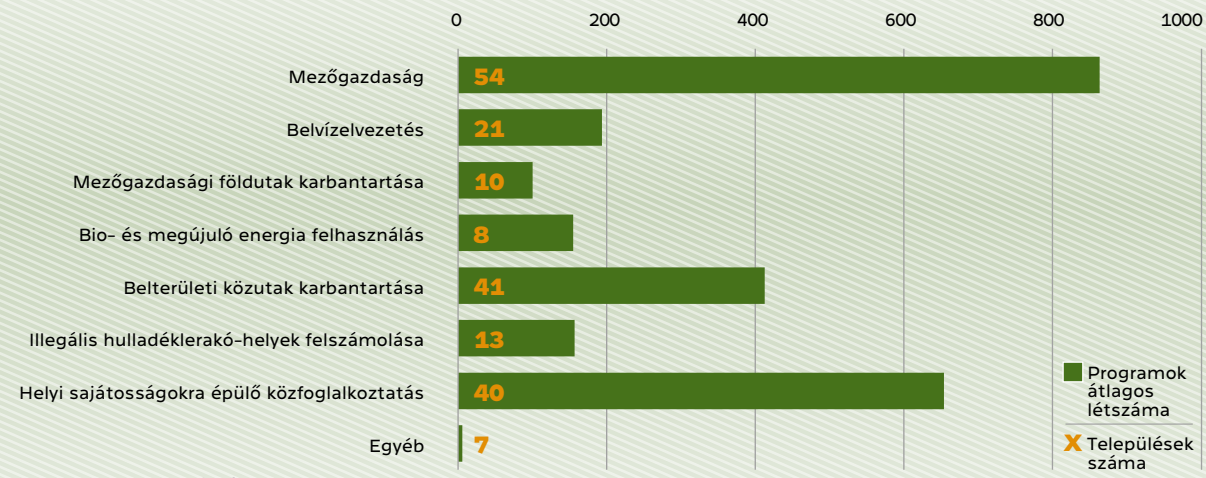
62 A KSH munkaerő-felmérés adata

63 Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

64 Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

VI. Főbb közfoglalkoztatási programok megyénként

Járási programokat indító települések száma és ezen programokban foglalkoztatott személyek 2017. márciustól 2018. februárig tartó átlagos létszáma a közfoglalkoztató települése szerint

Pest megye

Terület: **6 391 km²**

Lakónépesség: **1 247 372 fő⁶⁵**

Járások száma: **18**

A megyéhez tartozó települések száma: **187**

Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **48⁶⁶**

Pest megyében a foglalkoztatottak létszáma kisebb emelkedést követően 572,9 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 69,2%-ot mutatott, amely az országos átlag körüli értéket vett fel. A munkaerő-felmérés 2017. évi adatai szerint a Pest megyei lakóhelyű foglalkoztatottaknak csupán fél százaléka dolgozott közfoglalkoztatási jogviszonyban.

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ⁶⁷	572,9	2,0
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	69,2	1 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ⁶⁸	5,3	-25,6
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ⁶⁹	23,0	-14,5

A nyilvántartott álláskeresők zárónapi létszáma 23,0 ezer fő volt, ami a 14,5%-os mérséklődés eredménye. A

65 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

66 A 290/2014. korm.rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend.

67 A KSH munkaerő-felmérés adata

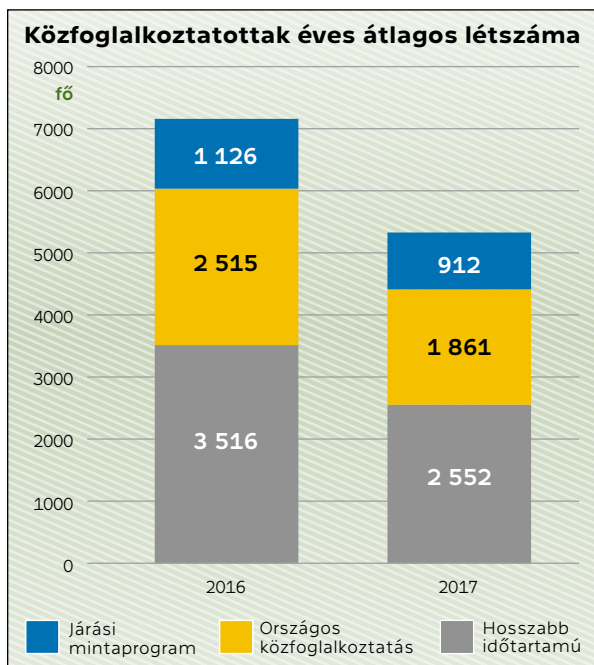
68 Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

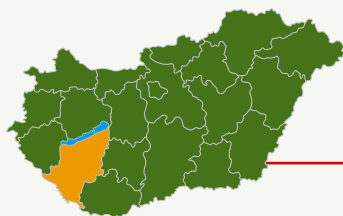
69 Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma egy év alatt erőteljesebben csökkent, mégpedig 25,6%-kal. A Pest megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak (5,3 ezer fő) közel fele (47,9%-a) hosszabb idejű programban, 34,9%-a országos közfoglalkoztatási, 17,1%-a pedig járási mintaprogramban dolgozott. A programok létszámában a legnagyobb csökkenés a hosszabb időtartamú programok esetében figyelhető meg, ahol az átlagos létszám 27,4%-kal mérséklődött. De az országos programok létszáma is több mint negyedével, a mintaprogramoké ötödével esett vissza.

Pest megyében összesen 39 település 101 járási mintaprogramot indított, legtöbbször (22 település) mezőgazdasági programot. Emellett jelentős azon települések száma is, ahol a helyi sajátosságokra épülő (20 db) és a belterületi közutak karbantartására (18 db) irányuló program volt.

A mezőgazdasági programot működtető települések közel háromnegyede 5 hektárnál kisebb területen gazdálkodott 2017-ben. Pest megyében korábban, 2016 decemberében egy egyéb közfoglalkoztatási program indult Tápiószőlősen (ami 2018 májusáig tart), ahol vágópontot alakítottak ki.

Somogy megye

Terület: **6 065 km²**

Lakónépesség: **306 698 fő⁷⁰**

Járások száma: **8**

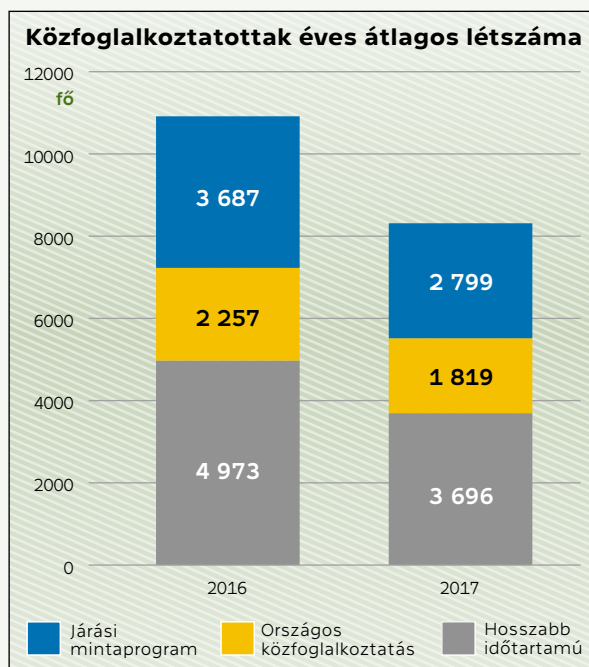
A megyéhez tartozó települések száma: **246**

Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **227⁷¹**

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ⁷²	119,8	-2,9
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	60,7	0,8 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ⁷³	8,3	-23,9
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ⁷⁴	14,8	-1,1

Somogy megyében a foglalkoztatottak létszáma jelentős, 2,9%-os csökkenés után 119,8 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 60,7%-ot mutatott, ami 0,8 %-ponttal alacsonyabb a tavalyi értéknél. A munkaerő-felmérés 2017. évi adatai szerint viszonylag magas, mintegy 10%-os a közfoglalkoztatottak aránya a foglalkoztatottakon belül. ^{72 73 74}

A nyilvántartott álláskeresők zárónapi létszáma szintén jelentős, 14,8 ezer fő volt 2017-ben, ami 1,1%-kal csökkent egy év alatt. A közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma 8,3 ezer fő volt 2017-ben, ami egy év alatt 23,9%-kal csökkent.

A Somogy megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak 44,5%-a hosszabb idejű programban, 33,7%-a járási mintaprogramban, míg 21,9%-a országos programban dolgozott. A hosszabb időtartamú programok átlagos létszáma 25,7%-kal, a mintaprogramok létszáma 24,1%-kal, az országos programoké pedig 19,4%-kal csökkent.

Somogy megyében összesen 150 település 303 járási mintaprogramot indított, legtöbbször (105 település) mezőgazdasági programot. Emellett a belvízelvezetésre, a helyi sajátosságokra és a belterületi közutak karbantartására irányuló programot indító települések száma is említésre méltó a megyében.

⁷⁰ 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

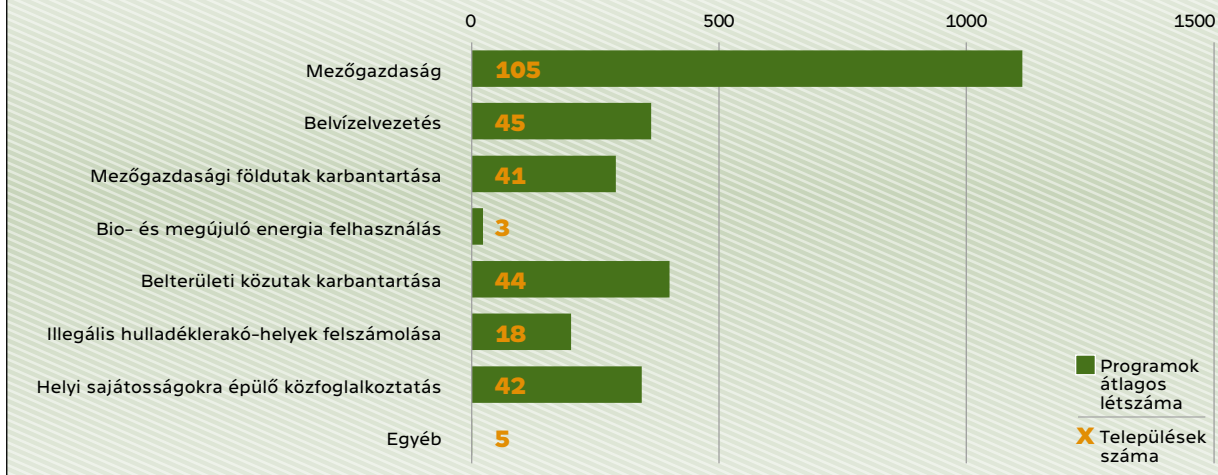
⁷¹ A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend.

⁷² A KSH munkaerő-felmérés adata

⁷³ Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

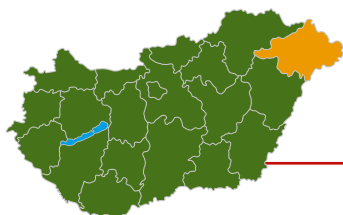
⁷⁴ Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

Járási programokat indító települések száma és ezen programokban foglalkoztatott személyek 2017. márciustól 2018. februárig tartó átlagos létszáma a közfoglalkoztató települése szerint

A mezőgazdasági programot működtető települések háromnegyede 5 hektár alatti területeken gazdálkodott, közel 20% az 5 és 10 hektár közötti területet művelők ará-

nya, továbbá 5,7% a 10 hektárt is meghaladó területeket igénybe vevő települések aránya.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Terület: **5 936 km²**

Lakónépesség: **562 058 fő⁷⁵**

Járások száma: **13**

A megyéhez tartozó települések száma: **229**

Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **223⁷⁶**

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a foglalkoztatottak létszáma jelentős, 6%-os emelkedés után 242,6 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 64,0%-ot mutatott, 4,1 %-ponttal a második legmagasabb növekedést könyvelhette el a megye.

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ⁷⁷	242,6	6,0
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	64,0	4,1 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ⁷⁸	31,4	-15,3
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ⁷⁹	31,2	-4,4

⁷⁵ 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

⁷⁶ A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend.

⁷⁷ A KSH munkaerő-felmérés adata

⁷⁸ Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

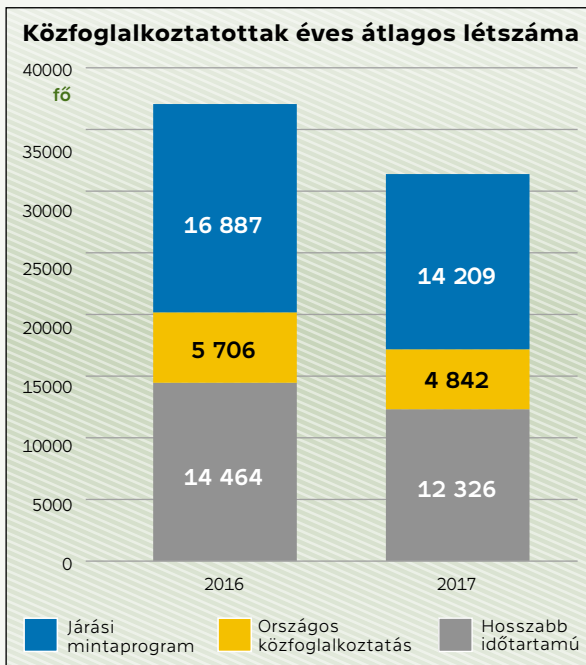
⁷⁹ Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

VI. Főbb közfoglalkoztatási programok megyénként

A munkaerő-felmérés 2017. évi adatai szerint a foglalkoztatottakon belül Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a legmagasabb, 16,1% a közfoglalkoztatottak aránya. A nyilvántartott álláskeresők zárónapi létszáma szintén jelentős, 31,2 ezer fő volt 2017-ben, ami 4,4%-kal csökkent egy év alatt. A közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma - közel azonosan az álláskeresőkével - 31,4 ezer fő volt 2017-ben és egy év alatt 15,3%-kal csökkent.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak 45,3%-a járási mintaprogramban, 39,3%-a hosszabb időtartamú programban, míg 15,4%-a országos programban dolgozott. A különböző programtípusokban résztvevők létszáma egységesen 15% körüli mértékben csökkent 2017-ben 2016-hoz képest.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében összesen 217 település 747 járási mintaprogramot indított, legtöbben (184 település) mezőgazdasági programot. Emellett helyi sajátosságokra és a belterületi közutak karbantartására irányuló programok is említésre méltók a megyében a 136 illetve a 133 programmal.

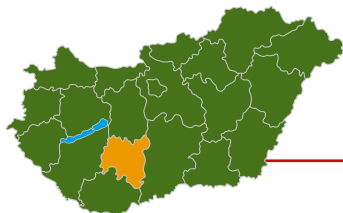
Járási programokat indító települések száma és ezen programokban foglalkoztatott személyek 2017. márciustól 2018. februárig tartó átlagos létszáma a közfoglalkoztató települése szerint

A mezőgazdasági programot működtető települések 36,5%-a 5 hektár alatti területeken gazdálkodott, 29,3% az 5 és 10 hektár közötti területet művelők és 34,3% a 10 hektárt is meghaladó területeket igénybe vevő települések

aránya. Szabolcsnak egy beruházási pilot programja futott 2017-ben, amelynek keretében a meglévő sajtüzemet bővítették ki Tiszaadonyban.

Terület: 3 703 km²

Tolna megye

Terület: **3 703 km²**

Lakónépesség: **221 799 fő**⁸⁰

Járások száma: **6**

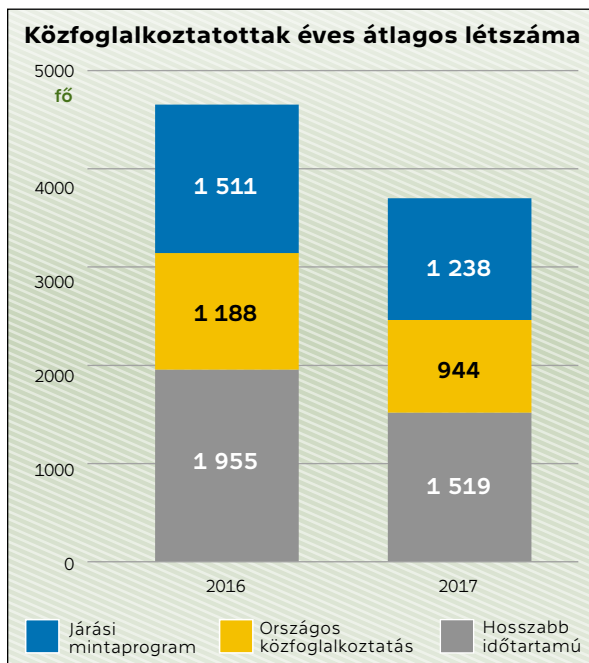
A megyéhez tartozó települések száma: **109**

Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **71**⁸¹

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ⁸²	92,0	2,0
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	63,5	2,3 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ⁸³	3,7	-20,5
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ⁸⁴	6,9	-11,6

Tolna megyében a foglalkoztatottak létszáma kisebb emelkedést követően 92,0 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 63,5%-ot mutatott, ami a harmadik legkisebb értéket jelenti a megyék között, viszont 2,3 %-ponttal emelkedett egy év alatt. A munkaerő-felmérés 2017. évi adatai szerint a Tolna megyei lakhelyű foglalkoztatottak 2,8%-a dolgozott közfoglalkoztatási jogviszonyban.

A nyilvántartott álláskeresők zárónapi létszáma 6,9 ezer fő volt, ami a 11,6%-os mérséklődés eredménye. A közfog-

lalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma egy év alatt erőteljesebben csökkent, mégpedig 20,5%-kal.

A Tolna megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak (3,7 ezer fő) nagyobb hányada, 41%-a hosszabb idejű programban, 33,5%-a járási mintaprogramban, negyede pedig országos közfoglalkoztatási programban vett részt. A hosszabb időtartamú és az országos programok átlagos létszáma közel ötödével, a járási mintaprogramok létszáma pedig 18,0%-kal csökkent egy év alatt.

80 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

81 A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend.

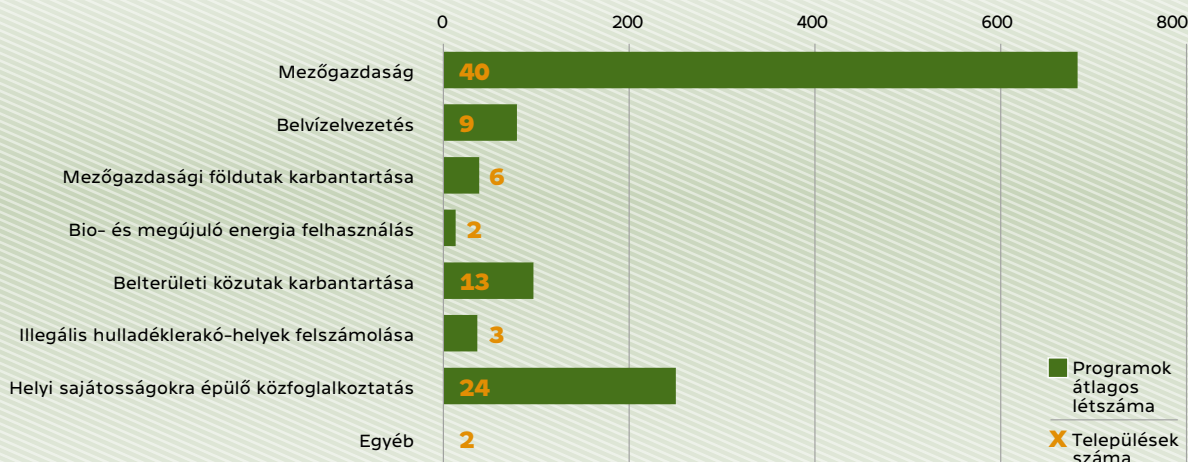
82 A KSH munkaerő-felmérés adata

83 Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

84 Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

VI. Főbb közfoglalkoztatási programok megyénként

Járási programokat indító települések száma és ezen programokban foglalkoztatott személyek 2017. márciustól 2018. februárig tartó átlagos létszáma a közfoglalkoztató települése szerint

Tolna megyében összesen 45 település 99 járási mintaprogramot indított, legtöbbször (40 település) mezőgazdasági programot. Jelentős azon települések száma, ahol helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatási program (24 db) volt.

A mezőgazdasági programot működtető települések többsége (47,5%-a) kisebb, 5 hektár alatti területet művelt, de jelentős a 10 hektáron gazdálkodó települések aránya is (40%).

Vas megye

Terület: **3 336 km²**

Lakónépesség: **253 109 fő⁸⁵**

Járások száma: **7**

A megyéhez tartozó települések száma: **216**

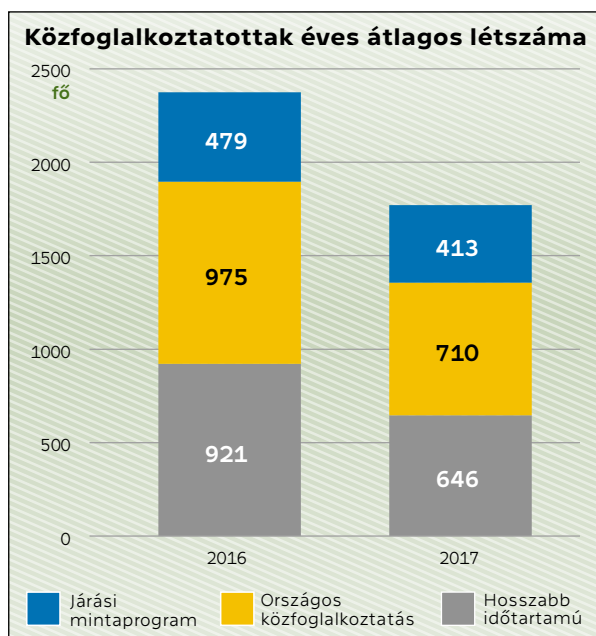
Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **86⁸⁶**

⁸⁵ 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

⁸⁶ A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend.

Vas megyében a foglalkoztatottak létszáma kisebb emelkedést követően 118,8 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 70,4%-ot mutatott, ami alapján Vas megye az öt legjobb helyzetű megye közé tartozik. A munkaerő-felmérés 2017. évi adatai szerint a Vas megyei lakhelyű foglalkoztatottak 1,8%-a dolgozott közfoglalkoztatási jogviszonyban.

A nyilvántartott állás keresők zárónapi létszáma 4,3 ezer fő volt, ami a 2,1%-os mérséklődés eredménye. A közfog-

lalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma egy év alatt erőteljesebben csökkent, mégpedig 25,5%-kal.

A Vas megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak (1,8 ezer fő) nagyobb hányada, 40,1%-a országos közfoglalkoztatási programban, 36,5%-a hosszabb idejű programban, 23,4%-a pedig járési mintaprogramban vett részt. A hosszabb időtartamú és az országos programok

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15–64 évesek), ezer fő ⁸⁷	118,8	0,4
Foglalkoztatási ráta (15–64 évesek), %	70,4	1 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ⁸⁸	1,8	-25,5
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ⁸⁹	4,3	-2,1

átlagos létszáma közel harmadával esett vissza egy év alatt, a járési mintaprogramok létszáma pedig 13,7%-kal csökkent.

Vas megyében összesen 44 település 59 járési mintaprogramot indított, legtöbbször (27 település) helyi sajátosságra épülő programot. Emellett a mezőgazdasági, a belvízelvezetésre és a mezőgazdasági földutak karbantartására irányuló programot működtető települések száma is megemlíthető a megyében.

A mezőgazdasági programot működtető települések közel 90%-a 5 hektárnál kisebb területeken gazdálkodtak 2017-ben.

⁸⁷ A KSH munkaerő-felmérés adata

⁸⁸ Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

⁸⁹ Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

Veszprém megye

Terület: **4 464 km²**

Lakónépesség: **342 501 fő⁹⁰**

Járások száma: **10**

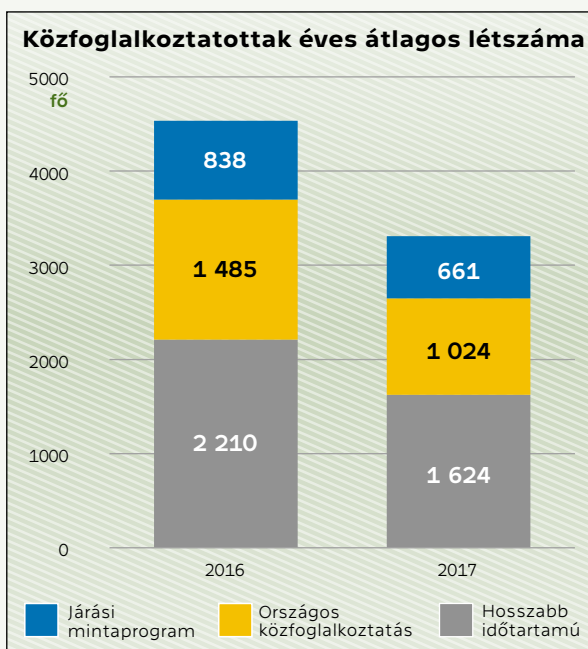
A megyéhez tartozó települések száma: **217**

Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **111⁹¹**

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ⁹²	160,5	2,6
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	71,7	2,7 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ⁹³	3,3	-27,0
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ⁹⁴	6,4	-13,5

Veszprém megyében a foglalkoztatottak létszáma egy jelentős, 2,6%-os növekedés után 160,5 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 71,7%-ot mutatott, ami 2,7%-kal nőtt egy év alatt és a harmadik legmagasabb értéket jelenti a megyék között. A munkaerő-felmérés 2017. évi adatai szerint alacsony, 1,2% a közfoglalkoztatottak aránya a foglalkoztatottakon belül.

A nyilvántartott álláskeresők zárónapi létszáma 6,4 ezer fő volt 2017-ben, ami 13,5%-kal csökkent egy év alatt. A közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma 3,3 ezer fő volt 2017-ben, ami egy év alatt 27,0%-kal csökkent.

A Veszprém megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak közel fele hosszabb idejű programban, ötöde járási mintaprogramban, míg 30,9%-a országos programban dolgozott. A hosszabb időtartamú programok átlagos létszáma 26,5%-kal, a mintaprogramok létszáma 21,1%-kal, az országos programoké 31,1%-kal csökkent.

Veszprém megyében összesen 56 település 97 járási mintaprogramot indított, legtöbbször (27 település) mezőgazdasági programot. Emellett még a mezőgazdasági földutak karbantartása programot indító települések száma is kiemelhető.

A mezőgazdasági programot működtető települések több mint háromnegyede 5 hektár alatti területeken gazdálkodott.

90 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

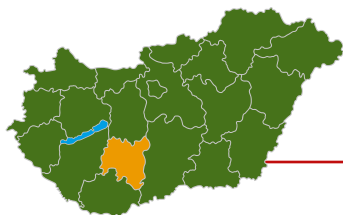
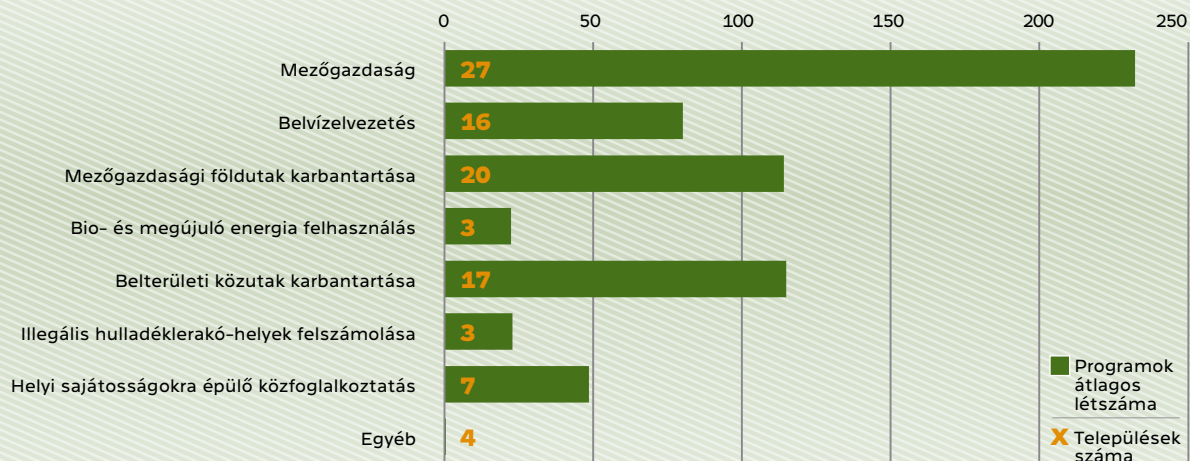
91 A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend.

92 A KSH munkaerő-felmérés adata

93 Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

94 Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

Járási programokat indító települések száma és ezen programokban foglalkoztatott személyek 2017. márciustól 2018. februárig tartó átlagos létszáma a közfoglalkoztató települése szerint

Zala megye

Terület: **3 784 km²**

Lakónépesség: **272 798 fő⁹⁵**

Járások száma: **6**

A megyéhez tartozó települések száma: **258**

Ebből hátrányos helyzetű települések száma: **175⁹⁶**

Zala megyében a foglalkoztatottak létszáma kisebb, 2,8%-os emelkedést követően 125,7 ezer főt tett ki 2017-ben. A foglalkoztatási ráta értéke 70,2%-ot mutatott, az egyik legnagyobb mértékű 3,1 %-pontos emelkedés ebben a megyében történt. A munkaerő-felmérés 2017. évi adatai szerint a Zala megyei lakhelyű foglalkoztatottak 2,8%-a dolgozott közfoglalkoztatási jogviszonyban.

A nyilvántartott álláskeresők zárónapi létszáma 7,3 ezer fő volt, ami egy 7,8%-os mérséklődés eredménye. A közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma egy év alatt erőteljesebben csökkent, mégpedig 18,7%-kal.

	2017	Változás egy év alatt, %
Foglalkoztatottak száma (15-64 évesek), ezer fő ⁹⁷	125,7	2,8
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek), %	70,2	3,1 %-pont
Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma, ezer fő ⁹⁸	4,2	-18,7
Nyilvántartott álláskeresők száma, ezer fő ⁹⁹	7,3	-7,8

Zala megyei lakóhellyel rendelkező közfoglalkoztatottak (4,2 ezer fő) közel hasonló arányban oszlanak meg a program típusok szerint. 36,8%-uk hosszabb idejű programban, 31,7%-uk járási mintaprogramban, 31,5%-uk pedig országos közfoglalkoztatási programban vett részt. A hosszabb időtartamú és az országos programok átlagos létszáma

95 2016 év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat), KSH

96 A 290/2014. korm. rend. szerint és/vagy 105/2015. korm. rend.

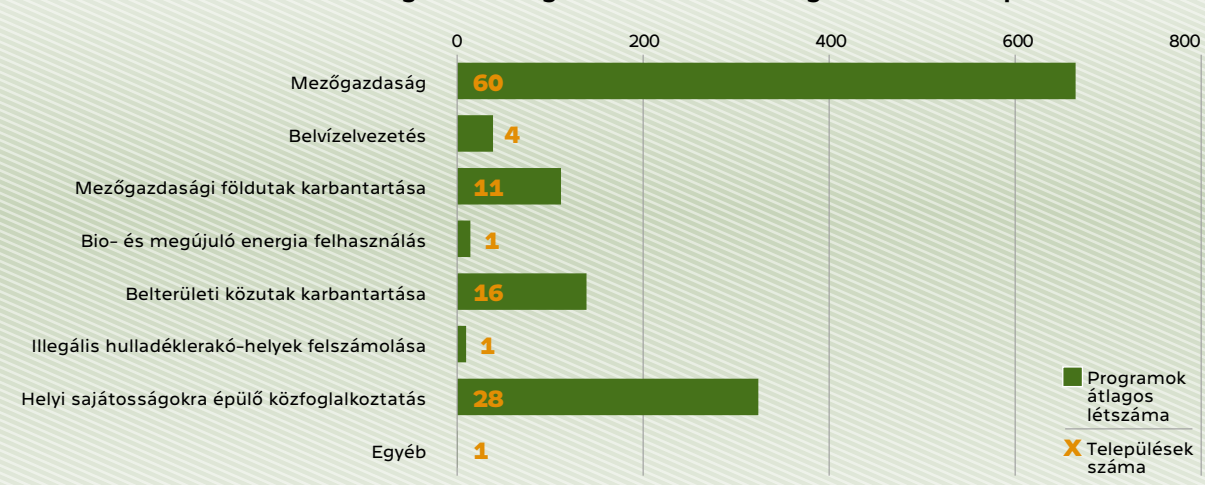
97 A KSH munkaerő-felmérés adata

98 Havi átlagos létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

99 Zárónapi létszámok éves átlaga az egyén lakóhelye szerint

VI. Főbb közfoglalkoztatási programok megyénként

Járási programokat indító települések száma és ezen programokban foglalkoztatott személyek 2017. márciustól 2018. februárig tartó átlagos létszáma a közfoglalkoztató települése szerint

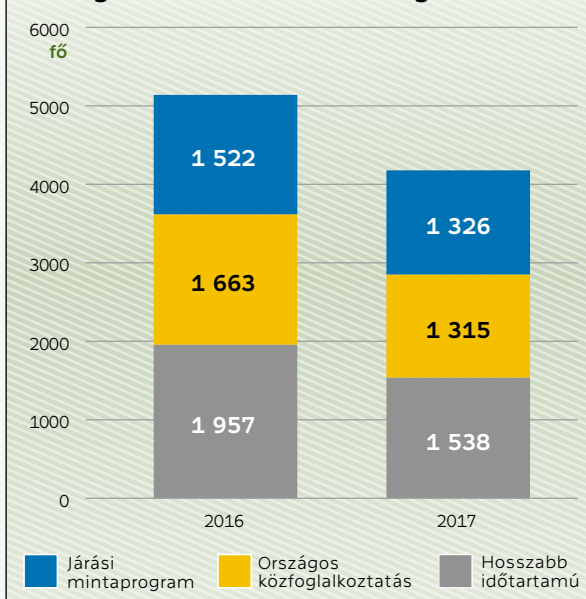

több mint ötödével, a járási mintaprogramok létszáma pedig 12,9%-kal csökkent egy év alatt.

Zala megyében összesen 88 település 122 járási mintaprogramot indított, legtöbben (60 település) mezőgazdasági programot. Emellett még a helyi sajátosságra épülő közfoglalkoztatásra irányuló programot indító települések száma is megemlíthető.

A mezőgazdasági programot működtető települések többsége (88,5%-a) 5 hektár alatti területen gazdálkodott 2017-ben, az 5 és 10 hektár között művelt területek 11,5%-ban jellemezték Zala megyét.

Közfoglalkoztatottak éves átlagos létszáma

Jó gyakorlatok a 2017. évi közfoglalkoztatásban

A 2017. évben a járási startmunka mintaprogramok kibővültek a magas hozzáadott értékű programelemmel, melyben a mezőgazdasági termelés feldolgozásához kapcsolódó feldolgozó kapacitás kiépítésére, már meglévő kapacitás felújítására és bővítésére, a mezőgazdasági termékek feldolgozására kialakított beruházás üzemeltetésére, valamint egyéb termelés és feldolgozásra irányuló program megvalósítására nyílt lehetőség. A Belügyminisztérium összesen **1,6 milliárd Ft** támogatást biztosított e programokra, átlagosan **157 fő** közfoglalkoztatott foglalkoztatásához.

Baranya megye

DRÁVACSEHI, TÉSENFÁ ÉS SZAPORCA KÖZSÉGEK

A három, az *Ős-Dráva térségébe tartozó, fejlesztendő település* integrátori szerepkört vállalva célként tűzte ki további önkormányzatok bevonását, a háztáji gazdaságok újjáélesztését a komplex termelés érdekében (sertés-nyésztés és tartás, kiskapacitású vágóhíd és húsfeldolgozó üzem létrehozása, értékesítés). Elképzeléseik megvalósításához 2017. évben **424 millió Ft** támogatásban részesültek, mely átlagosan **19 fő** közfoglalkoztatását biztosította.

Mivel a vágóhíd kapacitása bővíthető, így további Ős-Dráva települések is bevonhatóak a programba. A sertéstelep az integrációhoz később csatlakozó települési önkormányzatokra adaptálható, a meglévő építészeti tervek rendelkezésre állnak. Takarmány előállítását magában foglaló mezőgazdasági tevékenységgel történő csatlakozásra is lehetőség nyílhat.

A program hosszú távú kimenetele szociális szövetkezet alapítása, működtetése. A tervezett tevékenység a területre jellemző tradicionális értékeket képviselve kapcsolódik az Ős-Dráva nemzeti programban rögzített fejlesztéspolitikai feladatokhoz, továbblépést jelenthet az elmaradott, csekély adóerő-képességgel rendelkező, jelentős munkanélküliséggel küzdő települések számára.

VÉMÉND KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA | Az önkormányzat a magas hozzáadott értékű programjára **52 millió Ft** támogatást kapott a Belügyminisztériumtól, mely összegből száraztésztagyártásra alkalmas üzemet alakított ki. A 2017. március 1. - 2017. december 31. közötti időszakban átlagosan **10 fő** dolgozott közfoglalkoztatás-

ban, akik jellemzően fűrtőjásból, kisebb mennyiségben tyúktőjásból készítettek különböző tézstaféléket. A szükséges alapanyagot az önkormányzat a saját állományából, illetve a helyi őstermelőktől szerzi be. A gyártási kapacitás bővítése mennyiségi, minőségi és kínálatbeli bővülést eredményezett, ugyanakkor hozzájárult a lakosság egészséges táplálkozásához is.

Békés megye

KASZAPER KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA | Az önkormányzat **zöldség és gyümölcsfeldolgozó-, szárító és aszaló üzem**et alakított ki egy saját tulajdonú épület bővítésével és felújításával. A helyben megtermelt zöldségek mellett a környező települések által előállított, értékesítésre szánt zöldségféléket és gyümölcsöket is felvásárolják és feldolgozzák. Azért döntöttek a feldolgozó üzem mellett, mert az alapanyag minőségét jelentősen növeli, ha azt a termőterülethez minél közelebb dolgozzák fel, ami az önköltséget is csökkenti. Többek között almát, szilvát, sárgabarackot, meggyet, fűszerpaprikát, kápia paprikát, paradicsompaprikát, paszternákot, póréhagymát, sárgarépat, levélzöldséget, kaprot, vöröshagymát, zellert, fokhagymát dolgoznak fel. Az előállított termékeket zömmel saját konyhájukon használják fel, de értékesítenek is belőle. A program **104 millió Ft** támogatással valósult meg, átlagosan **9 fő** közfoglalkoztatásával.

VÉSZTŐ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA | Az önkormányzat a 2017. évi közfoglalkoztatási programokban elsősorban mezőgazdasági tevékenységet folytatott, melyben állattartással, növénytermesztéssel és feldolgozással foglalkozott. A programokban átlagosan **8 fő** közfoglalkoztatott dolgozott. A **108 millió Ft** támogatásnak köszönhetően átalakítottak és felújítottak egy használaton kívüli iskolaépületet, melyben egy **tejfeldolgozó üzem** kapott helyet. A gyártáshoz szükséges alapanyagot részben saját juhállományuk, részben pedig a környék állattartóitól felvásárolt tej biztosítja. A feldolgozás során juhtúrót, ordat és joghurtot állítanak elő. A termékeket elsősorban egy országos áruházlánc, éttermek, a környékbeli boltok számára, valamint a saját és a környező települések közétkeztetésében értékesítették. A közfoglalkoztatottak képzésen vettek részt, s közülük 5 fő továbbfoglalkoztatásával az üzem működtetését a Vésztői Szociális Szövetkezet fogja végezni.

VII. Jó gyakorlatok a 2017. évi közfoglalkoztatásban

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

ABAÚJSZÁNTÓ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA | Az önkormányzat a **91 millió Ft** támogatású programjában átlagosan **42 fő** közfoglalkoztatásával egy felújított, önkormányzati tulajdonú épületben kialakította a **„He-lyi termékek boltját”**. Az üzletben a mezőgazdasági programban megtermelt, valamint a húsfeldolgozóban előállított friss töke- húst, a hagyományos ízvilágú, adalék- anyag-mentes, különleges kézműves húskészítményeket, füstölt húsokat értékesítik. Emellett 14 hektáron termelnek zöldséget és gyümölcsöt, amiket szintén feldolgoznak. Termékeikkel elsősorban a város lakosságát látják el, ugyan- akkor viszonteladónak is értékesítenek belőlük.

HÁROMHUTA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA | Há- romhuta 2017-ben **111 millió Ft** támogatást kapott a Belügyminisztériumtól közfoglalkoztatási programja megvalósításához. Az önkormányzat - kihasználva a térség turisztikai lehetőségeit, - egy **erdei iskolát és informá- ciós központot** hozott létre. A projektben átlagosan **9 fő** közfoglalkoztatott dolgozik. Mivel Háromhuta az Aggteleki Nemzeti Park területén helyezkedik el, ezért is nagyon fontos a táj eredeti állapotának, élővilágának a megőrzése. Az önkormányzat a felújítás befejezése után meg kívánja szerezni a **„Minősített erdei iskola szolgáltatás”** címet.

Az **erdei iskola** alapvető célja a szemlélet- és maga- tartásformálás, felelős környezettudat, a helyes ember- természet viszony kialakítása, az ember-erdő kapcsolat megismertetése, az egészséges életmódra nevelés, a fa, mint környezetbarát alapanyag és megújuló energiafor- rás a napjainkban betöltött szerepének hangsúlyozása, a fenntartható fejlődés fogalmának megismertetése és tudatosítása.

Az **információs központban** egy 30 fő befogadására képes, akadálymentes előadótermet alakítottak ki. Az előadóteremben a környékkel kapcsolatos tájékoztatás mellett egészségmegőrzéssel kapcsolatos előadásokat, erdőpedagógiai és kézműves foglalkozásokat tartanak. A program elsődlegesen az általános iskolák alsós és a felsős

tanulóit, másodlagosan a közép- és felsőfokú iskolásokat szólítja meg, de a kapacitás kihasználása érdekében a szálláshelyet igénybe vehették a felnőttek is.

TRIZS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA | Trizs Község Önkormányzata az előző évek járási startmunka minta- programjaiban túlnyomórészt növénytermesztéssel, és a megtermelt mezőgazdasági termékek feldolgozásával foglalkozott. Az Önkormányzat 2015. évben kiegészít- ő támogatásból beszerezte a gyümölcsfeldolgozáshoz szükséges gépeket, eszközöket és berendezéseket. 2017. évi programjukat a Belügyminisztérium **67 millió Ft**-nyi támogatásával valósították meg, melyből a gyümölcs- feldolgozó üzemet újították fel és bővítették ki, amely munkában átlagosan **13 fő** közfoglalkoztatott vett részt. A feldolgozó üzem hosszú távú működtetéséről a település szociális szövetkezete gondoskodik majd. Termékeik egy magasabb feldolgozottsági szinten kerülhetnek piacra, és egy egészségtudatosabb vevői kört is elértek. A készter- mékeket a közétkeztetésben, vendéglátó egységekben használják fel, valamint kézműves termékként, kis kisse- relésben a településre érkező turistáknak kívánják majd értékesíteni.

KOVÁCSVÁGÁS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA | Az önkormányzat a Belügyminisztérium **85 millió Ft**-os tá- mogatásával alakította ki a **térség polgári- és védelmi kikép- ző és oktató bázisát**. Az épület – a teljes kihasználtság érdekében – idegenforgalmi szálláshelyként is működik, de a közfoglalkoztatási programokhoz kapcsolódó képzé- seket, orvosi vizsgálatokat és munkavédelmi előadásokat is itt tartják, illetve öltözőként és melegedőként is funkci- onál. Kovácsvágáson átlagosan **35 fő** közfoglalkoztatása valósult meg.

CIGÁND VÁROS ÖNKORMÁNYZATA | Az egyéb köz- foglalkoztatási mintaprogramban **faipari és kárpitos te- vékenységet folytatnak**, az önkormányzat tulajdonában lévő építményben. A legyártott bútorokat a környékbeli önkormányzatok, vendéglátással és szálláshely szolgál-

tatással foglalkozó vállalkozók, valamint egy bútoripari termékek forgalmazásával foglalkozó, országos hálózattal rendelkező nagykereskedelmi cég részére kívánják értékesíteni. Közfoglalkoztatási programjuk keretében faipari és kárpitos tevékenységet végeznek fémpanelekből épült, többterű, 400 m² alapterületű csarnokukban. **2017. évben összesen 5 040 db bútort** (ágyakat, kanapékat, szekrényeket, polcokat stb.) gyártottak átlagosan **17 fő** közfoglalkoztatott részvételével. Programjukat a Belügyminisztérium **38 millió Ft**-tal támogatta.

Győr-Moson-Sopron megye

RÁBASZENTMIHÁLY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA |

Az önkormányzat a közfoglalkoztatás keretében több éve intenzív mezőgazdasági tevékenységet folytat. 2017. évi programjukat **134 millió Ft**-tal támogatta a belügyi tárca. Átlagosan **5 fő** bevonásával kialakítottak egy **tésztagyártó üzemet**, amelyben 8 tojásos gluténmentes tésztát gyártanak. A tésztákat Csornán, az önkormányzat által létrehozott üzletben értékesítik, mely együttműködés keretében lehetőséget biztosít a környező településeknek a mezőgazdasági programokban előállított terményeik értékesítésére. A kertészeti veteménygazdálkodást folytatják, mely a feldolgozó üzem működésének egyik nélkülözhetetlen feltétele. A feldolgozott termékek iránt nagy igény mutatkozik az óvodai-, és a közétkeztetés területén, illetőleg a lakosság körében.

TÉT TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATA | Az önkormányzat **133,5 millió Ft** támogatással térkő, szegélykő és betonelemek gyártását valósítja meg. 2015. évben kezdte meg a beton-manufaktúra üzem a tevékenységét, melyet 2016-ban tovább fejlesztettek, így sok járdát és több közterületet sikerült felújítaniuk. 2017-ben az önkormányzati beton-manufaktúrában **23 fő** közfoglalkoztatottal már elsősorban saját felhasználásra, beépítésre állították elő a késztermékeket. Tét Városban a felmérések alapján 2020-ig közel 40 000 m² járdát és közterületet indokolt felújítani és javítani annak érdekében, hogy a biztonságos munkába (iskola, óvoda) való eljutást biztosítani tudják. Terveik szerint a későbbiekben a járási településeken kívánják a kiváló minőségű térköveiket értékesíteni.

Jász-Nagykun-Szolnok megye

BEREKFÜRDŐ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA | Az önkormányzat 2012. évben startminta munkaprogram keretében kertészetet hozott létre, 2017-ben már 7 hektáron folytattak intenzív mezőgazdasági tevékenységet. A megtermelt zöldségfélét a közétkeztetésben használták fel, azonban a megnövekedett terménymennyiség indokoltá tette a további feldolgozást. A település célja a feldolgozottsági szint növelése, a teljes termékpálya lefedése, valamint a fogyasztói piacon történő megjelenés biztosítása volt, amelynek elérése érdekében **207 millió Ft** támogatással **gyümölcs- és zöldségfeldolgozó üzemet hoztak létre**. A 300 négyzetméter alapterületű üzemben átlagosan **5 fő** közfoglalkoztatott dolgozott, akik ecetes savanyúságokat, pasztőrözött gyümölcs- és zöldségleveket, rostos szörpöket, lekvárokat, befőtteket, aszalt, szárított gyümölcsöket készítettek, melyek alapanyagát a mezőgazdasági tevékenység során előállított termények biztosítják.

RÁKÓCZIFALVA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA | A település önkormányzata 2017-ben **137 millió Ft** támogatásban részesült, hogy közfoglalkoztatási programját megvalósítsa. Összesen átlagosan **15 fő** kapott munkát a programban. 21 hektár területen őszi és tavaszi vetésű, szántóföldi gabonát termeltek, valamint létrehozta egy gyógynövény feldolgozó kisüzemet. A gyógynövény alapanyagot a Váci Egyházmegye Vidékfejlesztési Nonprofit Kft.-től vásárolta fel, amely közfoglalkoztatási mintaprogramot indított. **Az önkormányzat 300 db tojtyúk mélyalmos** tartására alapozott étkezési tojástermelést folytat. Ugyanakkor **70 db húshasznú juh**, illetve **10 db húsmarha tenyészállat** tartása mellett őshonos baromfifajokból, sertésből, kecskéből, bivalyból, nyúlból álló **tenyészállomány kialakítását is megkezdtek**. A megtermelt étkezési tojás nagyobb hányadát élelmiszeripari tevékenység keretében kialakított **száraztésztagyártó műhelyben** dogozzák fel. Ebben az épületben egy szociális boltot alakítottak ki, valamint gyógynövény-feldolgozó helységet is. Az előállított élelmiszereket és termékeket az 1600 adagos közkonyhán használják fel, a felesleget a boltban, illetve adott városi rendezvények alkalmával értékesítik.

VII. Jó gyakorlatok a 2017. évi közfoglalkoztatásban

TISZATENYŐ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT | Az önkormányzat – építve a település hagyományaira – a közfoglalkoztatás keretében elsősorban mezőgazdasági ágazatokat alakított ki. A közfoglalkoztatottak jelentős része a mezőgazdasági programban dolgozik, 2017-ben **10 fő** vett részt ezekben a munkákban. Kezdetben mangalicákat neveltek ridegtartásban, később áttértek a húsjellegű sertéstenyésztésre. A hízók jelentős részét élőállatként értékesítik. A 2017. évi **115 millió Ft** közfoglalkoztatási támogatásból az önkormányzat az állattartás infrastrukturális feltételeinek kialakítását és működtetését valósíthatta meg.

Komárom-Esztergom megye

ETE KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA | Az önkormányzat 2017-ben **104 millió Ft** összegű támogatással **elektronikai hulladékbontót** alakított ki, az évi közel 200 tonna e-hulladék alapanyag hasznosítására. A technológiai folyamat során **10 fő** közfoglalkoztatott az e-hulladékok korszerű és környezettudatos szelektív gyűjtésében, kezelésében és homogenizált szétbontásában, illetve ezek értékesítésében, újrahasznosításában vett részt. A támogatási időszak végeztével az Etei Szociális Szövetkezet folytatja majd a projektet.

VIII.

Kapcsolattartás az önkormányzatok érdekszövetségeivel

A Belügyminisztérium Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkársága folyamatos kapcsolatban áll a települési önkormányzatok szövetségeivel. Ilyenek többek között a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ), a Magyar Önkormányzatok Szövetsége (MÖSZ), Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége (MÖOSZ), Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége (KÖSZ), a Magyar Faluszövetség. A szövetségek által rendezett konferenciákon 2017. évben a településfejlesztés, a települések gazdaságélénkítő szerepe, a társadalmi integráció témakörein túl a közfoglalkoztatás aktuális helyzetéről, a közfoglalkoztatás főbb céljairól is tájékoztatást kaptak a település vezetői, jegyzői. A közfog-

lalkoztatás rendszerének módosításán túl, új beruházási jellegű magas hozzáadott értékű programok pályázati lehetőségére is felhívtuk a figyelmet az érdeklődők számára. 2017. évben 16 településen (Mánfa; Zalaszentő; Szigliget; Kisbodak; Pétfürdő; Kistokaj; Óriszentpéter; Szarvas; Héreg; Nógrádmарcali; Isaszeg; Tiszanána; Nyírbátor; Siófok; Bükkfürdő) és a fővárosban került sor a közfoglalkoztatás témakörét érintő szakmai megbeszélésre, amelyen közel 600 településvezető, jegyző, közfoglalkoztatási szakértő vett részt. A Belügyminisztérium Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkársága valamennyi fórumon meghívott előadóként vállalt szerepet, az előadásokat követően konzultációkra is sor került.

Közfoglalkoztatási kiállítások

Az értéktéremtő közfoglalkoztatási tevékenység bemutatására nagyszerű lehetőséget nyújtanak a közfoglalkoztatási kiállítások. A kiállításokon a nagyközönség megismerheti a közfoglalkoztatási programok kézzelfogható eredményeit, információt kaphat megtermelt árucikkek sokszínűségéről, részt vehet az egyes termékek elkészítésében, miközben ízelítőt kaphat a kistélepülések gasztronómiai kínálatából, valamint kulturális életéből. Ugyanakkor a kiállítások remek fórumot teremtenek a közfoglalkoztatók közötti tapasztalatcserére is.

Mindezen események kiváló színterei a közfoglalkoztatás helyi, megyei, járási szintű bemutatkozásának. Közelebb

hozza a helyi közösségekhez, a helyben lakó emberekhez a közfoglalkoztatás sokszor félreértelmezett, vagy nem kellően ismert rendszerét, az abban folyó tevékenységeket, eredményeket. Látványos eszközként szolgálnak ezek a kiállítások arra, hogy kézzel foghatóvá váljanak mindazok az értékek, megalkotott termékek, melyeket a közfoglalkoztatás során a programokba bevont állásukereső személyek előállítottak. E rendezvényeken való részvételi lehetőség elismerés az önkormányzatok irányába, a közfoglalkoztatásban végzett áldozatos munkáért, a közfoglalkoztatottak munkaszocializációjának elősegítéséért, a települések fejlesztésében elért eredményekért.

IX.1. A megyei közfoglalkoztatási kiállítások

Az értéktéremtő közfoglalkoztatás eredményeinek kiállítás keretében történő bemutatására első alkalommal 2013-ban került sor Békés megyében, 54 kiállító település részvételével. A Békés megyei rendezvényt több, hasonlóan sikeres kiállítás követte, 2014-ben összesen 402, 2015-ben összesen 326 kiállító település részvételével. 2016-ban kilenc megyében (Borsod-Abaúj-Zemplén, Komárom-Esztergom, Jász-Nagykun-Szolnok, Békés, Tolna, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Nógrád és Csongrád megyékben) összesen 418 kiállító közreműködésével szerveztek kiállítást a közfoglalkoztatási programok koordinálásban részt vevő kormányhivatalok.

A közfoglalkoztatási kiállításokon részt vevő települések termékeik bemutatásával a nagyközönség számára megmutathatják azt, hogy – bár a közfoglalkoztatás egy átmeneti foglalkoztatási forma – ezen foglalkoztatási típusban is rendkívül sokrétű, értéket teremtő tevékenységgé formálódó munka folyik. A kiállítások programját szakmai fórumok, színpadi produkciók, a gyermekek részére játszótér és állatsimogató színesítették. Több helyszínen lehetőség nyílt a tájfellegű ételek főzésére, kóstoltatására is.

A megyei közfoglalkoztatási kiállítások népszerűsége és sikeressége nyomán a Belügyminisztérium a korábbi évhez hasonlóan 2017-ben is indokoltan tartotta a ren-

dezvények szervezésével kapcsolatban felmerült költségek központi támogatását, amely alapján a kormányhivatalok a szervezési kiadásaihoz költségtámogatást vehettek igénybe.

2017. évben a közfoglalkoztatási kiállítások sorát a Jász-Nagykun-Szolnok megyei és a Komárom-Esztergom megyei kiállítások nyitották meg 2017. szeptember 5-én. Ezt követően szeptember 7-én Békés megyében, szeptember 8-án Hajdú-Bihar megyében, szeptember 8-án és 9-én Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, szeptember 14-én Szabolcs-Szatmár-Bereg és Tolna megyében, szeptember 15-én Bács-Kiskun, szeptember 23-án pedig Nógrád megyében mutatták be kiállítás keretében a közfoglalkoztatás eredményeit. A megyei kiállításokat a Csongrád megyei IV. Adventi Közfoglalkoztatási Kiállítás és Vásár zárta 2017. november 29-én és 30-án.

A korábbi évektől eltérően 2017-ben a megyei szintű rendezvények mellett járási kiállítások is színesítették a közfoglalkoztatási kiállítások palettáját: 2017. július 23-án Tiszagyulaházán, augusztus 4-én Szikszón, szeptember 9-én és 10-én Nagykátán, szeptember 16-án pedig Sárán don rendezték meg a járási hivatalok a közfoglalkoztatási tevékenységet bemutató rendezvényeiket.

IX.1. A III. Országos Közfoglalkoztatási Kiállítás

A már hagyományosnak mondható közfoglalkoztatási kiállítások rendezvénysorozat legkiemelkedőbb állomása a fővárosi seregszemle, hiszen itt az ország minden tájáról érkeznek közfoglalkoztatók, hogy megismertessék értékteremtő munkájukat az érdeklődőkkel.

A kiállítást 2017-ben első ízben nemzetközi konferencia előzte meg, amelyen a közfoglalkoztatás rendszeréről, jó gyakorlatairól, valamint a lehetséges kimenetekről, a szociális szövetkezetek működésének magyar és külföldi tapasztalatairól hallhattak a vendégek. A hazai prezentációk mellett olasz, spanyol, szlovák és német előadók bemutatták hazájuk gazdasági és foglalkoztatáspolitikai helyzetét, sajátosságait, illetve egyéni megoldásait.

A Belügyminisztérium 2017-ben harmadik alkalommal szervezte meg az Országos Közfoglalkoztatási Kiállítást Budapesten. A szeptember 22-23-án megrendezett eseményen 115 közfoglalkoztató és 17 szociális szövetkezet mutatta be közfoglalkoztatási programjait, illetve a programok keretében előállított terményeit, termékeit. A kétnapos rendezvénynek – az előző évekhez hasonlóan – a Vajdahunyad vára biztosított különleges hangulatot. Pogácsás Tibor önkormányzati államtitkár nyitóbeszédében méltatta a közfoglalkoztatás jelentőségét, hozzátéve: e foglalkoztatási forma bizonyítottan értékteremtő, de csupán átmeneti megoldás, mert a cél az, hogy mielőbb és minél többen találjanak munkát az elsődleges munkaerőpiacon. Rámutatott, hogy a közfoglalkoztatásból kivezető utak egyike a szociális szövetkezeti forma, amely fontos lépcsőfok az önellátás felé, a helyi foglalkoztatás megteremtésére. Ezért is örömdetes – tette hozzá, – hogy az idei kiállításon az úgynevezett Szociális szövetkezetek utcájában mutatkoznak be.

A kiállított termékek rendkívül széles skálán mozogtak, bemutatva a közfoglalkoztatók ötletgazdagságát. A közel tízezer látogató megismerkedhetett a mezőgazdasági programokban létrehozott termékekkel, a termesztett növényekkel (pl. zöldségek, gyümölcsök, gyógynövé-

nyek), valamint az ezek feldolgozása révén elkészített termékekkel (savanyúságok, lekvárok, szörpök, befőttek, tézsfélék). A közfoglalkoztatás keretében számos egyéb termékféleséggel is találkozhattak az érdeklődők, többek között textilipari áruk óriási választékával, virágkötészeti, faipari termékekkel, gyermekjátékokkal is. Több település látványfőzés és kóstoltatás keretében mutatta be gasztronómiai különlegességeit, az ingyencék a kecske, juh, sertés, a merészebbek a struccpörköltet is megízlelhatték. E mellett kulturális programokkal, szabadtéri filmvetítéssel, játszószarokkal és kézműves bemutatókkal is várták az érdeklődőket.

Ebben az esztendőben is megválasztották a „Legjobb stand” díj első három helyezettjét. A győztes Nagyrábé települési önkormányzat lett, a második helyen Sajóalgóc, míg a harmadik helyen Karcza önkormányzata végzett. A díjakat dr. Hoffmann Imre közfoglalkoztatási és vízügyi helyettes államtitkár adta át a nyerteseknek. Mint mondta, a Belügyminisztérium azzal a céllal indította útnak e rendezvény-sorozatot, hogy fórumot teremtsen a közfoglalkoztatók közötti tapasztalatcserének, illetve a nagyközönség számára annak, hogy széleskörűen megismerje a közfoglalkoztatás sokszínűségét. A kiállítás sikere – tette hozzá a helyettes államtitkár – az egész közfoglalkoztatás, illetve a közfoglalkoztatásban résztvevők áldozatos munkájának köszönhető. Megköszönte a résztvevők, a szervezők munkáját, s további sok sikert kívánt a kiállítóknak, jelezve azt is, hogy reményei szerint jövőre ismét lesz alkalmuk értékteremtő munkájuk eredményeit megmutatni.

Interneten elérhető
közfoglalkoztatási információk:
Közfoglalkoztatási portál

A Belügyminisztérium 2015. március 22-én indította el tematikus honlapját azzal a céllal, hogy minél szélesebb körnek tudjon információkat biztosítani a közfoglalkoztatás aktuális tudnivalóiról. A Közfoglalkoztatási portál a kormány.hu honlapcsalád részeként összegyűjti a közfoglalkoztatással kapcsolatos híreket, eseményeket és kutatási eredményeket, valamint a képzésekre, szolgáltatásokra vonatkozó információkat. A látogatók megismerkedhetnek a közfoglalkoztatás rendszerének alapvető fogalmaival, tájékoztatókat találhatnak a közfoglalkoztatás munkavédelmi tudnivalóiról, vagy egyebek mellett arról, hogy hátrányos megkülönböztetés esetén hová fordulhatnak jogi segítségnyújtásért.

A Közfoglalkoztatási portálon egyebek mellett tájékoztató és leírások olvashatóak a közfoglalkoztatási programokról és munkakörökről, a közfoglalkoztatás megvalósításáról, a kulturális programokról, a hajléktalan mintaprogramról, valamint arról is, hogy mi minden szükséges egy életképes szociális szövetkezet létrehozásához. Fogalom- és jogszabálytár segíti az érdeklődőket a tájékozódásban. A honlap 20 évre visszamenően mutatja be azt az utat, hogy milyen állomásokon keresztül jutottunk el a 2011-ben megújult közfoglalkoztatás rendszeréhez. A Kutatások, jelentések menüpontban recenziók, illetve összefoglalók olvashatóak a közfoglalkoztatást érintő kutatásokról.

A weblap összegyűjti azokat a közfoglalkoztatási jó gyakorlatokat, amelyeket egyes önkormányzatok, vagy más közfoglalkoztatók igen magas színvonalon valósítanak meg. Ezek a kiváló példák ösztönözhetik azokat az önkormányzatokat, amelyek még nem vettek részt hasonló programok megvalósításában, valamint ötletet adhatnak más közfoglalkoztatók számára is. A weblap által összegyűjtött „jó gyakorlatok” mellett a honlapról letölthető kiadványok is további kiváló példákkal szolgálnak a közfoglalkoztatóknak programjaik megtervezéséhez és lebonyolításához. A közfoglalkoztatók mindezek mellett iratmintákat és hasznos segédleteket találhatnak az oldalon, továbbá információkat az őket érintő legfontosabb határidőkről és pályázatokról.

A honlap látogatóinak lehetőségük van arra is, hogy a Közfoglalkoztatási portálon keresztül vegyék fel a kapcsolatot a Belügyminisztérium közfoglalkoztatási főosztályaival. A portál hároméves fennállása óta több mint száz megkeresés érkezett a Belügyminisztérium munkatársaihoz, amelyek a beküldők részére rövid időn belül megválaszolásra kerültek.

A portál fennállásának első három évében közel nyolcszáz ezer oldalmegtekintés történt. Az elmúlt években közel 150 ezer felhasználó (újak és visszatérők is) közel 200 ezer munkamenetet indított el.

Havonta átlagosan 3-4 ezer egyedi látogatója van a honlapnak, amely megfelelő volumennek számít egy ehhez hasonló szakmai weblapon. Az oldal kiválóan betölti tájékoztató funkcióját, aminek megfelelően a közfoglalkoztatottak és a közfoglalkoztatók, a munkaerőpiaci szakértők, kutatók, valamint minden érdeklődő bátran nyúlhat az itt olvasható tartalmakhoz. A portálra a Belügyminisztérium olyan információs bázisként tekint, amely abban az esetben megkerülhetetlen, amennyiben szeretnénk megismerni a közfoglalkoztatás jelenlegi, illetve elmúlt éveinek helyzetét.

A Belügyminisztérium szándéka szerint a portál továbbra is elsődleges kommunikációs csatornaként szolgál a közfoglalkoztatást érintő hírek és tájékoztatók közlése terén.

A portál elérhetősége:

kozfoglalkoztataskormany.hu

A Virtuális Közfoglalkoztatási Piac

A Virtuális Közfoglalkoztatási Piac 2015. szeptember 16-i bevezetésének célja az volt, hogy támogassa a Belügyminisztérium azon elvárásának teljesülését, amely közfoglalkoztatási tevékenység során előállított termékfelesleg értékesítésének segítésére vonatkozott. Ennek keretében az alkalmazás lehetőséget nyújt arra, hogy a közfoglalkoztatók rögzíthessék termékfeleslegüket, illetve kereshessenek a rögzített termékek között, valamint lehetőséget biztosít a termékfelesleggel rendelkező és a felkínált termékek iránt érdeklődő közfoglalkoztatók közötti kapcsolatfelvételle. 2017. december 31. napjáig a Virtuális Közfoglalkoztatási Piac felületén a termelői tevékenységben érintett közfoglalkoztatók közel 90%-a regisztrált, terméket a regisztrált felhasználók 58,3%-a rögzített. Az alkalmazás

felületén 1015 különböző termékfelesleg rögzítése történt meg, közülük 2017. december 31. napján 360 termékből volt elérhető felesleg. A Virtuális Közfoglalkoztatási Piac használata során felmerült módosítási javaslatok alapján megkezdődött az alkalmazás továbbfejlesztése, több olyan funkció kialakítása van folyamatban, amely kényelmesebbé és hatékonyabbá teszi az alkalmazás használatát. Az új funkciók bevezetésére várhatóan 2018. első félévében kerül sor.

A Virtuális Közfoglalkoztatási Piac elérhetősége:

vkp.munka.hu

Közfoglalkoztatás a média tükrében

A közfoglalkoztatást 2017-ben is hangsúlyos sajtófigyelem övezte: több száz hír, elemzés, interjú és riport jelent meg a közfoglalkoztatáshoz köthetően. Ez a kiemelt érdeklődés elkerülhetetlen egy olyan sokrétű és szerteágazó program esetében, amely egyszerre lát el szociál- és foglalkoztatáspolitikai, valamint településfejlesztési funkciókat is. Az országos média híradásaiban és elemzéseiben továbbra is a közfoglalkoztatás foglalkoztatáspolitikai rendeltetését helyezik előtérbe, noha szociális és település-fenntartási funkciói sem kisebbrendűek.

A közfoglalkoztatás fokozatos létszámcsökkentése kiemelt médiaérdeklődésre tartott számot, decemberig több mint száz cikk, riport és híradás született e témát érintően. Az Európai Bizottság elismerően írt Magyarországról a 2017. évi országjelentésében. Pozitívan látták a munkanélküliség csökkentését, és hogy a kormány az elsődleges munkaerőpiacra próbálja átirányítani a közfoglalkoztatottakat.

Az országos sugárzású **televízióadók** hírműsoraikban rendszeresen jelentek meg közfoglalkoztatással kapcsolatos hírek és riportok (RTL Klub, TV2, RTL II, M1, Hír TV, EchoTV, ATV, Duna TV). A **rádióadók** közül az alábbiak emelhetők ki, amelyek beszámoltak a közfoglalkoztatást érintő hírekről: MR1 Kossuth Rádió, InfoRádió, Petőfi Rádió, Klubrádió, Lánchíd Rádió stb. Az MR1 Kossuth Rádió rendszeresen közölt részletes riportot egy-egy település közfoglalkoztatási programjairól, az ott végzett tevékenységekről.

Országos napi- és hetilapok is foglalkoztak a közfoglalkoztatással kapcsolatos hírekkel (Magyar Nemzet, Magyar idők, Népszava, Napi Gazdaság, Világgazdaság, Vasárnapi Hírek stb.) A **megyei és regionális napilapok** mindegyike érintett a közfoglalkoztatással kapcsolatos sajtómegjelenésekben, beszámolóik fókusza inkább egy-egy települési program részletesebb bemutatása. Az **online lapok, hírportálok**, szintén közöltek közfoglalkoztatással kapcsolatos híreket, tartalmakat: Index, Origo, hir24.hu, hirado.hu, atv.hu, VS.hu, MNO, HVG.hu, Portfolio, 168 Óra, Abcug.hu, 444, mandiner.hu, figyelo.hu stb.

A témakörök általában jól körülhatárolhatóak, a cikkek attitűdje széles skálán mozog.

A sajtóban felmerülő leggyakoribb témák

- **Közfoglalkoztatási bér**
- **Idénymunka**
- **Munkaerőhiány és közfoglalkoztatás**
- **18 éven aluliak közfoglalkoztatása**
- **A közfoglalkoztatásra szánt forrás összege**
- **A közfoglalkoztatottak létszáma és munkaerőpiacra gyakorolt hatása**
- **Képzések**
- **Közfoglalkoztatottakat foglalkoztatnának a vendéglátósok**
- **A közfoglalkoztatást érintő törvénymódosítások**
- **Visszakövetelt támogatások**
- **Közfoglalkoztatásból történő kizárás**
- **Munka- és balesetvédelmi kérdések**
- **Jó gyakorlatok**
- **Szegénység és közfoglalkoztatás**
- **Közfoglalkoztatási kiállítások**

Közfoglalkoztatási kiadványok 2017

1. Közfoglalkoztatási Kiállítások 2016

Megjelenésének éve: **2017**

A kiadvány a 2016. év országos és megyei közfoglalkoztatási kiállításainak tapasztalatait összegzi. Bemutatja a közfoglalkoztatás rendszerét, annak sikereit, jó gyakorlatait, a megvalósult programok eredményeit. A 2016. évben kilenc vidéki helyszínen és a II. Országos Közfoglalkoztatási Kiállításon, Budapesten mutathattak be a közfoglalkoztatók, akik standjaikon keresztül megismertették a látogatókkal a közfoglalkoztatás értékeit, a vidék hagyományait, a magyar kultúra szépségét.

2. Közfoglalkoztatási Évkönyv (2011-2016)

Megjelenésének éve: **2017**

Az összefoglaló kiadvány azzal a céllal készült, hogy a közfoglalkoztatás jó gyakorlatait magas színvonalon megvalósító önkormányzatok példáján keresztül ösztönözze azokat az önkormányzatokat, amelyek még nem vettek részt hasonló programok megvalósításában. Emellett nagy szerepe volt a közfoglalkoztatás átfogó történetének, eredményeinek széles körben való megismertetésében, elterjesztésében. A fényképekkel és ábrákkal gazdagon illusztrált kiadvány lehetőséget teremtett az érdeklődők számára, hogy a közfoglalkoztatás kialakult rendszerével megismerkedjenek, felmerülő kérdéseikre választ kapjanak.

A közfoglalkoztatási támogatások szabályszerű felhasználásának ellenőrzése

A Belügyminisztérium kiemelt figyelmet fordít a közfoglalkoztatási támogatás szabályszerű felhasználásának ellenőrzésére, ellátja a kormányhivatalok és járási hivatalok hatósági ellenőrzési feladatainak szakmai felügyeletét,

ellenőrzi a közfoglalkoztatási jogviszonyra vonatkozó feltételek, a kormányhivatalok és járási hivatalok által kötött hatósági szerződésben, valamint a közfoglalkoztatási szerződésben foglaltak teljesülését.

XIV.1. A Belügyminisztérium által lefolytatott ellenőrzések

XIV.1.A. *Panaszok és közérdekű bejelentések alapján indult ellenőrzések*

2017. évben 37 bejelentés érkezett a Belügyminisztériumhoz, melyből 8 panasz és 29 közérdekű bejelentés volt. A bejelentések 9 esetben névtelenül és 28 esetben a bejelentő személy adatainak megadásával történtek. Tárgyévben mind a 37 ügy vizsgálata lezárult.

A 37 esetből 21 ügyben a Belügyminisztérium (a továbbiakban: BM) kérésére az érintett kormányhivatalok végezték el a helyszíni ellenőrzést, 6 esetben pedig a minisztérium végezte a vizsgálatot. 1 esetben a BM vizsgálata hatáskör hiányában áttétellel zárult, 9 esetben pedig (a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény 2/A. § (3) bekezdése alapján) nem történt vizsgálat. A lezárult ellenőrzések megállapításai **döntő részben, 23 esetben nem igazolták a bejelentésben megfogalmazott állításokat**, 1 esetben megalapozottnak, továbbá 3 esetben részben megalapozottnak minősültek. A megalapozottnak minősülő ügyekben **minden esetben megtörtént a szükséges intézkedések megtétele.**

XIV.1.B. *Munkaerőpiaci és pénzügyi ellenőrzések*

2017. évben a BM 10 esetben folytatott le helyszíni hatósági ellenőrzést, 3 esetben belső vizsgálatot, továbbá 12 esetben felkérést intézett az érintett kormányhivatal felé. Ezen túlmenően a BM 2 országos programra, valamint 1 beruházási pilot és 1 járási Startmunka mintaprogram magas hozzáadott értékű programra vonatkozóan végzett folyamatos monitoring vizsgálatot.

XIV.1.C. *Országos vízügyi programok ellenőrzése*

A BM összesen 11 előzetes bejelentés nélkül történő helyszíni ellenőrzést folytatott le, amely 10 esetben vízügyi igazgatóságot, 1 esetben pedig vízgazdálkodási társulatot érintett. A helyszíni vizsgálatok a foglalkoztatás, illetve a munkavégzés tényleges megvalósulására, valamint a közfoglalkoztatási programok adminisztrálásával kapcsolatos dokumentumok vizsgálatára irányultak. A tárgyévben a 7 vízügyi igazgatóságnál lefolytatott ellenőrzés 8 megyét, 29 települést és 401 fő közfoglalkoztatottat érintett, valamint az 1 vízgazdálkodási társulat esetében lefolytatott ellenőrzés, 1 megyét, 1 települést és 29 fő közfoglalkoztatottat érintett.

XIV.1.D. *Felügyeleti ellenőrzések*

A Miniszterelnökség által koordinált, a kormányhivatalok szakmai tevékenységére irányuló átfogó, cél- és témaellenőrzés része a közfoglalkoztatási feladatok végrehajtásának kontrollja is. A Miniszterelnökség 2017. évre vonatkozóan **5 kormányhivatal (Békés, Komárom-Esztergom, Nógrád, Szabolcs-Szatmár-Bereg** valamint **Zala Megyei Kormányhivatal) átfogó ellenőrzését** ütemezte be, amely ellenőrzések 2017. márciustól októberig tartó időszakban zajlottak le. A Miniszterelnökség 2017. évre jóváhagyott, kormányhivatalokat érintő téma- és célellenőrzéseket az éves ellenőrzési tervben foglalt ütemezés szerint kellett lefolytatni. Mindkét típusú ellenőrzés során az alábbi, általános szempontok vizsgálata zajlott: hatósági szerződéskötés szabályszerűsége, a közfoglalkoztatásra és az elsődleges munkaerőpiaci igényekre történő közvetítések gyakorlata továbbá a kiemelt béres

XIV. A közfoglalkoztatási támogatások szabályszerű felhasználásának ellenőrzése

közfoglalkoztatottak jogszabály által előírt képzettségének és végzettségének kontrollja

A **témaellenőrzéssel** érintett kormányhivatalok (**Heves és Vas Megyei Kormányhivatal**) vizsgálata során fentiek túl kiemelt szempont volt az eszközbeszerzések, a közfoglalkoztatót érintő adminisztrációs feladatok, a megvalósítás nyomon követése/beavatkozások/módosítások, a szükséges hatósági és büntető intézkedések megtétele, valamint a visszakövetelések kezelésének ellenőrzése.

A **célellenőrzéssel** érintett kormányhivatalok (**Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén és Tolna Megyei Kormányhivatal**) esetében pedig a hangsúly az adminisztrációs feladatok ellenőrzésén, a be-, és kilépések, valamint azok okain, az Integrált Rendszerben való rögzítésén, a kizárási eljárások alkalmazásán, a feltárt szabályszegések, megtett intézkedések megtételén volt.

XIV.2. A kormányhivatalok és járási hivatalok által lefolytatott hatósági ellenőrzések

A jogszabályok és eljárási rendek figyelembevételével a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok a 2017. évben indított közfoglalkoztatási programok hatósági szerződésai közül a tárgyévben összesen 3 673 szerződést érintően végeztek ellenőrzést. Az ellenőrzött szerződések összértéke meghaladta a 121 Mrd forintot.

A havi jelentések összegzéséből megállapítható, hogy a megyék gyakorlata eltérő a járási hivatalok ellenőrzési munkába történő bevonása terén, amelyre feladatmegosztás és szakmai irányítási szempontból is egyaránt adott a lehetőség. Ugyanakkor az intézkedést igénylő ellenőrzési megállapítások végrehajtói a legtöbb esetben – mint első fokon eljáró hatóság – mégis a járási hivatalok.

A kormányhivatalok és a járási hivatalok munkaerőpiaci ellenőrei által **az ellenőrzések során tett megállapítások és feltárt problémák két kiemelt csoportba tartoznak:**

A **gyakran előforduló, általánosan kimutatható hiányosságok** körébe tartoztak pl. hiányos/hiányzó munkaköri leírások és egyéb személyügyi dokumentációk, a nem fellelhető vagy nem megfelelően dokumentált munkanaplók, továbbá a bevételek nem elkülönítetten történő

kezelése/alszámlára történő befizetés teljesítésének hiánya, érvényes foglalkoztathatósági szakvélemények késedelmes kiállítása vagy azok hiánya. Tárgyévben jelentős számban tettek megállapítást a létszámfeltöltéssel kapcsolatos problémákkal kapcsolatosan (pl. fluktuáció, alacsony FHT szám; megkeresett álláskereső nem vállalja, illetve a ki-közvetített álláskereső munkára nem kész [fizikai és/vagy mentális] állapota).

Eseti problémáknak tekinthetők a nem típushibaként kategorizált, egyedi hibák, így a közfoglalkoztatási támogatás hatósági szerződésben meghatározott céljától eltérő vagy nem jogszerűen történő felhasználása; a kifizetett előleggel nem az előírtaknak megfelelően történő elszámolása; a támogatási kérelemben vállalt feladatok részleges vagy nem teljesülése, illetve az attól való eltérés, továbbá a jogalap nélkül megigényelt támogatás.

2017. évben a fővárosi és megyei kormányhivatalokhoz, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokhoz országosan mindösszesen 166 megkeresés érkezett, panasz vagy közérdekű bejelentés formájában, ebből 163 esetben folytattak le vizsgálatot, amely az esetek 98%-a. 3 bejelentés esetében nem indult vizsgálat, hatáskör hiánya vagy a bejelentő személyének azonosíthatatlansága miatt. A tény-

legesen kivizsgált 163 ügyben, a vizsgálatok eredménye alapján a bejelentések döntő többsége megalapozatlan volt, amely az országos összesítés 77,9%-át, azaz 127 ügyet érintett. A bejelentések 8,6%-ánál, azaz 14 esetben a vizs-

gálat eredménye a bejelentés alaposságát támasztotta alá, továbbá 13,5%, vagyis 22 esetben részben alaposnak bizonyultak a bejelentésekben leírt állítások.

XIV.3. Szankcionált esetek és visszafizetések

2017. évben az ellenőrzések 11 megyében 28 közfoglalkoztatót érintően – néhány közfoglalkoztatónál több program/programmelem vonatkozásában – tártak fel súlyos hatósági szerződészegést, amelyek a közfoglalkoztatási program vagy programmelem megvalósítása érdekében a közfoglalkoztató hatósági szerződésben vállalt feladatainak és kötelezettségeinek részben vagy egészben történő nem

teljesítése miatt kerültek megállapításra. Közigazgatási hatósági eljárás keretében, ezekben az esetekben **visszafizetési kötelezettségről** született határozat, amely a már kifizetett támogatási összeg részben vagy egészben történő (egyes esetekben kamattal és/vagy késedelmi pótlékkal növelt) összegére került meghatározásra. **Országos szinten a visszakövetelések összege 122 M Ft** volt.

XIV.4. Feljelentések és rendbírságok

2017. évben a megyei kormányhivatalok, valamint a járási hivatalok ellenőrzéseik megállapításai alapján 7 megyében 8 közfoglalkoztatót érintően tettek feljelentést ismeretlen tettes ellen. A feljelentés okai között szerepelt:

- a költségvetési csalás büntettének megalapozott gyanúja,
- gépjármű jogellenes értékesítése,
- bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja.

Az elmúlt évben a hatósági szerződésben előírt adatszolgáltatási kötelezettséget 5 megyében 8 közfoglalkoztató megszegte, amely kötelezettségszegésekre vonatkozóan a megyei kormányhivatalok, valamint járási hivatalok **rendbírság kiszabása** szankciót alkalmazták, mindösszesen 705 000 Ft értékben.

XIV.5. Az ellenőrzések alapján levonható általános következtetések

Az ellenőrzések tapasztalatai alapján kijelenthető, hogy – hasonlóan a 2016. évhez – a közfoglalkoztatás alapvetően a jóváhagyott programoknak megfelelően folyik, melyek során elsősorban a helyi közösség érdekeit szolgáló célokat valósítanak meg. **A foglalkoztatás szervezettsége, nyilvántartása, a feladatok meghatározása általánosságban jó színvonalú. Az országos vízügyi programok megvalósításának szabályszerűsége kiemelkedő,** amelynek alapjául szolgál a **stabil központi irányítás és szervezetség.**

Probléma elsősorban a nagyobb létszámú közfoglalkoztatásnál, illetve azon kis településeken adódik, ahol az önkormányzatok nem rendelkeznek saját apparátussal. A jelenlét és annak dokumentáltsága időről időre jellemző hiányosságként/problémaként jelentkezik, de ahol lehetséges, a szükséges korrekció még a helyszíni vizsgálat idején megtörténik. A programok elsősorban azokon a településeken valósulnak meg sikeresen, ahol a településvezetők rendelkeznek a szükséges affinitással és szakértelemmel, ahol kellő időt és energiát fordítanak a megfelelő előkészítésre és egyben vizsgálják a program továbbfejlesztésének lehetőségét is.

XV.

Zárszó

A Kormány az elmúlt években számos intézkedést tett annak érdekében, hogy a 2008-as gazdasági világválság következtében mintegy 150 ezer fővel megnövekedett hazai álláskeresési létszámot leszorítsa. Ennek elősegítése érdekében 2011-ben a korábbi közhasznú, közcélú és közmunka programokat felváltotta a közfoglalkoztatás új típusú rendszere.

Egyértelmű volt, hogy a hazai **foglalkoztatásbővítés** elsősorban a nyílt munkaerőpiacon megjelenő álláshe-lyek számának növelésével érhető el, ezért a Kormány többféle eszközzel támogatja ezt a folyamatot, a köz-foglalkoztatást csupán átmeneti megoldásnak tekinti. A Kormány egyik fontos vállalása volt, hogy **2020-ra 1 milliával növekedjen a foglalkoztatottak száma**. Az eddig eltelt 7 esztendőben jelentős változások zajlottak le a hazai gazdaságban, aminek az igényeit szem előtt tartva formálódott a közfoglalkoztatás rendszere, illetve a működését meghatározó jogszabályok.

A közfoglalkoztatási projektek célja már a kezdetekkor az értékkeremtés, a települések önfenntartóvá válásának elősegítése, a vidék lakosságmegtartó képességének erősítése volt. A különféle programokban végzett értékkeremtő tevékenységek révén a települések látványos fejlődésnek indultak, a közfoglalkoztatottak munkájukkal kivívták a **köz elismerését, megbecsülését is**.

A sikerek nyomán **2017-ben előtérbe kerülhetett az a törekvés, hogy a közfoglalkoztatásból minél többen kerüljenek át, illetve vissza a nyílt munkaerőpiacra**. A munkára épülő magyar társadalom egyik alappillére a közfoglalkoztatás rendszere, melyet a jövőben is fenn kell tartani.

Mindezek jelentős mértékben járultak hozzá ahhoz a folyamathoz, melynek (rész) eredményeképpen időarányosan sikerült növelni a munkából élők létszámát, hiszen a 2017. szeptember-novemberi időszakban a foglalkoztatottak száma átlagosan 4,450,2 millió főt tett ki, vagyis mintegy 700 ezerrel dolgoztak többen, mint 2010-ben. A felmérésben mért közfoglalkoztatottak száma 183,3 ezer fő volt, amely a foglalkoztatottak 4,1 %-át jelenti. Miközben egy év alatt közel 40 ezer fővel csökkent a közfoglalkoztatásban dolgozók száma, **folyamatosan alakultak/alakulnak a közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szövetkezetek**. Ez azt is jelenti, hogy egyre több olyan program működik az országban, amelyben az előállított termékek piaci környezetben is élet- és versenyképesek.

A közfoglalkoztatás járási startmunka mintaprogramjai közül a mezőgazdasági és a helyi közösségi igények kielégítését szolgáló programok új típusú gazdálkodó szervezeteket, szociális szövetkezetek létrehozását tették lehetővé. Ezek a szociális szövetkezetek munkahelyeket teremtenek ott, ahol nyílt piaci munkahelyteremtésre nincs más lehetőség. 2017. évben elsősorban a már működő szociális szövetkezetek tevékenységét, illetve profiljuk bővítését támogatta a Belügyminisztérium.

Mivel a közfoglalkoztatás rendszerének is fontos célja, hogy minél többen kerüljenek át, illetve vissza a nyílt munkaerőpiacra, figyelembe kell venni annak aktuális igényeit. Ebben komoly szerepük van a különböző képzéseknek, tréningeknek, hiszen a megszerzett többlettudás, ismeret jelentősen növelheti a közfoglalkoztatottak munkaerőpiaci esélyeit. A közfoglalkoztatási programok által biztosított munkalehetőség, illetve az ezekhez kapcsolódó **képzések egyre több embernek nyújtanak segítséget** abban, hogy szellemileg, fizikailag és morálisan is felkészüljenek a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre. A közfoglalkoztatottak jelentős része fokozatosan átvezethető az elsődleges munkaerőpiacra, de a piaci foglalkoztatás bővítése mellett a hátrányos helyzetű emberek számára továbbra is munkalehetőséget kell biztosítani.

2016-2018. között az „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” című kiemelt projekt nyújt lehetőséget alacsony iskolai végzettségű közfoglalkoztatottak képzésének támogatására. **2017. december 31-ig összesen 47 466 fő** fejezte be sikeresen a képzést. A 2017. decemberig indított képzési programok tapasztalatai azt mutatják, hogy az alacsony iskolai végzettségűek számára leginkább a kompetenciafejlesztő képzési programok nyújtottak lehetőséget a felzárkózásra, amelyek között megjelentek a hiányszakmákra képesítő képzések is.

A **2017-ben** indított közfoglalkoztatási programok támogatására **325 milliárd Ft állt rendelkezésre**. Az elsődleges **cél a már működtetett programtípusok megerősítése, fejlesztése** volt. A belügyi tárca támogatta a járási startmunka/ ráépülő mintaprogramok szociális jellegű programelemeinek folytatását, melyet kiegészített egy új, az ún. **magas hozzáadott értékű programelemmel**. Ebben a mezőgazdasági termelés feldolgozásához kapcsolódó feldolgozó kapacitás kiépítését, a már meglévő kapacitás felújítását és bővítését, és ezzel együtt a mezőgazdasági termékek feldolgozására kialakított beruházás üzemeltetését támogatta.

A mezőgazdasági tevékenységek mellett folytatódtak a helyi sajátosságokra épülő, belvív-elvezetést, mezőgazdasági utak rendbetételét, bio- és megújulóenergia-felhasználást, közúthálózat karbantartását, illegális hulladéklerakó-helyek felszámolását támogató programok.

Az egyházakkal való jó kapcsolatot tovább ápolják azok a sikeres programok, melyek a leghátrányosabb helyzetű, a társadalom periferiájára szorult emberek segítségét szolgálják. Munkáltatóként több helyen adnak munkalehetőséget és ezáltal megélhetést az arra rászorulóknak. A nemzeti kincseink megőrzésére irányuló kulturális közfoglalkoztatás is bizonyítottan komoly érdemeket szerzett, az abban tevékenykedők közül egyre többen kaptak lehetőséget az elsődleges munkaerőpiacon.

A Belügyminisztérium 2017-ben is értékelte a közfoglalkoztatás jó gyakorlatait. A 75 legkiválóbb közfoglalkoztató – immár hagyományosan – Start Plusz díjban részesült, melyhez 7-7 millió forintnyi támogatást is kaptak, amit közfoglalkoztatási programjaikban használhatnak fel.

Összegezve a múlt esztendő eredményeit, tevékenységeit, elmondható, hogy sikeres évet zárt a hazai közfoglalkoztatás rendszere. Természetesen ennek az átmene-ti foglalkoztatási formának változatlan érzékenységgel kell reagálnia a mindenkori gazdasági és munkaerőpiaci környezet változásaira, igazodva az aktuális igényekhez.

Tisztelt Olvasó! Kiadványunkban igyekeztünk bemutatni a közfoglalkoztatás legfrissebb eredményeit, a működő programok sokszínűségét, társadalmi, gazdasági, kulturális következményeit, a településekre, közösségekre, valamint az egyénekre és családjaikra gyakorolt hatásait. Ugyanakkor azt a cél- és eszközrendszert, mely komoly szemléletváltás eredményeképpen jött létre, s több éves működése óta jelentős változást eredményezett a honi foglalkoztatásban.

Start Plusz 2017. évi díjazottjai

BÁCS-KISKUN MEGYE

Dunapataj
Dusnoki Csaba

Mátételke
Nagy Noémi

Tompa
Véh László

BARANYA MEGYE

Nagypeterd
Magda József Zoltán

Palkonyai Településfejlesztési
Nonprofit Kft.
Beck Engelbert Joakim

Véménd
Barta Erzsébet

BARANYA MEGYE

Egerág
Hegyi Győző

Liget
Vargáné Szabó Gabriella

Békéssámsón
Zámbari Tamás

Geszt
Fábíán Zsuzsánna

BÉKÉS MEGYE

XVI. Start Plusz 2017. évi díjazottjai

BÉKÉS MEGYE

Hunya
Hegedűs Roland

Körösújfalu
Szabó Csaba

Mezőberény
Siklósi István

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE

Garadna
Pauló Tiborné

Hollóháza
**Hegedűsné Lovas
Adrienn**

Királd
Zupkó Andrásné

Nagyzóvágy
Hoggay Orsolya

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE

Bogács
Csendesné Farkas Edit

Gagybátor
Tóth Istvánné

Szendről
Tomorszki István

Szerencs
Koncz Ferenc

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE

Tiszaladány
Dr. Liszkai Ferenc

Vajdácska
Ajtai Gábor

Nagylók
Tóth József

Szabadhídvég
Pap László

CSONGRÁD MEGYE

Apátfalva
Szekeres Ferenc

Pusztamérges
Dr. Papp Sándor

Boldog Ceferino Intézet
Székely János

Magyar Ökumenikus
Segélyszervezet
Lehel László

Szentesi Hajléktalan Segítő Központ
Berki András

PALOTA-15 Rehabilitációs és Közfoglalkoztatási
Közhasznú Nonprofit Kft.
Szögi Andrea

FŐVÁROS

XVI. Start Plusz 2017. évi díjazottjai

GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYE

Felpéc
Kuglics Tamás

HAJDÚ-BIHAR MEGYE

Tiszacsege
Szilágyi Sándor

Tiszagyulaháza
Mikó Zoltán

HAJDÚ-BIHAR MEGYE

Hajdúböszörmény
Kiss Attila

Nagyrábé
Tiszai Károly

Vámospércs
Ménes Andrea

HEVES MEGYE

Sáránd
Szántó József

Tépe
Balogh András

Boconád
Kis István

Tarnalelesz
Kovács Béla

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE

Besenyszög
Balogh Zoltán

Jászsószyentgyörgy
Szarvák Imre

Jászszentandrás
Szabó László

Kétpó
Keresztes Péter Pál

Tiszaöldvár
Városüzemeltető
Nonprofit Kft.
Hegedűs István

Tomajmonostora
Fazekas Szabolcs

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE

Súr
Sógorka Miklós

NÓGRÁD MEGYE

Bárna
Oravecz Roland

Dorogháza
Kővári Lászlóné

Érsekvadkert
Dr. Kovácsné Nagy Mária

Magyargéc
Velki Róbert

XVI. Start Plusz 2017. évi díjazottjai

PEST MEGYE

Tápiószőlős
Dr. Szoboszlai Árpád Károly

SOMOGY MEGYE

Visnye
Fűzfás Balázs

SOMOGY MEGYE

Fiad
Gyurik Attila

Gige
Dr. Bálint Ildikó

Barabás
Daróczi Gábor

Geszteréd
Szabó József

Kelevíz
Vargáné Balatincz Krisztina

Lengyeltóti
Zsombok Lajos

Levelek
Borsodi László

Nyírmeggyes
**Szóké Vadon
Edit Etelka**

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE

Nyíregyházi Városüzemeltető
és Vagyongkezelő Nonprofit Kft.
Ignéczi Csabáné

Pap
Czérna Gábor

Porcsalma
Kanyó Imre

Szatmárcseke
Csoma Zoltán

Tornyospálca
Lukácsi Attila László

TOLNA MEGYE

Lápafő
Kirtyán Károly

Nagyszékely
Klubecz Istvánné

VAS MEGYE

Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú
Nonprofit Kft. (Szombathely)
Dr. Horváthné Németh Klára

VESZPRÉM MEGYE

Bazsi
Szentés László

Nagypirit
Burján Ernő

Pápateszér
Völfinger Béla

Várpalota
**Campanari -Talabér
Márta**

ZALA MEGYE

Kerecseny
Réti Alfréd

